

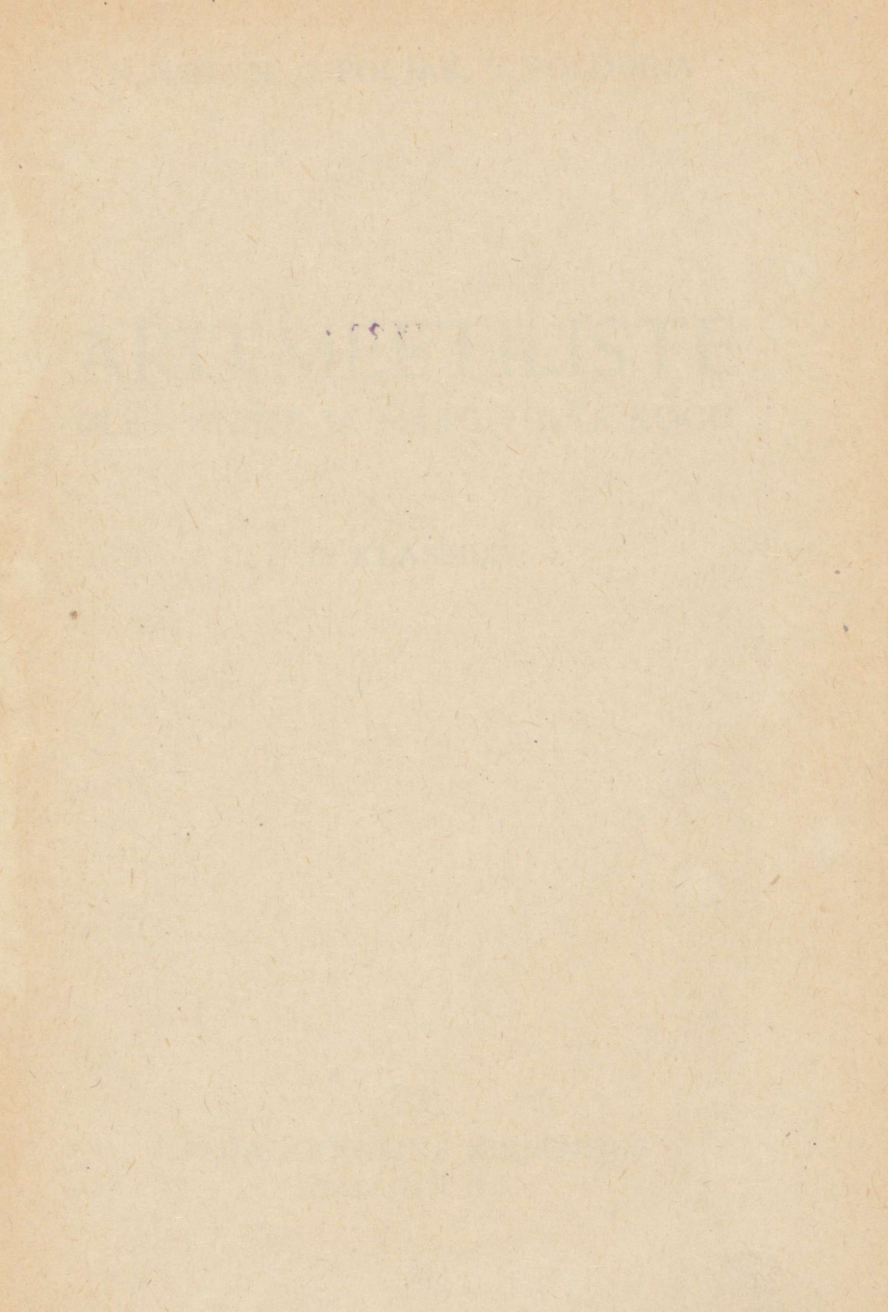
N. Nikitin • G. Poljak • L. Volodina

ARITMEETILISTE
ÜLESANNETE JA
HARJUTUSTE KOGU
III KLASSILE

RK • Pedagoogiline Kirjandus •
Tallinn

ARK

A- 17882

ARH A-17882

N. NIKITIN, G. POLJAK, L. VOLODINA

ARITMEETILISTE
ULESANNETE JA HARJUTUSTE KOGU

III KLASSILE

RK

„PEDAGOOGILINE KIRJANDUS“

TALLINN 1949

Eesti NSV Haridusministeeriumi poolt kinnitatud.

A-17882

ARHIIVKOGU

I. Tuhat.

1. Liitmine ja lahutamine tuhande piires (kordamine).

1. Veduriehitustehas tootis möödunud aastal 125 vedurit, tänavu aga 68 vedurit rohkem. Mitu vedurit tootis tehas kahe aastaga?

2. Leida arv, mis on 468-st 27 võrra suurem.

3.	275 + 185	478 + 256	278 + 54	426 + 297
	384 + 547	523 + 389	386 + 69	152 + 748
	269 + 338	646 + 255	745 + 87	621 + 179
	447 + 553	428 + 276	927 + 65	308 + 592

4.	298 + 467	896 + 78	457 + 396	326 + 498
	289 + 166	76 + 486	365 + 189	275 + 567
	239 + 467	645 + 67	426 + 296	489 + 377
	466 + 478	376 + 88	357 + 486	528 + 286

5. Ühes koolis õpib 980 õpilast ja teises 790 õpilast. Kui palju on esimeses koolis õpilasi rohkem kui teises?

6. Kooli ahjude remontimiseks toodi valgeid telliseid 350, punaseid telliseid aga 180 võrra rohkem. Mitu tellist kokku toodi koolimaja ahjude remontimiseks?

7. Pargis kasvasid pärnad, paplid ja kased. Pärni oli 245, pupleid 48 võrra rohkem, ent kaski 36 võrra rohkem kui papleid. Mitu kaske kasvas pargis?

8. Esimeses kassas oli 134 rubla, teises kassas 85 rubla rohkem kui esimeses ja kolmandas kassas 190 rubla

rohkem kui esimeses ja teises kassas kokku. Mitu rubla oli kolmandas kassas?

9. Arvu 967 vähendada 5, 50 ja 500 võrra.

10. Leida arv, mis on 768-st väiksem 7, 47 ja 247 võrra.

11.	720 — 150	623 — 170	912 — 372	643 — 71
	654 — 372	575 — 281	427 — 267	927 — 86
	845 — 783	452 — 370	512 — 322	456 — 73
	937 — 452	729 — 483	834 — 294	249 — 69

12.	524 — 253	425 — 78	724 — 249	260 — 89
	438 — 267	252 — 87	638 — 559	340 — 65
	556 — 474	173 — 95	455 — 387	150 — 97
	736 — 147	713 — 86	512 — 245	620 — 73

13.	502 — 273	500 — 256	305 — 28	1 000 — 274
	704 — 256	600 — 129	507 — 79	1 000 — 305
	405 — 387	800 — 701	402 — 46	1 000 — 73
	902 — 255	900 — 317	803 — 78	1 000 — 61

14. Arvutada alljärgneva tabeli andmeil, kui palju suurenes loomade arv kolhoosis.

Missuguseid loomi	Mitu looma oli mullu	Mitu looma on tänavu	Mitu looma tuli juurde
Hobuseid	165	180	
Varsu	77	125	
Lehmi	160	212	
Vasikaid	138	208	
Sigu	85	143	
Põrssaid	151	344	

15.	1 000 — 8	376 + 446 — 115	825 — (387 + 97)
	1 000 — 63	254 + 187 — 235	243 + (600 — 132)
	1 000 — 125	983 — 498 + 146	198 + (376 — 244)
	387 + 517	815 — 739 + 526	930 — (1 000 — 532)

16. Kauplusse toodi 120 m lõuendit, sitsriiet 135 m võrra rohkem kui lõuendit ja satiini 84 m võrra vähem kui lõuendit. Kui palju riidet kokku toodi kauplusse?

17. Kolme päevaga sõitis veoauto 568 km. Esimesel päeval sõitis ta 195 km, teisel päeval aga 12 km vähem kui esimesel. Mitu km sõitis veoauto kolmandal päeval?

18. Üks matkaja sõitis raudteel 420 km, aurikul aga 95 km võrra vähem. Teine matkaja sõitis raudteel 370 km, aurikul aga 50 km võrra rohkem. Kumb matkaja sõitis rohkem ja mitme kilomeetri võrra?

19. Koostada ülesanne, milles tuleb arvu suurendada mõne ühelise võrra.

20. Koostada ülesanne, milles tuleb arvu vähendada mõne ühelise võrra.

21. Koostada ülesanne, milles tuleb leida, kui palju on üks arv teisest suurem või väiksem.

2. Korrutamise tuhande piires (kordamine).

22. Korvis on 200 muna. Mitu muna on 3, 4, 5 niisuguses korvis?

23. Mitu kopikat on 6 rublas? 8 rublas?

24. Mitu sentimeetrit on 5 m? 7 m?

25. Suurendada arvu 300 kaks korda.

26. Missugune arv on 200-st 3 korda suurem?

27. Kolmelt peenralt korjati igaühelt 40 kurki. Mitu kurki korjati kokku?

28. Kui pika tee käis ära ratas, kui ta tegi 3 pööret ja kui tema ümbermõõt on 200 cm?

29.	100×6	50×8	80×5	30×7	20×9
	200×3	40×7	60×3	50×6	40×9
	300×2	80×9	30×5	80×4	30×8
	500×2	50×6	70×4	90×5	70×7

30. $40 \times 6 - 60$	$30 \times 5 - 60$	$80 \times 8 + 90$
$60 \times 7 - 80$	$50 \times 7 + 80$	$60 \times 9 - 60$
$80 \times 9 + 90$	$70 \times 8 + 90$	$50 \times 6 - 40$
$60 \times 3 + 70$	$40 \times 7 + 80$	$60 \times 5 - 80$

31. Kaubarong sõitis 6 tundi, 40 km tunnis, reisirong sõitis 6 tundi, 50 km tunnis. Kumb rong läbis pikema tee ja kui palju pikema?

32. Ühes koormas oli 8 kotti kartuleid à 50 kg, teises koormas aga 7 kotti à 60 kg. Kummas koormas oli rohkem kartuleid ja kui palju rohkem?

33. Kaks töolist töötas 5 päeva. Kui palju raha teenisid nad kokku, kui kummalegi neist maksti 30 rbl. päevas?

34. Raamatus on 300 lehekülge. Esimesel päeval luges õpilane läbi 40 lehekülge, kuid teisel päeval 2 korda rohkem. Mitu lehekülge jäi tal veel lugeda?

35. Esimeselt põllult korjati 40 kotti kartuleid, teiselt põllult 5 korda rohkem kui esimeselt, kolmandalt põllult aga 3 korda rohkem kui teiselt. Mitu kotti kartuleid korjati kolmelt põllult kokku?

3. Jagamine tuhande piires (kordamine).

36. Kahes kastis on kokku 400 pirni, mõlemas ühepalju. Mitu pirni on kummaski kastis?

37. Sööklasse toodi 200 muna. Neljandik neist tarvitati ära. Mitu muna jäi järele?

38. Leida neljandik 36-st, 360-st.

39. Leida kaheksandik 40-st, 400-st.

40. Arvu 600 vähendada 2 korda, 3 korda.

41. $800 : 2$	$270 : 3$	$280 : 4$	$300 : 5$
$900 : 3$	$480 : 6$	$350 : 7$	$560 : 8$
$800 : 4$	$630 : 9$	$140 : 2$	$540 : 9$

42.	$360 : 4 + 50$	$250 : 5 + 70$	$420 : 6 + 80$	$80 : 8 + 70$
	$400 : 8 + 70$	$180 : 2 + 40$	$150 : 3 + 60$	$320 : 4 + 30$
	$350 : 5 + 80$	$540 : 6 + 20$	$560 : 7 + 90$	$720 : 8 + 20$
43.	$30 \times 6 : 2$	$30 \times 8 : 4$	$40 \times 6 : 4$	$70 \times 8 : 7$
	$40 \times 7 : 4$	$40 \times 4 : 2$	$40 \times 9 : 6$	$90 \times 8 : 9$
	$60 \times 4 : 3$	$60 \times 3 : 6$	$80 \times 7 : 8$	$60 \times 9 : 6$

44. Isa tegi kolhoosis 360 normipäeva, poeg 6 korda isast vähem ja ema 6 normipäeva võrra isast vähem. Mitu normipäeva tegi kogu perekond?

45. Mitu korda on 360 kuuest suurem? 420 seitsmest suurem?

46. Missugune arv on 140-st kaks korda väiksem? seitse korda väiksem?

47. Rong sõitis kokku 174 km. Esimesel kolmel tunnil sõitis ta 32 km tunnis, aga ülejäänud teel sõitis ta 39 km tunnis. Mitu tundi sõitis ta kiirusega 39 km tunnis?

Muutes ülesande küsimust koostada veel mõned ülesanded ja lahendada need.

48. Masinakirjutaja kirjutas 3 päevaga ümber 240 lehekülge. Mitu lehekülge suudab ta ümber kirjutada 5 päevaga?

49. Neljas kotis oli 200 kg kartuleid. Mitu kilogrammi kartuleid on kaheksas niisuguses kotis?

50. Kahes keraskas on 127 m sidumisnööri. Kui esimesest keraskast lõigata ära 27 m, siis on mõlemas keraskas ühepalju nööri. Mitu meetrit sidumisnööri on kummaski keraskas?

51. Sööklale varuti 445 kg kartuleid ja porgandeid. Kui tarvitati ära 355 kg kartuleid, siis jäi kartuleid ja porgandeid ühepalju järele. Kui palju oli varutud kartuleid ja kui palju porgandeid.

52.	$60 \times (38 : 19)$	$70 \times (72 : 24)$	$40 \times 9 : 4$	$20 \times 9 : 6$
	$80 \times (98 : 49)$	$50 \times (80 : 16)$	$60 \times 6 : 9$	$60 \times 3 : 9$
	$70 \times (74 : 37)$	$60 \times (64 : 16)$	$90 \times 4 : 6$	$40 \times 4 : 8$
	$50 \times (72 : 18)$	$80 \times (90 : 15)$	$70 \times 6 : 7$	$40 \times 9 : 6$

53. $(720 - 670) \times 8$ $(910 - 870) \times 6$ $(273 - 193) \times 3$
 $(810 - 740) \times 5$ $(820 - 760) \times 9$ $(547 - 477) \times 6$
 $(630 - 540) \times 7$ $(430 - 340) \times 4$ $(919 - 859) \times 8$

54. Kaheksa päeva kestel anti viiele hobusele 240 kg kaeru. Mitu kilogrammi kaeru anti igale hobusele päevas?

55. Seitsme päeva jooksul anti kümnele lehmale 210 kg kliisid. Mitu kilogrammi kliisid tuli iga lehma kohta päevas?

56. Kahes kassas oli kokku 750 rbl. Kui esimene kassa sai 250 rbl. juurde, siis oli mõlemas kassas ühepalju raha. Kui palju raha oli algul kummaski kassas?

57. Kaks töolist teenis 560 rbl. Kui üks neist kulutas ära 160 rbl., siis oli kummalgi ühepalju raha. Mitu rubla teenis kumbki tööline?

58. Laud ja tugitool maksavad kokku 180 rbl. Laud on tugitoolist 80 rbl. võrra kallim. Kui palju maksavad tool ja laud eraldi?

59. Kahes trammivagunis oli kokku 125 reisijat. Esimeses vagunis oli 5 reisijat rohkem kui teises. Mitu reisijat oli kummaski vagunis?

60. Meeste- ja naistepalitu eest maksti 810 rbl. Meestepalitu oli 10 rbl. naistepalitust kallim. Kui palju maksid meeste- ja naistepalitu eraldi?

61. Kumb on suurem ja kui palju: kas neljandik 320-st või viiendik 350-st?

62. Moskvast Leningradi on 651 km. Mõlemast linnast väljus üheaegselt kaks rongi teineteisele vastu. Üks rong sõidab tunnis 60 km, teine 40 km. Kui kaugel on rongid teineteisest kahe tunni pärast?

63. Üks pottsepp tegi 2 pliiti, teine 3. Kokku said nad selle töö eest 450 rubla. Mitu rubla peab saama kumbki neist?

64. 7 m pikkune tükk kalevit maksis 630 rbl. Üks ostja võttis 3 m, teine ülejäänud osa. Mitu rubla tuli maksta kummalgi ostjal?

65.	$560 : 8 \times 4$	$1\ 000 : 2 : 5$	$18 \times 5 \times 7$	$630 : 9 : 14$
	$490 : 7 \times 6$	$800 : 4 : 5$	$12 \times 5 \times 8$	$810 : 9 : 15$
	$640 : 8 \times 7$	$900 : 3 : 6$	$14 \times 5 \times 6$	$720 : 8 : 18$
	$810 : 9 \times 8$	$800 : 2 : 5$	$15 \times 6 \times 9$	$720 : 9 : 16$

66.	$728 + 96$	$426 + 209$	$286 + 375$	$426 + 289$
	$364 + 78$	$364 + 108$	$149 + 373$	$537 + 177$
	$296 + 35$	$429 + 305$	$478 + 257$	$648 + 265$
	$477 + 46$	$677 + 206$	$327 + 488$	$723 + 198$

67.	$618 - 99$	$405 - 98$	$436 - 209$	$632 - 158$
	$324 - 87$	$602 - 76$	$517 - 408$	$725 - 437$
	$417 - 38$	$704 - 75$	$642 - 305$	$814 - 226$
	$526 - 49$	$901 - 62$	$723 - 517$	$926 - 329$

68. Õmblustöökojas tarvitati noorukite rõivaste õmblemiseks 600 m riidet ja täiskasvanute rõivaste valmistamiseks 400 m. Iga noorukiülikonna jaoks läks 3 m riidet, iga täiskasvanu-ülikonna jaoks aga 5 m. Missuguseid ülikondi õmmeldi rohkem ja kui palju?

Kahe- või kolmekohalise arvu korrutamine ühekohalisega.

69. Kui palju tuleb maksta kolme tuulamismasina eest, kui igaühe hinnaks on 200 rbl.?

70.	300×2	40×3	30×7	40×9	70×7
	400×2	60×4	80×6	60×7	60×9
	300×3	50×5	50×8	90×5	90×8

71. Käitis tootis 1945. aastal 61 masinat päevas, 1946. aastal aga kolm korda rohkem. Esitada küsimus ja lahendada ülesanne.

72.	12×9	45×4	18×8	34×5	98×5
	18×6	54×2	17×6	68×2	56×3
	16×8	81×9	14×8	87×4	65×6
	19×7	71×8	15×8	56×6	97×9

73.	24×5	66×5	19×9	76×5	85×8
	35×8	85×8	75×6	84×9	65×9
	75×6	69×7	65×4	96×6	78×6
74.	37×5	84×9	48×9	98×5	69×7
	23×8	78×7	97×8	77×4	98×3
	39×6	98×7	76×7	69×7	47×8

75. Söökklasse tuuakse iga päev 116 kg leiba. Kui palju leiba saab söökla 6 päevaga?

76.	428×2	329×3	171×2	353×2
	224×4	117×5	152×2	182×3
	325×3	218×4	161×3	171×5

77. Raamatus on 200 lehekülge. Poiss luges esimesel päeval läbi 51 lehekülge, teisel päeval 2 korda rohkem kui esimesel, kolmandal päeval aga jõudis ta raamatu lugemisega lõpule. Mitu lehekülge luges ta kolmandal päeval?

78. Kahest linnast väljus üksteisele vastu 2 rongi. Esimene läbis tunnis 35 km ja sõitis kohtumiseni 4 tundi. Teine läbis tunnis 45 km ja sõitis kohtumiseni 3 tundi. Kui suur oli kaugus nende linnade vahel?

79. Kui pika tee sõitis rong 15 tunniga, kui ta esimesed 6 tundi sõitis 45 km tunnis, ülejäänud ajal aga 50 km tunnis?

Korrutamine kümnega.

80. Koolile osteti 10 maateaduse kaarti 12 rbl. kaart. Kui palju raha maksti nende eest kokku?

81.	10×10	11×10	$12 \times 10 - 70$	$23 \times 10 - 50$
	6×10	14×10	$15 \times 10 + 80$	$29 \times 10 + 40$
	16×10	27×10	$18 \times 10 - 50$	$36 \times 10 - 80$
	17×10	45×10	$13 \times 10 - 60$	$48 \times 10 + 50$

82.	25×10	$67 \times 10 + 80$	$37 \times 10 - 90$	$42 \times 10 - 60$
	30×10	$72 \times 10 - 30$	$38 \times 10 + 50$	$63 \times 10 + 80$
	42×10	$83 \times 10 + 90$	$52 \times 10 - 70$	$81 \times 10 - 50$
	75×10	$45 \times 10 - 90$	$44 \times 10 + 70$	$91 \times 10 - 70$

83. Terve inimese pulss lööb 75 korda minutis. Mitu lööki teeb pulss 10 minutiga?

84. Poisikese sammu pikkus on 50 cm, täiskasvanul aga 75 cm. Kui pika maa käib kumbki ära 10 sammuga?

85. Kumb on raskem ja kui palju: kas 10 kotti jahu 80 kg kott või 10 kotti kliisid 45 kg kott? (Ülesanne lahendada kahel viisil.)

86. Missugune arv on 47-st 10 korda suurem?

Korrutamine täiskümnetega.

87. Ühele hobuserauale läheb 8 naela. Rautati 10 hobust, igäühel 4 jalga. Mitu naela kulutati?

Lahendus:

1. viis:

2. viis:

1) $8 \text{ n.} \times 4 = 32 \text{ n.}$ 1) $4 \text{ hobuser.} \times 10 = 40 \text{ hobuserauda}$

2) $32 \text{ n.} \times 10 = 320 \text{ n.}$ 2) $8 \text{ n.} \times 40 = 320 \text{ n.}$

$$8 \times 40 = 8 \times 4 \times 10.$$

88. Kast naelu kaalub 16 kg. Kui palju kaalub 4 niisugust kasti? Kui palju kaalub 40 niisugust kasti?

89. $6 \times 70 = 6 \times 7 \times 10 = 420$ $17 \times 40 =$ $13 \times 50 =$

$15 \times 40 =$ $19 \times 40 =$ $17 \times 30 =$

$27 \times 30 =$ $32 \times 30 =$ $18 \times 40 =$

$20 \times 50 =$ $30 \times 30 =$ $29 \times 30 =$

90. 6×60 13×40 12×70 13×70 12×80

7×80 14×60 14×60 15×50 18×50

8×50 16×50 16×40 17×60 17×70

9×70 19×30 18×30 19×50 19×40

91.	20×30	28×20	37×20	46×20	16×50
	20×50	26×30	23×40	27×30	14×50
	40×20	24×40	39×20	25×40	17×50
	30×30	49×20	29×30	36×20	19×50

92. Kauplusse toodi 40 kasti viinamarju 18 kg kastis ja 20 kasti à 12 kg. Mitu kilogrammi viinamarju toodi kauplusse?

93. Klubile osteti 70 tooli: 30 tooli à 15 rbl. ja ülejäänud 12 rbl. tool. Kui palju raha kulutati toolide ostmiseks?

94. Karja-aias on 60 lehma. Neist 50 lehma saab 16 kg heinu päevas ja ülejäänud 14 kg päevas. Kui palju heinu antakse päevas kõigile lehmadele kokku?

95. Koostada ülesanne, milles arvu tuleb suurendada mitu korda.

Jagamine ühekohalise arvuga tuhande piires.

96. Kahes kastis on 400 pirni, mõlemas ühepalju. Mitu pirni on kummaski kastis?

97. Sööklasse toodi 560 muna, neljandik neist tarvitati ära. Kui palju mune tarvitati ära?

98. Leida pool 24-st, 240-st.

99. Leida neljandik 36-st, 360-st.

100. Leida kaheksandik 40-st, 400-st.

101. Arvu 600 vähendada 2 korda, 4 korda.

102. $400 : 2$ $360 : 6$ $810 : 9$ $200 : 4$

$800 : 2$ $270 : 3$ $280 : 4$ $300 : 6$

$900 : 3$ $480 : 6$ $350 : 7$ $560 : 8$

$800 : 4$ $630 : 9$ $140 : 2$ $540 : 9$

103. $360 : 3$ $300 : 2$ $720 : 3$ $910 : 7$

$420 : 2$ $600 : 5$ $560 : 4$ $720 : 6$

$840 : 2$ $700 : 2$ $950 : 5$ $640 : 4$

$640 : 2$ $500 : 2$ $750 : 5$ $560 : 4$

104.	560 : 4	650 : 5	720 : 6	980 : 7
	960 : 8	920 : 2	450 : 3	720 : 4
	750 : 3	900 : 6	910 : 7	720 : 3
	840 : 6	850 : 5	780 : 6	800 : 5

105.	280 : 2 — 60	500 : 2 — 70	640 : 4 — 80	520 : 2 — 40
	690 : 3 — 50	700 : 5 — 50	750 : 5 — 70	840 : 6 — 60
	930 : 3 — 90	800 : 5 — 90	840 : 7 — 50	950 : 5 — 50
	680 : 4 — 40	900 : 6 — 60	960 : 8 — 30	910 : 7 — 70

106.	$80 \times 6 : 2$	$60 \times 8 : 4$	$50 \times 6 : 2$	$70 \times 8 : 4$
	$60 \times 7 : 4$	$40 \times 8 : 2$	$40 \times 9 : 3$	$90 \times 8 : 6$
	$90 \times 4 : 3$	$80 \times 9 : 6$	$80 \times 7 : 4$	$60 \times 9 : 3$
	$80 \times 8 : 4$	$90 \times 5 : 3$	$90 \times 9 : 3$	$70 \times 6 : 3$

107. Isa tegi kolhoosis 420 normipäeva, poeg 3 korda isast vähem, ema aga 275 normipäeva pojast rohkem. Mitu normipäeva tegi kogu perekond?

108. Vabrikus töötab 320 meestöölist, naistöölisi aga 2 korda vähem. Pool kõigist töölistest on stahhaanovlased. Kui palju on vabrikus stahhaanovlasi?

109. Lennuk lendas 900 km 2 tunniga, õhulaev aga lendas sellesama maa 6 tunniga. Mitu kilomeetrit lendas lennuk tunnis rohkem kui õhulaev?

110. Üks auto läbis 240 km 8 tunniga, teine aga 420 km 7 tunniga. Mitu korda sõitis teine auto esimesest kiiremini?

111. 5 m kalevi ja 8 m sitsriide eest maksti 530 rbl. Meeter sitsriiet maksab 10 rbl. Mitu korda on meeter kalevit kallim kui meeter sitsriiet?

112. Kahe tunniga lendas lennuk 640 km. Kui pika maa katab lennuk 3 tunniga, kui ta lendab sama kiirusega?

113. Kaks monteerijat said töö eest 360 rbl. Üks neist töötas 4 päeva, teine 5 päeva. Mitu rubla teenis kumbki neist?

114. Ühes tükis on 4 m riidet ja teises tükis 3 m samasugust riidet. Mõlemad tükid kokku maksavad 350 rbl. Kui palju maksab kumbki tükk riidet?

115. Tööline teenis 448 rbl. Neljandiku sellest rahast viis ta hoiukassasse. Mitu rubla andis ta hoiukassasse?

116. 246 : 2 666 : 3 844 : 4 999 : 9
864 : 2 693 : 3 264 : 2 448 : 4
488 : 4 668 : 2 442 : 2 999 : 3
396 : 3 669 : 3 882 : 2 369 : 3

117. 188 : 2 287 : 7 455 : 5 639 : 9
243 : 3 459 : 9 568 : 8 549 : 9
328 : 4 306 : 6 497 : 7 426 : 6
186 : 3 205 : 5 567 : 7 427 : 7

118. 3 m kalevi eest maksti 417 rbl. Kui palju maksab 1 m seda kalevit?

119. 136 : 2 332 : 4 432 : 6 520 : 8
172 : 2 376 : 4 474 : 6 756 : 9
258 : 3 325 : 5 504 : 7 585 : 9
288 : 3 435 : 5 576 : 8 828 : 9

120. 524 : 2 726 : 6 456 : 3 728 : 4 612 : 9
568 : 4 968 : 8 755 : 5 905 : 5 531 : 9
816 : 3 847 : 7 684 : 4 917 : 7 423 : 9

121. 332 : 2 468 : 3 748 : 4 645 : 5 425 : 5
514 : 2 774 : 3 656 : 4 785 : 5 615 : 5
952 : 2 882 : 3 936 : 4 730 : 5 735 : 5

122. 828 : 6 936 : 8 804 : 6 936 : 6 434 : 6
904 : 8 675 : 5 952 : 8 976 : 8 852 : 6
876 : 6 756 : 6 894 : 6 952 : 7 918 : 6

123.	525 : 5	812 : 2	510 : 5	621 : 3	414 : 3
	327 : 3	540 : 5	630 : 6	820 : 4	581 : 7
	416 : 4	856 : 8	836 : 4	756 : 7	414 : 9
124.	376 : 4	275 : 5	532 : 7	768 : 4	528 : 8
	252 : 3	318 : 6	296 : 4	544 : 8	522 : 9
	448 : 8	448 : 7	705 : 5	456 : 6	387 : 9
125.	800 : 5	804 : 6	705 : 3	854 : 7	732 : 6
	702 : 3	402 : 3	808 : 4	504 : 3	531 : 9
	805 : 7	405 : 5	402 : 2	460 : 4	476 : 4
126.	760 : 5	640 : 5	740 : 5	636 : 4	658 : 7
	847 : 7	768 : 4	936 : 8	940 : 4	414 : 6
	864 : 6	580 : 4	732 : 6	952 : 8	370 : 5

127. Koostada ülesanne, milles tuleb arvu 370 jagada 5-ga.

128. Koostada ülesanne, milles tuleb arvu 540 vähendada 4 korda.

129. 9 kana tarvitasid 6 päevaga 864 g teri. Kui palju teri tarvitas üks kana päevas?

Jagamine kümnega tuhande piires.

130. Sööklale osteti 100 muna. Mitu kümnet on selles?

131. Mitu kümnet on 150-s? 180-s?

132. Mitu korda saab arvu 10 lahutada 170-st?

133.	100 : 10	400 : 10	260 : 10	720 : 10
	80 : 10	50 : 10	360 : 10	650 : 10
	180 : 10	450 : 10	470 : 10	930 : 10

Arvu jagamisel kümnega saadakse niipalju ühelisi, kui palju kümnelisi oli antud arvus.

134.	28 : 10	54 : 10	325 : 10	728 : 10
	35 : 10	72 : 10	457 : 10	543 : 10
	42 : 10	63 : 10	723 : 10	637 : 10

135.	250 : 10	840 : 10	726 : 10	645 : 10
	320 : 10	300 : 10	347 : 10	602 : 10
	700 : 10	1 000 : 10	405 : 10	321 : 10

136. Kui palju tuleb maksta 150 muna eest, kui 10 muna maksab 20 rbl.?

137. Tööline tellis laenu 450 rbl. eest. See summa tuleb tal tasuda võrdsete osadena 10 kuu kestel. Tasumise algusest on möödunud 7 kuud. Kui palju raha oli töölisel veel maksta?

138. 18 m pikkusest riidetükist müüdi 10 m 450 rbl. eest. Kui palju maksab ülejäänud osa riidet?

Kolmekohalise arvu jagamine täiskümnetega.

139. Mootorrattur sõitis 20 km tunnis. Mitme tunniga sõidab ta 60 km?

140. Mitu korda tuleb võtta 6 kümnelist, et saada 30 kümnelist? 48 kümnelist? 54 kümnelist?

141. Mitu korda mahub 7 kümnelist 42 kümnelisse? 65 kümnelisse?

142.	140 : 20	280 : 40	300 : 50	350 : 50
	420 : 60	630 : 70	490 : 70	480 : 60
	720 : 80	560 : 80	810 : 90	630 : 90
	350 : 50	560 : 70	420 : 60	630 : 70

143.	320 : 20	480 : 30	880 : 40	950 : 50
	480 : 20	390 : 30	600 : 40	900 : 60
	560 : 20	540 : 30	640 : 40	840 : 70
	980 : 20	960 : 30	600 : 50	960 : 80

144.	810 : 90 × 60	70 × 6 : 30	80 × 5 : 40
	720 : 40 × 50	50 × 7 : 70	60 × 7 : 30
	360 : 20 × 40	30 × 9 : 90	40 × 9 : 60
	540 : 20 × 30	40 × 8 : 20	70 × 4 : 20

145.	160 : 20 + 35	270 : 30 + 15	320 : 40 + 28
	350 : 50 + 26	420 : 70 + 59	480 : 60 + 16
	450 : 90 + 77	540 : 90 + 18	640 : 80 + 77

146. Aias korjati 900 pirni; 480 pirni pakiti kastidesse 80-kaupa, ülejäänud pirnid aga 60-kaupa. Mitmesse kasti pakiti kõik pirnid?

147. Rong läbis 950 km. 600 km sõitis ta kiirusega 40 km tunnis ja ülejäänud tee kiirusega 50 km tunnis. Mitme tunniga kattis rong kogu maa?

148. Ülikonna jaoks osteti riidet 240 rbl. eest, 80 rbl. meeter. Mitu meetrit samasugust riidet läheb vaja 50 ülikonnale?

149. Raamatu 30 leheküljel on kokku 960 rida. Mitu rida on 20 leheküljel?

150. Vedurikütja kulutas 20 km sõitmiseks 320 kg kivisütt. Kui palju kivisütt vajab ta 30 km sõitmiseks, kui ta iga kilomeetri kohta säästab 2 kg kivisütt?

151. 20 töolist teenis 2 päevaga 800 rubla. Mitu rubla teenis päevas iga tööline?

152. 20 lehma tarvitab 6 päevaga 720 kg kliisid. Mitu kilogrammi kliisid anti lehmale päevas?

153. Kolhoosis anti 60 hobusele ja 40 varsale päevas 440 kg kaeru. Mitu kilogrammi kaeru anti päevas igale hobusele, kui iga varss sai päevas 2 kg kaeru?

Neli tehet tuhande piires.

154.	$(185 + 176) \times 2$	$245 \times (900 - 897)$	$117 \times (900 - 894)$
	$(711 - 527) \times 4$	$156 \times (412 - 407)$	$289 \times (702 - 699)$
	$(615 - 587) \times 9$	$162 \times (823 - 817)$	$176 \times (500 - 496)$
	$(423 - 376) \times 8$	$124 \times (605 - 597)$	$113 \times (654 - 647)$

155.	$(147+385) : 7$	$(387+495) : 3$	$(621-135) : 3$
	$(913-185) : 8$	$(911-329) : 6$	$(279+387) : 9$
	$(346+654) : 4$	$(429+375) : 6$	$(900-125) : 5$
	$(1\ 000-256) : 6$	$(1\ 000-276) : 4$	$(105+807) : 8$

156.	$60 \times 9 : 20$	$13 \times 20 : 10$	$12 \times 70 : 40$	$16 \times 40 : 80$
	$70 \times 8 : 40$	$24 \times 30 : 60$	$13 \times 60 : 30$	$15 \times 60 : 30$
	$30 \times 6 : 90$	$16 \times 40 : 80$	$14 \times 50 : 70$	$12 \times 80 : 40$
	$20 \times 9 : 60$	$16 \times 30 : 20$	$15 \times 60 : 90$	$12 \times 60 : 80$

157. Suurendada arvu 15 40 võrra. Suurendada arvu 15 40 korda. Vähendada arvu 600 20 võrra. Vähendada arvu 600 20 korda. Kui palju on 960 suurem kui 60? Mitu korda on 960 suurem kui 60?

158. Traadi küljest lõigati 58 cm pikkune tükk. Ülejäänud traaditükk on ärälõigatud tükist 115 cm võrra pikem. Kui pikk oli terve traat?

159. Kauplusse toodi 600 kg kruupe. Kaheksas kotis oli igaüks 50 kg, igas ülejäänud kotis aga 40 kg. Mitu kotti kruupe toodi kokku?

160. Rong läbis 270 km. Esimesed 3 tundi sõitis ta kiirusega 40 km tunnis, ülejäänud maa aga 50 km tunnis. Mitme tunniga sõitis rong kogu tee?

161. Masinakirjutaja kirjutas 18 lehekülge 40 rida igal leheküljel. Mitu lehekülge oleks masinakirjutaja siis kirjutanud, kui igal leheküljel oleks olnud 30 rida?

162. Aias korjati 45 korvitäit õunu 20 kg igas korvis. Mitu korvi oleks olnud vaja, kui igasse korvi oleks pandud 30 kg õunu?

163. Söökla varus 900 kg tangu. Esimesed 10 nädalat tarvitati 55 kg tangu nädalas, pärastpoole aga suurenes tangude tarvitamine 15 kg võrra nädalas. Mitmeks nädalaks jätkus sööklale kõigist tangudest?

164. Kahe üht sorti kalevitüki eest maksti 945 rbl. Ühes tükis oli 4 m kalevit, teises tükis 5 m. Mitu rubla maksis kumbki tükk?

165. Lasteraamatukogus on 3 raamatukappi. Esimeses kapis on 510 raamatut, teises kaks korda vähem kui esimeses, kolmandas 48 raamatu võrra vähem kui teises. Mitu raamatut on lasteraamatukogus kokku?

166. Soo kuivatamiseks tuli kaevata 736 m pikkune kraav. Esimesel päeval kaevati üks neljandik kogu kraavi pikkusest, teisel päeval 36 m võrra rohkem. Mitu meetrit kraavi jäi veel kaevata?

167. Kaks mullatöölise teenis kokku 320 rubla. Üks neist töötas 3 päeva, teine 2 päeva. Mitu rubla peab kumbki neist saama?

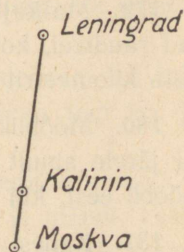
168. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

169. Ühel peenral kasvas 320 kapsapead, teisel 325. Esimeselt peenralt võeti ära 175 kapsapead, teiselt 178. Kummale peenrale jäi rohkem kapsaid järele ja kui palju rohkem?

170. Töölisasulas on 3 kooli. Esimeses õpib 380 last, teises 35 last rohkem kui esimeses ja kolmandas 76 last vähem kui teises. Kumbas koolis on õpilasi rohkem, kas esimeses või kolmandas, ja kui palju rohkem?

171. Moskvast Kalininiisse on 167 km, Kalininiist Leningradi aga 317 km rohkem. Leida Moskva ja Leningradi vaheline kaugus (joonis 1).

172. Esimesel päeval korjati 125 kg viinamarju, teisel päeval 3 korda rohkem, kolmandal päeval aga nii palju, kui esimesel ja teisel päeval kokku. Kui palju viinamarju korjati 3 päevaga?

Joon. 1.

173. Isa tegi kolhoosis 392 normipäeva, ema 16 normipäeva rohkem, poeg aga poole sellest, mis tegid isa ja ema kokku. Mitu normipäeva tegi poeg?

174. Kahe linna vahemaa kattis auto 7 tunniga. Esimesed 4 tundi sõitis ta kiirusega 40 km tunnis, pärast aga suurendas kiirust 10 km võrra tunnis. Määrata kindlaks kahe linna vaheline kaugus.

175. Üks treial treib päevas 50 detaili, teine aga 80 samaugust detaili. Mitu detaili treivad mõlemad treialid 5 päevaga kokku? (Lahendada ülesanne kahel viisil).

176. Kahest linnast väljus üheaegselt kaks mootorratturit teineteisele vastu. Esimene sõitis kiirusega 30 km tunnis, teine kiirusega 20 km tunnis. 6 tunni pärast nad kohtusid. Leida linnade vaheline kaugus. (Lahendada ülesanne kahel viisil.)

177. Kahest linnast, millede vaheline kaugus on 300 km, väljus üheaegselt kaks mootorratturit teineteisele vastu. 6 tunni pärast nad kohtusid. Missuguse kiirusega sõitis teine mootorrattur, kui esimene sõitis kiirusega 30 km tunnis?

178. Kahest jaamast, millede vaheline kaugus on 574 km, väljus üheaegselt kaks rongi teineteisele vastu. Nad kohtusid 7 tunni pärast. Üks neist liikus kiirusega 39 km tunnis. Missuguse kiirusega sõitis teine rong?

179. Matkajad sõitsid 984 km. Poole kogu teest sõitsid nad raudteel, kolmandiku aurikul, ülejäänud osa aga paatidel. Mitu kilomeetrit sõitsid matkajad paatidel?

180. Mööblikaupluses oli 9 kappi ja 5 lauda. Päeva lõpuks jäi järele ainult 6 kappi. Kui palju raha sai kauplus müüdud mööbli eest, kui kapp maksis 219 rbl. ja laud 68 rbl?

181. Kahest linnast väljus teineteisele vastu kaks autot: üks kell 7 hommikul, teine kell 9 hommikul. Nad kohtusid

samal päeval kell 12. Esimene auto sõitis tunnis 58 km, teine 65 km. Kui suur on nende kahe linna vahemaa?

182. Kaupluses oli 3 üht sorti riidetükki pikkustega 10 m, 20 m ja 30 m. Mitu rubla maksid esimene tükk ja kolmas tükk, kui teine tükk maksis 600 rbl.?

183. Osteti 8 lauda ja 60 tooli, kusjuures kõigi laudade eest maksti niisama palju kui kõigi toolide eest. Tool maksis 12 rbl. Kui palju maksis laud?

184. Osteti 2 m kalevit ja 3 m voodririidet. Kogu ostu eest maksti 450 rbl. Meeter kalevit maksab 150 rbl. Kui palju maksab 1 m voodririidet?

185. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

186. Kaks brigaadi kolhoosnikuid sõitis kündma. Ühes brigaadis oli 16 hobust, teises 14. Mõlema brigaadi hobustele anti päevas kokku 240 kg kaeru. Mitu kilogrammi kaeru peab saama kumbki brigaad?

187. Ühes tükis on 4 m ja teises tükis 6 m sedasama sorti riidet. Mõlema riidetüki eest kokku maksti 840 rbl. Kui palju maksti kummagi riidetüki eest?

188. Kolhoosi aias kasvab 420 pärna ja paplit. Kui istutada veel 80 paplit, siis on pärni ja pappleid ühepalju. Mitu pärna ja mitu paplit kasvab aias?

189. Hobune ja lehm sõid päevas 34 kg heinu. Hobune sõi lehmast 2 kg heinu rohkem. Mitu kilogrammi heinu sõi hobune ja mitu kilogrammi lehm?

190. Isa ja poeg tegid kolhoosis 695 normipäeva. Isa tegi 95 normipäeva pojast rohkem. Mitu normipäeva tegi isa ja mitu normipäeva poeg?

191. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

192. Metsatöölise artell saagis 600 kaske ja mändi; kaski saagis artell 66 võrra rohkem kui mändi. Mitu mändi saagis artell?

193. Kui istutada 75 istikut peenrale, siis jätkub istikuid 8 peenrale ja 48 istikut jääb veel ülegi. Mitu istikut oli kokku?

194. Kui kartulid vedada põllult 6 autoga, igaühel 32 kotti, siis jääb põllule 18 kotti. Mitu kotti kartuleid oli korjatud?

195. Üks kool ostis 5 paari suuski, teine 4 paari. Mõlemad koolid kokku kulutasid suuskade ostmiseks 288 rbl. Kui palju raha kulutas suuskade ostmiseks kumbki kool eraldi?

196. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

197. Neli tellist kaalub 15 kg. Mitu kilogrammi kaalub 8 tellist? 20 tellist? 36 tellist? 80 tellist?

198. Mootorpaat sõitis 3 tunniga 80 km. Mitu kilomeetrit võib ta sõita 6 tunniga? 9 tunniga? 12 tunniga?

199. 3 m traati kaalub 160 g. Kui palju kaalub 6 m niisugust traati? 9 m? 12 m?

200. Kauplusse toodi kompvekke ja biskviite, kokku 880 kilogrammi. Biskviite toodi 160 kg vähem kui kompvekke. Mitu kilogrammi kompvekke ja mitu kilogrammi biskviite toodi kauplusse?

201. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

202. Lüpsja lüpsis päevas 205 l piima; 5 lehma andsid igaüks 25 l piima, ülejäänud aga 20 l igaüks. Mitu lehma lüpsis lüpsja?

203. Isa, poeg ja tütar korjasid kokku 200 puravikku. Isa ja poeg korjasid 175 puravikku, poeg ja tütar aga 96 puravikku. Mitu puravikku korjas neist igaüks eraldi?

204. Kolmes klassis on kokku 116 õpilast. Esimeses ja teises klassis on 78 õpilast, teises ja kolmandas aga 74 õpilast. Mitu õpilast on igas klassis?

205. $73 \times 9 = 278$ $963 : 3 = 248$ $480 : 20 \times 3$ $860 : 20 \times 5$
 $64 \times 7 = 357$ $720 : 5 + 177$ $980 : 20 \times 3$ $336 : 2 \times 4$
 $48 \times 8 = 128$ $624 : 4 + 396$ $640 : 40 \times 9$ $516 : 4 \times 7$
 $57 \times 6 = 276$ $574 : 7 + 585$ $810 : 90 \times 8$ $432 : 3 \times 6$

II. Mitmekohalised arvud.

1. Mitmekohaliste arvude numeratsioon.

206. Võtta arvelaual tuhat. Liita sellele arvu tuhat kuni saab kümme tuhat.

207. Lugeda arvud ja võtta nad arvelaual: 7 565, 8 967, 3 167, 5 634, 6 425, 3 341, 1 720, 3 500, 3 504, 6 005, 5 009, 4 050, 1 060, 4 000, 7 000.

208. Võtta arvelaual ja kirjutada vihikusse numbritega: 9 tuhandelist 4 sajalist 3 kümnelist 2 ühelist; 3 tuhandelist 6 sajalist; 6 tuhandelist 5 sajalist 4 kümnelist; 8 tuhandelist; 7 tuhandelist 5 kümnelist; 5 tuhandelist 5 ühelist; 8 tuhandelist.

209. Kirjutada numbritega: missugune aasta on praegu; missugusel aastal oli Suur Sotsialistlik Oktoobrirevolutsioon.

Üheliisi nimetatakse esimest järku ühikuiks.

Kümneliisi nimetatakse teist järku ühikuiks.

Sajaliisi nimetatakse kolmandat järku ühikuiks.

Tuhaneliisi nimetatakse neljandat järku ühikuiks.

Üheliised kirjutatakse paremalt esimesele kohale, kümneliised teisele, sajaliised kolmandale, tuhaneliised neljandale.

210. Kirjutada numbritega: viis tuhat kaheksasada nelikümmend viis; kolm tuhat seitsesada; kaheksa tuhat kaheksasada kaheksa; neli tuhat viissada üheksakümmend üheksa; kaks tuhat üks sada üheksa; neli tuhat üksteist.

211. Kirjutada järjekorras arvud 998-st kuni 1002-ni, 1009-st kuni 1012-ni, 1095-st kuni 1102-ni.

212. Võtta arvelaual arv 9995. Liita sellele 5 ühelist. Mis-
suguse arvu saame?

**Kümme tuhandelist moodustavad ühe kümnetuhandelise.
Kümnetuhandeline kirjutatakse paremalt viiendale kohale.
Kümnetuhandeline on viiendat järku ühik.**

213. Lugeda arvud ja võtta need arvelaual: 23 395, 91 135,
19 345, 11 643, 80 205, 26 408, 47 500, 40 567, 61 017, 80 023,
50 508, 70 000.

214. Kirjutada numbritega arvud: kolmkümmend viis
tuhat kakssada kolmkümmend kuus; kaheksakümmend tuhat
kolmsada; kuuskümmend tuhat viissada nelikümmend; üheksa-
kümmend tuhat; kuuskümmend viis tuhat seitseteist; neliküm-
mend tuhat viis.

215. Kirjutada järjekorras arvud 12 990-st kuni 13 005-ni.

216. Sangarlendurid Tškalov, Baidukov ja Beljakov len-
dasid vahemaandumiseta Moskvast Ameerikasse kaksteist
tuhat kilomeetrit. Kirjutada numbritega, mitu kilomeetrit len-
dasid sangarlendurid.

217. Kirjutada järjekorras arvud 9998-st kuni 10 002-ni;
10 006-st kuni 10 011-ni; 30 197-st kuni 30 201-ni; 39 998-st
kuni 40 002-ni.

218. Võtta arvelaual 99 997; liita sellele 3 ühelist, saame
arvu 100 000 ehk üks sajatuhandeline.

**Kümme kümnetuhandelist moodustavad ühe sajatuhan-
delise.**

**Sajatuhandeline kirjutatakse paremalt kuuendale kohale.
Sajatuhandeline on kuuendat järku ühik.**

219. Võtta arvelaual ja seejärel kirjutada numbritega
arvud: kakssada nelikümmend kaheksa tuhat sada üheksa-
kümmend viis; kolmsada nelikümmend viis tuhat; kakssada

kolmkümmend neli tuhat kaheksasada; kolmsada tuhat üheksasada; üheksasada üheksakümmend tuhat nelikümmend seitse.

220. Lugeda ja võtta arvelaul arvud: 129 782; 906 535; 140 390; 304 508; 248 900; 900 596.

Tuhandeliste klass			Üheliste klass		
Sajatuhandelised	Kümnetuhandelised	Ühetuhandelised	Sajalised	Kümmelised	Ühelised

Ühelised, kümmelised ja sajalised moodustavad üheliste klassi ehk esimese klassi.

Ühetuhandelised, kümnetuhandelised ja sajatuhandelised moodustavad tuhandeliste klassi ehk teise klassi.

Arvude kirjutamisel alatakse kõige kõrgemat järku ühikutest, seejärel kirjutatakse järgmised madalamat järku ühikud ja nii ikka edasi kuni ühelisteneni.

Arvude lugemise hõlbustamiseks eraldatakse kirjutamisel üks arvuklass teisest väikese vahega, näiteks: 46 384, 128 436.

221. Liita arvelaul arvule 999 998 kaks ühelist. Misugune arv saadakse?

Kümme sajatuhandelist moodustavad miljonilise.

Miljonilised on seitsmendat järku ühikud.

Miljoniline kirjutatakse paremalt seitsmendale kohale.

Ühes miljonis on kümme sajatuhandelist ehk tuhat tuhandelist.

222. Võtta arvelaul 10 miljonit.

Kümme miljonit moodustavad kümmemiljonilise.

Kümmemiljoniline on kaheksandat järku ühik.

Kümme kümmemiljonilist moodustavad sajamiljonilise.

Sajamiljoniline on üheksandat järku ühik.

Ühemiljonilised, kümmemiljonilised ja sajamiljonilised moodustavad miljoniliste klassi ehk kolmanda klassi.

223. Võtta arvelaual ja kirjutada arvud: viissada kuuskümmend seitse miljonit kaheksasada üheksakümmend üks tuhat kakssada kolmkümmend neli; kolmsada kakskümmend kuus miljonit kaheksa tuhat; nelikümmend kolm miljonit kaheksakümmend kuus tuhat viissada; seitse miljonit kakssada tuhat nelisada viiskümmend kuus; nelisada miljonit.

224. Lugeda ja võtta arvelaual arvud: 566 433 675; 240 798 999; 999 999 999; 805 360 500; 800 060 350; 600 000 000.

225. Kirjutada numbritega arvud: seitsesada nelikümmend viis miljonit viissada kakskümmend kuus tuhat kolmsada kaheksakümmend kaheksa; nelikümmend seitse miljonit seitse sada kolmkümmend kolm tuhat viissada; üheksakümmend miljonit üheksakümmend tuhat kaheksasada kaheksakümmend üks.

226. Lugeda tabelis antud arvud:

Kolmas klass			Teine klass			Esimene klass		
miljonilised			tuhandelised			ühelised		
sajamiljonilised	kümne miljonilised	ühemiljonilised	sajatuhandelised	kümnetuhandelised	ühetuhandelised	sajalised	kümnelised	ühelised
2	4	8	2	4	8	2	4	8
6	2	7	4	5	6	1	7	5
2	5	6	3	0	0	0	0	0
0	0	0	0	3	0	1	2	5

227. Missugused klassid on arvudes: 654 900 544; 540 003; 6 005 457; 40 004 030?

Lugeda need arvud ja võtta nad arvelaual.

228. Lugeda iga järgnev arv: 456 400 789; 690 045 007; 70 450 000; 40 500 405; 10 000 794; 986 350 800; 700 000 000 ja võtta nad arvelaual.

229. Kirjutada numbritega arvud: viissada nelikümmend neli miljonit kolmsada nelikümmend tuhat sada nelikümmend neli; kolmsada viiskümmend kolm miljonit kaheksasada seitsekümmend viis tuhat nelisada nelikümmend kolm.

230. Kui palju on tarvis numbreid, et kirjutada arvu kaheksa? Kui palju on tarvis numbreid, et kirjutada, kui vana sa oled? Kui palju on vaja numbreid, et kirjutada, mitmes aasta on tänavu?

Arve, mille kirjutamiseks on vaja üht numbrit (märki), nimetatakse ühekohalisteks arvudeks; arve, mille kirjutamiseks on vaja kaht numbrit, nimetatakse kahekohalisteks; arve, mille kirjutamiseks on vaja kolme numbrit, nimetatakse kolmekohalisteks; jne.

231. Kirjutada mõni ühekohaline arv, seejärel kahekohaline, siis kolmekohaline, neljakohaline, viiekohaline, kuuekohaline arv.

232. Kirjutada kõige suurem ja kõige väiksem neljakohaline arv. Kirjutada kõige suurem ja kõige väiksem viiekohaline arv. Missugune kolmekohaline arv muutub neljakohaliseks, kui liita üks üheline?

233. Mitu kümmelist on igas antud arvus üldse?

30	230	6 400	31 790
100	1 000	9 566	56 043
200	6 000	7 512	41 018

Selleks et teada saada, mitu kümmelist on antud arvus üldse, tuleb viimane number paremalt ära jätta. Ülejäänud arv näitab, mitu kümmelist on antud arvus.

234. Mitu sajalist on igas antud arvus üldse?

400	37 460
1 000	132 090
6 520	950 380

235. Mitu tuhandelist on igas antud arvus üldse?

3 670	307 350
19 500	300 700
28 635	700 350
165 356	1 500 000

Selleks et teada saada, mitu sajalist on antud arvus üldse, tuleb kaks viimast numbrit paremalt ära jätta. Ülejäänud arv näitab, mitu sajalist on antud arvus?

Selleks et teada saada, mitu tuhandelist on antud arvus üldse, tuleb kolm viimast numbrit paremalt ära jätta. Ülejäänud arv näitab, mitu tuhandelist on antud arvus.

1 tonn = 10 tsentnerit; 1 tsentner = 100 kilogrammi.

236. Pioneerilaagrile osteti 800 kg kartuleid. Mitu tsentnerit see on?

237. Mitu tsentnerit on 1200 kg? 2600 kg?

Mitu tonni on 760 ts?

Mitu tonni on 9000 kg? 17 000 kg?

2. Mitmekohaliste arvude liitmine.

238. Ühe rajooni kõigis algkoolides õpib 3 628 õpilast ja keskkoolides 2340 õpilast. Mitu õpilast on selle rajooni alg- ja keskkoolides kokku?

Arve, mida me liidame, nimetatakse liidetavateks. Arvu, mille saame liitmisel, nimetatakse summaks.

$$\begin{array}{r} 3628 \text{ — liidetav} \\ + 2340 \text{ — liidetav} \\ \hline 5968 \text{ — summa} \end{array}$$

239. Üks liidetav on 57, teine liidetav 49. Millega võrdub summa? (Lahendada peast.)

$$\begin{array}{r} 240. \quad \begin{array}{r} 2\,543 \\ + 3\,154 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 52\,443 \\ + 43\,252 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 673\,532 \\ + 313\,245 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 2\,426\,125 \\ + 1\,143\,713 \\ \hline \end{array} \end{array}$$

241.	22 443	432 325	4 205	213 504
	+ 34 224	+ 142 231	+ 3 021	+ 341 403
	32 112	214 121	2 400	325 020

242. 1 242 Alata liitmist ülalt; seejärel, näidet
+ 3 123 ümber kirjutamata, alata liitmist alt. Võr-
4 064 relda saadud summasid.

243. 72 402 Liita. Proovida järele, missugune tuleb
+ 12 073 summa, kui liidetavate järjekorda muuta.
4 221

Selleks et kontrollida, kas on õigesti liidetud, tuleb liideta-
vate järjekorda muuta ja siis uuesti liita. Kui tehe on teosta-
tud õigesti, siis peame saama ühe ja sellesama summa.

244. Kontrollida, kas on õigesti liidetud.

$$44\,521 + 23\,035 = 67\,556$$

$$233 + 4\,321 + 82\,024 = 86\,578$$

245. Liita ja kontrollida saadud summad.

$$204\,506 + 23\,121 + 420\,210$$

$$432\,126 + 3\,410 + 31\,240 + 212\,011 + 20\,102$$

246. 426 128 + 156 229 726 045 + 198 276

398 965 + 170 628 456 772 + 390 654

276 364 + 582 472 378 924 + 154 389

247. Esimene liidetav on 12 356, teine liidetav 9756.
Leida summa.

248. Leida arvude 75 390 ja 8075 summa.

249. 726 352 + 64 938 178 325 + 322 475

456 920 + 45 136 287 644 + 513 256

986 456 + 3 944 67 145 + 733 263

- b) mitu koolimaja ehitati maal;
 c) mitu koolimaja ehitati teise viisaastaku erinevatel aastatel maal ja linnades kokku.

256. Jalatsivabrik valmistas aastas 46 320 paari meestejalatseid, naistejalatseid aga 6390 paari vähem. Mitu paari jalatseid valmistas vabrik aastas kokku?

257. Maja ehitamiseks tarvitati punaseid telliseid 366 800, valgeid telliseid aga 33 600 võrra rohkem. Punaseid telliseid jäi järele 48 500, valgeid aga 2 500 võrra rohkem. Kui palju telliseid oli toodud ehituse juurde üldse?

258.	32 428	600 700	300 725	378 421
	65 198	78 426	127 447	143 565
	+ 17 106	+ 32 075	+ 97 668	+ 77 433
	<u>32 075</u>	<u>9 999</u>	<u>85 326</u>	<u>89 654</u>

259. Lastekodule osteti 20 m kalevit 90 rbl. meeter ja 9 m kalevit 85 rbl. meeter. Kui palju raha maksti kogu kalevi eest?

260. Rong oli esimesel ööpäeval 20 tundi teel ja sõitis keskmiselt 41 km tunnis. Teisel ööpäeval sõitis rong 106 km rohkem kui esimesel ja tal jäi veel 35 km sõita. Mitu kilomeetrit pidi rong üldse sõitma?

3. Mitmekohaliste arvude lahutamine.

261. Tehas pidi aastas valmistama 4560 masinat. Aasta esimesel poolel valmistati 2450 masinat. Mitu masinat jäi valmistada aasta teisel poolel?

262. Keskkoolihoone ehitamine läks maksma 245 800 rbl., algkoolihoone ehitamine aga 124 200 rbl.. Kui palju oli keskkoolihoone ehitamine kallim?

Arvu, millest lahutatakse, nimetatakse vähendatavaks.

Arvu, mida lahutatakse, nimetatakse lahutatavaks.

Arvu, mis saadakse lahutamisel, nimetatakse vaheks.

Lahutamise kontrollimine:

2 487 — vähendatav	1 245
— 1 245 — lahutatav	+ 1 242
<hr/>	<hr/>
1 242 — vahe	2 487

Selleks et kontrollida, kas on õigesti lahutatud, tuleb liita lahutatav ja vahe. Kui tehe on teostatud õigesti, siis saadud summa peab võrduma vähendatavaga.

263.	— 7 896	— 60 835	— 287 868	— 856 767
	<u>3 654</u>	<u>32 124</u>	<u>162 832</u>	<u>223 565</u>

264.	— 85 635	— 4 598	— 49 865	— 489 576
	<u>21 421</u>	<u>456</u>	<u>324</u>	<u>7 344</u>

265.	— 3 568	— 279 699	— 845 090	— 479 536
	<u>2 430</u>	<u>56 070</u>	<u>32 020</u>	<u>123 000</u>

266.	6 558 —	3 239	639 869 —	387 180
	45 673 —	25 381	632 542 —	418 418
	28 546 —	26 632	627 014 —	119 009
	450 756 —	160 436	742 054 —	629 037
	653 075 —	348 045	920 547 —	510 370

267. Vähendatav on 35 680, lahutatav 19 785. Leida vahe.

268. Vähendatav on 20 300, lahutatav 7980. Leida vahe.

269.	7 456 —	2 538	6 035 —	3 543
------	---------	-------	---------	-------

	49 321 —	27 123	60 434 —	12 728
--	----------	--------	----------	--------

	724 356 —	52 257	240 356 —	23 414
--	-----------	--------	-----------	--------

	528 970 —	73 598	149 308 —	78 199
--	-----------	--------	-----------	--------

	277 207 —	83 996	470 597 —	169 624
--	-----------	--------	-----------	---------

	930 658 —	929 830
--	-----------	---------

	9 000 —	2 853
--	---------	-------

	70 800 —	6 891
--	----------	-------

	100 000 —	4 793
--	-----------	-------

	100 000 —	29 394
--	-----------	--------

270.	84 056 — 9 952	1 000 000 — 38 623
	363 000 — 341 623	1 000 000 — 999 399
	200 096 — 45 672	1 000 000 — 681
	690 000 — 9 231	1 000 000 — 56

271.	376 544 — 281 525	538 204 — 239 006
	537 707 — 521 694	235 455 — 138 767
	567 350 — 246 232	356 000 — 253 908

272. 756 034 + 60 964 — 590 211
 899 504 — 839 364 + 679 980 — 299 222
 789 496 — 598 435 + 347 600 — 173 065

273. 482 005 — (155 000 — 97 000)
 (1 000 000 — 1) + (100 000 — 74 355)
 (400 000 — 9) — (300 000 — 500)

274.	$x + 3750 = 5000$	$4705 + x = 5000$
	$1680 + x = 2040$	$x + 1906 = 2081$
	$x + 3286 = 6100$	$3085 + x = 6400$

275.	$x - 1560 = 2400$	$2260 - x = 1500$
	$x - 8750 = 9001$	$3705 - x = 1890$
	$x - 4780 = 7025$	$6200 - x = 5490$

276. Kumb on suurem ja kui palju: kas arvude 547 934 ja 38 564 summa või arvude 456 286 ja 236 742 vahe?

277. Saeveskis lõigati esimesel kuul 225 670 lauda, teisel kuul aga 39 420 lauda rohkem. Neist saadeti uusehitustele 250 000 lauda, välismaale aga 96 750 lauda vähem. Mitu lauda jäi saeveskisse?

278. Kolhoos sai nisu 34 980 ts, rukist 12 600 ts vähem kui nisu ja kaera 1320 ts vähem kui rukist. Kui palju teravilja sai kolhoos kokku?

279. Ühel maatükil kasvas 187 426 puud, teisel 14 980 puud vähem. Kummaltki maatükilt lõigati maha 156 737 puud. Mitu puud jäi kasvama kummalgi maatükil?

280. Metsavarumise esimesel kuul lõigati maha 14 860 puud, teisel kuul 2160 puud rohkem kui esimesel ja kolmandal kuul 1120 puud rohkem kui kahel esimesel kuul kokku. Maha lõigatud puudest veeti sama aja jooksul välja 59 300 puud. Mitu puud jäi veel välja vedada?

281. Ühes rajoonis oli enne Oktoobrirevolutsiooni 43 250 täiskasvanut. Neist oli kirjaoskajaid 9560 meest, naisi aga 4780 võrra vähem. Kui palju kirjaoskamatuid mehi ja naisi oli selles rajoonis kokku?

282. Esimesel maatükil kasvas 17 480 puud, teisel maatükil 3975 puud vähem kui esimesel ja kolmandal maatükil 5976 puud vähem kui esimesel kahel maatükil kokku. Mitu puud kasvas kolmel maatükil kokku?

283. Lennuk lendas esimesel päeval 1940 km, teisel päeval 340 km rohkem. Kolmandal päeval lendas ta 895 km vähem, kui kahel esimesel päeval kokku. Mitu kilomeetrit lendas lennuk 3 päevaga?

284. Üks sovhoos andis riigile 1268 t nisu ja 1479 t rukist. Teine sovhoos andis riigile nisu 456 t rohkem ja rukist 200 t vähem kui esimene. Kui palju andis teine sovhoos riigile teravilja rohkem kui esimene?

285. Käitisekomitee saatis aasta jooksul sanatooriumidesse ja puhkekodudesse 1350 töolist. Neist saadeti puhkekodudesse 970 inimest rohkem kui sanatooriumidesse. Kui palju töölisi saadeti sanatooriumidesse ja puhkekodudesse eraldi?

286. Koostada ja lahendada mõned ülesanded, mis sarnaneksid ülesandega 285.

287. Kolhoos varus talveks 1340 ts ristikut ja aruheina. Aruheina oli varutud 480 ts rohkem kui ristikheina. Kui palju ristikut ja aruheina varus kolhoos eraldi?

288. Kahe arvu summa on 1200. Üks arv on teisest 300 võrra suurem. Leida need arvud.

289. Kahe arvu summa on 1100, nende vahe 300. Leida need arvud.

4. Mitmekohaliste arvude korrutamine.

Korrutamine ühekohalise arvuga.

290. Lennuk lendas kiirusega 175 km tunnis. Kui pika maa kattis lennuk 5 päevaga?

$$\begin{aligned}175 \text{ km} + 175 \text{ km} + 175 \text{ km} + 175 \text{ km} + 175 \text{ km} &= 875 \text{ km} \\175 \text{ km} \times 5 &= 875 \text{ km}.\end{aligned}$$

291. Lahendada järgnev näide algul liitmisega, seejärel korrutamisega:

$$164 + 164 + 164 + 164 + 164 + 164$$

292. Arv 138 võtta liidetavana 7 korda. (Lahendada korrutamise teel.)

Arvu, mida võetakse korduvalt liidetavana, nimetatakse **korrutatavaks**.

Arvu, mis näitab, mitu korda tuleb võtta ühesuguseid liidetavaid, nimetatakse **korrutajaks**.

Arvu, mis saadakse korrutamisel, nimetatakse **korrutiseks**.

Korrutatavat ja korrutajat nimetatakse **tegureiks**.

$$\begin{array}{r} \text{Näide:} \\ \times \quad 136 \text{ — korrutatav} \\ \quad \quad 7 \text{ — korrutaja} \\ \hline 952 \text{ — korrutis} \end{array} \left. \vphantom{\begin{array}{r} \times \\ \hline \end{array}} \right\} \text{ tegurid}$$

293. Korrutatav on võrdne 30-ga, korrutaja 4-ga. Millega võrdub korrutis? (Lahendada peast.)

294. Leida korrutised: a) 60×5 ; b) 40×9 ; c) 70×6 ?
(Lahendada peast.)

295. Leida korrutised (lahendada peast):

- a) 3 sajalist $\times 4$; 300×4 ; c) 2 tuhandelist $\times 7$; 2000×7 ;
b) 6 sajalist $\times 3$; 600×3 ; d) 3 tuhandelist $\times 5$; 3000×5 .

296. Sovhoos saatis teele 3 pargast teraviljaga, igapähe 1332 t. Kui palju teravilja saatis sovhoos teele?

297.	214×3	826×2	562×4	256×3	196×8
	132×4	614×4	761×6	618×5	624×6
	138×6	719×5	683×3	852×4	267×7
	127×7	512×7	471×8	712×8	824×9

298.	357×6	628×7	567×8	498×7	875×5
	496×8	375×9	746×7	987×4	693×9
	627×5	978×3	679×5	758×6	928×7
	976×4	496×6	846×9	597×8	749×6

299.	$4\,236 \times 2$	$1\,687 \times 4$	$8\,678 \times 4$	$9\,479 \times 6$
	$2\,272 \times 3$	$4\,756 \times 3$	$7\,964 \times 6$	$6\,296 \times 8$
	$2\,131 \times 5$	$7\,348 \times 5$	$9\,375 \times 7$	$8\,768 \times 9$
	$3\,423 \times 4$	$9\,768 \times 2$	$4\,769 \times 8$	$5\,496 \times 7$

300.	$31\,164 \times 3$	$32\,282 \times 6$	$71\,268 \times 6$	$85\,468 \times 7$
	$41\,218 \times 4$	$86\,593 \times 5$	$62\,792 \times 9$	$98\,476 \times 6$
	$52\,126 \times 5$	$54\,784 \times 4$	$56\,912 \times 8$	$56\,479 \times 9$
	$96\,385 \times 2$	$78\,496 \times 3$	$87\,694 \times 5$	$89\,765 \times 8$

301.	$434\,268 \times 2$	$142\,168 \times 4$	$135\,648 \times 7$	$118\,196 \times 8$
	$221\,284 \times 4$	$234\,256 \times 3$	$117\,564 \times 8$	$145\,489 \times 6$
	$312\,786 \times 3$	$163\,827 \times 5$	$124\,268 \times 6$	$128\,576 \times 7$
	$134\,156 \times 5$	$468\,759 \times 2$	$166\,328 \times 5$	$137\,396 \times 6$

302. Koostada ülesanne, mille lahendamiseks tuleb 3875 korrutada 6-ga.

303. Arvutada peast: 0×7 ; 0×9 ; 5×0 ; $0 \times 5 + 4$;
 $0 \times 8 + 3$.

304.	304×4	$4\ 305 \times 6$	$75\ 604 \times 3$	$135\ 604 \times 5$
	209×8	$9\ 706 \times 4$	$85\ 064 \times 4$	$148\ 072 \times 6$
	705×9	$5\ 076 \times 7$	$45\ 072 \times 6$	$100\ 706 \times 9$
	608×7	$8\ 009 \times 8$	$90\ 068 \times 7$	$120\ 049 \times 8$

305. Kontrollida võrdusi:

a) $9 \times 8 = 8 \times 9$; b) $4 \times 7 \times 5 = 4 \times 5 \times 7 = 7 \times 5 \times 4$.

Korrutis ei sõltu tegurite järjekorrast.

306.	3×356	$4 \times 2\ 785$	$5 \times 30\ 254$	$4 \times 167\ 845$
	4×246	$8 \times 3\ 467$	$7 \times 48\ 027$	$8 \times 100\ 756$
	6×405	$9 \times 1\ 087$	$6 \times 30\ 058$	$7 \times 106\ 009$
	5×699	$7 \times 4\ 506$	$9 \times 63\ 005$	$6 \times 150\ 075$

307. Lahendada mitmel viisil:

$2 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 5 \cdot 5$ $2 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 7$ $2 \cdot 2 \cdot 5 \cdot 5 \cdot 7 \cdot 7$

308.	$4\ 756 \times 8 + 167\ 540$	$764 \times 8 \times 4$	$876 : 6 \times 4 \times 8$
	$5\ 064 \times 7 + 456\ 096$	$968 \times 5 \times 6$	$873 : 3 \times 5 \times 7$
	$7\ 006 \times 6 - 10\ 986$	$709 \times 7 \times 4$	$975 : 5 \times 3 \times 9$
	$9\ 806 \times 9 - 59\ 078$	$946 \times 9 \times 5$	$567 : 9 \times 4 \times 6$

309. Kirjutada ja teostada järgmised tehted: a) 256 ja 4 korrutisele liita 350; b) 175 ja 8 korrutisest lahutada 250.

310. Lahendada näited:

$1 \cdot 9 + 2$	$9 \cdot 9 + 7$	$1 \cdot 8 + 1$
$12 \cdot 9 + 3$	$98 \cdot 9 + 6$	$12 \cdot 8 + 2$
$123 \cdot 9 + 4$	$987 \cdot 9 + 5$	$123 \cdot 8 + 3$
$1\ 234 \cdot 9 + 5$	$9\ 876 \cdot 9 + 4$	$1\ 234 \cdot 8 + 4$
$12\ 345 \cdot 9 + 6$	$98\ 765 \cdot 9 + 3$	$12\ 345 \cdot 8 + 5$

Mis poolst on need vastused huvitavad, mis me saame nende näidete lahendamisel?

311. Tehas sai 8 vagunit malmi, igaühes 165 ts. Kui palju malmi sai tehas?

312. Tehas sai vaske 165 ts, malmi aga 8 korda rohkem. Kui palju malmi sai tehas?

313. Täiendada ülesannete andmeid ja lahendada need:

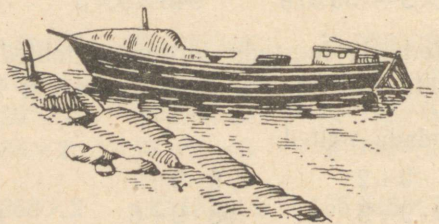
a) Masina-traktori jaam sai 6 vaati naftat. Mitu kilogrammi naftat ta sai?

b) Miinilaev oli teel 9 tundi. Kui pika maa sõitis ta selle ajaga?

314. Tellisetehas tootis ühel nädalal 7875 tellist päevas, teisel nädalal 9285 tellist päevas. Mitu tellist tootis tehas kahe nädalaga? (Nädalas on 6 tööpäeva.)

315. Kaubarong oli teel 16 ööpäeva. Esimesel 7 ööpäeval kattis ta 678 km ööpäevas, ülejäänud ajal aga 726 km ööpäevas. Mitu kilomeetrit sõitis kaubarong kokku?

316. Ühes linnas oli 3856 veo- ja 1456 sõiduauto. 5 aasta vältel kasvas veoautode arv kolmekordseks, sõiduautode arv aga 785 masina võrra. Mitu auto on nüüd linnas kokku?

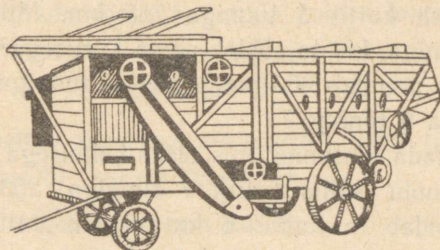
Joon. 2.

317. Pargasesse (joonis 2) laaditi 7368 ts nisu, rukist 4 korda rohkem kui nisu ja kaera 895 ts vähem kui rukist. Kui palju teravilja laaditi pargasesse kokku?

318. Kaubarong sõitis 985 km. Reisijaterong oli teel kolm korda rohkem aega ja sõitis kaks korda kiiremini. Mitu kilomeetrit sõitis reisijaterong?

319. Suhkruvabrik tootis varem 7960 t tükksuhkrut ja 16 875 t peensuhkrut aastas. Nüüd toodab vabrik tükksuhkrut 9645 t aastas, peensuhkrut aga 3 korda rohkem. Kui palju toodab nüüd vabrik suhkrut rohkem kui enne?

320. Kolhoos ostis ühe viljapeksumasina (joonis 3) ja 4 tuulamismasinat. Kui palju maksab tuulamismasin, kui kõigi masinate eest kokku maksis kolhoos 4495 rbl. ja kui viljapeksumasina hinnaks on 2875 rbl.?

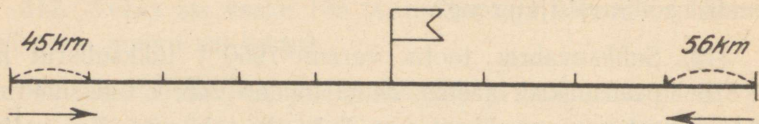
Joon. 3.

321. Lasteaiale osteti 9 lauda 65 rbl. tükk, kappe aga 4 võrra vähem kui laudu. Mis on kapi hind, kui kogu ostu eest maksti 1285 rbl.?

322. Õmblusartellile osteti esimesel korral 4 õmblusmasinat, aga teisel korral 5 samasugust masinat. Kui palju raha maksti kokku, kui õmblusmasina hinnaks on 825 rbl. (Lahendada kahel viisil.)

323. Kahest linnast sõitis teineteisele vastu kaks autot (joonis 4). Esimene auto sõitis kohtumiseni 5 tundi kiirusega

45 km tunnis, teine auto 4 tundi kiirusega 56 km tunnis. Kui suur on nende linnade vahemaa?

Joon. 4.

324. Kahest linnast väljus samaaegselt teineteisele vastu kaks postilennukit. Esimene lennuk lendas kiirusega 245 km tunnis, teine kiirusega 208 km tunnis. Lennukid kohtusid 4 tunni pärast. Kui suur on nende linnade vahemaa? (Lahendada kahel viisil.)

325. Lennuk kattis 3 tunniga 765 km. Mitu kilomeetrit katab ta 8 tunniga, kui ta sõidab sama kiirusega?

326. Pump pumpab 960 pange vett 5 tunniga. Mitu pange vett pumpab ta 8 tunniga?

327. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

328. Pärivoolu sõitis aurik 7 tunniga 203 kilomeetrit. Vastuvoolu sõidab ta tunnis 6 km vähem. Mitu kilomeetrit sõidab aurik 9 tunniga vastuvoolu?

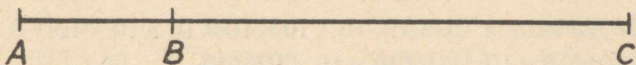
329. Betooni valmistamiseks võetakse 1 osa tsementi, 2 osa liiva ja 4 osa kruusa. Kui palju liiva ja kruusa tarvitati betooni valmistamiseks, kui tsementi võeti 875 kg?

330. 5 ahju 2 pliidi ladumiseks läks 7825 tellist. Igale ahjule kulus 1375 tellist. Mitu tellist kulus igale pliidile?

331. 8 päeva kestel valmistas tehas 965 atra päevas. Pärast seda jäi tal valmistada veel 4 korda rohkem atru. Kui palju atru pidi tehas üldse tootma?

332. Üks kolhoos ostis 5 tuulamismasinat 1175 rbl. eest, teine kolhoos ostis 7 samasugust tuulamismasinat. Mitu rubla jäi teisel kolhoosil tuulamismasinat eest maksta, kui ostmisel maksti ära 650 rbl.?

333. Kaugus linnade A ja B vahel on 478 km, kaugus linnade B ja C vahel aga on kaks korda suurem (joonis 5). Auto sõitis A -st C -sse ja seejärel tagasi C -st B -sse. Mitu kilomeetrit sõitis auto?

Joon. 5.

334. Sovhoosile osteti 5 hobujõul ja 9 traktorijõul veetavat külvimasinat. Hobujõul veetav külvimasin maksis 235 rbl., traktorijõul veetav 825 rbl. (Esitada küsimus ja lahendada ülesanne.)

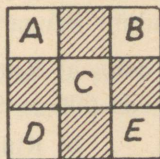
335. Koostada ülesanne, mida tuleks lahendada nii:

$$1) 3 \text{ m} + 4 \text{ m} = 7 \text{ m}$$

$$2) 68 \text{ rbl.} \times 7 = 476 \text{ rbl.}$$

336. Huvitav ülesanne. Missugust arvu tähistab iga täht ruudus (joonis 6), kui on teada, et

- 1) A on 2 korda suurem kui B ,
- 2) B on 25 võrra suurem kui C ,
- 3) C on 40 võrra väiksem kui D ,
- 4) D on 3 korda suurem kui E ,
- 5) 1000 on 4 korda suurem kui E ,

Joon. 6.

Juhis. Kõigepealt leida, missugust arvu tähistab täht E .

Korrutamine kahekohalise arvuga.

Korrutamine kümnega.

337. Kauplus sai 10 kotti suhkrut 75 kg igas kotis. Kui palju suhkrut sai kauplus? (Lahendada peast.)

338.	100×10	800×10	$7\,000 \times 10$	$25\,000 \times 10$
	40×10	650×10	$6\,300 \times 10$	$36\,700 \times 10$
	9×10	795×10	$5\,480 \times 10$	$48\,920 \times 10$
	149×10	876×10	$7\,296 \times 10$	$56\,786 \times 10$

339. Arvutada peast: $10 \times 10 \times 10 \times 10 \times 10 \times 10$; $8 \times 10 \times 10 \times 10 \times 10 \times 10$; $40 \times 10 \times 10 \times 10 \times 10$.

340. Mitu meetrit on 10 km? (Lahendada peast.)

341. Mitu grammi on 10 kg? (Lahendada peast.)

342. $4\,356 \times 10 - 984$ $(12\,478 - 3\,756) \times 10$ $765 : 6 \times 10$
 $6\,789 \times 10 - 908$ $(56\,000 - 48\,096) \times 10$ $894 : 3 \times 10$

343. Arvu 26 suurendada 10 korda, saadud arvu suurendada uuesti 10 korda. (Lahendada peast.)

344. Kuidas muutub arv 625, kui temale kirjutada paremalt üks null juurde?

345. Veoautosse laaditi 10 kotti suhkrut à 96 kg, 8 kotti jahu à 80 kg ja 10 kotti pähkleid à 56 kg. Kokku mitu kilogrammi kaupa laaditi veoautosse?

346. a) Kui palju on arvude 1000 ja 10 summa suurem arvude 999 ja 9 summast?

b) Kui palju on arvude 1000 ja 10 korrutis suurem arvude 999 ja 9 korrutisest?

Korrutamine täiskümnetega.

347. Kast naelu kaalub 32 kg. Kui palju kaalub 6 niisugust kasti? Kui palju kaalub 60 niisugust kasti?

32 kg	32 kg
$\times 6$	$\times 60$
<hr/>	<hr/>
192 kg	$1\,920 \text{ kg}$

$$348. \quad \begin{array}{cccc} 24 \times 6 & 75 \times 7 & 25 \times 3 & 145 \times 5 \\ 24 \times 60 & 75 \times 70 & 25 \times 30 & 145 \times 50 \end{array}$$

$$349. \quad \begin{array}{cccc} 124 \times 20 & 428 \times 70 & 675 \times 30 & 964 \times 70 \\ 346 \times 30 & 316 \times 90 & 849 \times 50 & 754 \times 80 \\ 514 \times 40 & 247 \times 80 & 596 \times 40 & 673 \times 90 \\ 623 \times 50 & 518 \times 60 & 748 \times 60 & 978 \times 50 \end{array}$$

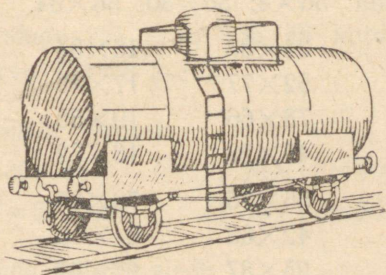
$$350. \quad \begin{array}{cccc} 605 \times 30 & 1\,976 \times 40 & 2\,056 \times 30 & 37\,895 \times 20 \\ 406 \times 40 & 2\,756 \times 70 & 4\,708 \times 80 & 19\,728 \times 40 \\ 504 \times 60 & 4\,827 \times 60 & 6\,706 \times 90 & 28\,064 \times 30 \\ 806 \times 70 & 3\,958 \times 90 & 7\,004 \times 70 & 10\,788 \times 80 \end{array}$$

351. Arvu 125 on võetud liidetavana 40 korda. (Lahendada korrutamiseks.)

352. Koostada ülesanne, mille lahendamiseks tuleb 125 korrutada 40-ga.

$$353. \quad \begin{array}{ccc} 648 \times 30 + 7\,540 & (7\,548 + 60\,940) \times 20 & 576 : 4 \times 60 \\ 756 \times 60 - 3\,098 & (47\,006 - 9\,308) \times 40 & 966 : 7 \times 80 \\ 988 \times 70 - 9\,010 & (70\,560 - 68\,096) \times 80 & 876 : 6 \times 90 \end{array}$$

354. Bakuust saadeti välja 60 tsisterni naftat à 42 t ja 50 tsisterni bensiini à 37 t (joonis 7). Kui palju saadeti naftat rohkem kui bensiini?

Joon. 7.

355. Laos oli valgeid telliseid 14 675, punaseid telliseid aga 40 korda rohkem. Neist telliseist saatis ladu välja 70 vagunit à 3725 tellist. Mitu tellist jäi lattu järele?

Korrutamine mistahes kahekohalise arvuga.

356. Meeter riidet maksab 12 rbl. Kui palju maksab 10 m niisugust riidet? 3 m? 13 m? (Lahendada peast.)

357. Koolile osteti 14 lauda à 32 rbl. Kui palju tuli maksta?

$\begin{array}{r} \times 32 \text{ rbl.} \\ 14 \\ \hline 128 \\ + 320 \\ \hline 448 \text{ rbl.} \end{array}$	ehk	$\begin{array}{r} \times 32 \text{ rbl.} \\ 14 \\ \hline 128 \\ + 32 \\ \hline 448 \text{ rbl.} \end{array}$
---	-----	--

Kui palju maksab 4, 10, 14 niisugust lauda?

358. Korrutada: 48×3 ; 48×10 ; 48×13 .

359. 34×11	26×13	96×17	94×18
58×14	38×17	87×19	86×19
62×13	47×15	76×18	78×16
43×12	72×16	68×15	59×17

360. Kott kartuleid kaalub 48 kg. Kui palju kaalub 4 kotti kartuleid? 30 kotti? 34 kotti?

361. Korrutada: 56×4 ; 56×30 ; 56×34 .

362. 86×11	34×88	16×34	48×32
65×33	52×77	17×45	35×24
87×55	78×66	19×53	54×35
53×44	45×99	18×62	63×46
363. 86×25	56×75	79×85	67×68
78×34	42×68	64×58	75×97
68×43	25×87	97×47	96×75
97×52	38×96	85×69	84×86

364. Koostada ülesanne, mille lahendamiseks tuleb 96 korrutada 75-ga.

365.	124×11	254×16	118×52	732×46
	356×14	472×18	426×43	531×58
	728×13	784×15	314×37	402×76
	535×12	563×17	537×28	803×92

366.	278×43	352×18	428×32	619×56
	546×35	746×16	729×24	837×69
	762×52	686×19	607×45	908×78
	837×24	578×17	804×56	706×95

367.	$5\,234 \times 15$	$3\,244 \times 13$	$5\,248 \times 43$	$2\,178 \times 45$
	$4\,127 \times 17$	$4\,236 \times 16$	$3\,726 \times 55$	$4\,926 \times 38$
	$6\,435 \times 16$	$7\,008 \times 18$	$6\,008 \times 78$	$5\,067 \times 69$
	$8\,129 \times 19$	$6\,049 \times 17$	$8\,009 \times 97$	$9\,008 \times 85$

368.	$12\,356 \times 24$	$46\,328 \times 16$	$32\,408 \times 23$	$46\,028 \times 19$
	$21\,425 \times 32$	$25\,472 \times 27$	$51\,045 \times 18$	$50\,007 \times 17$
	$42\,358 \times 13$	$51\,318 \times 14$	$30\,286 \times 26$	$70\,568 \times 12$
	$31\,284 \times 25$	$62\,137 \times 13$	$20\,047 \times 34$	$40\,097 \times 23$

369. Suurendada: a) arvu 356 28 korda; b) arvu 428 37 korda; c) arvu 278 65 korda.

370. Suurendada: a) arvu 136 46 korda; b) arvu 128 75 korda; c) arvu 157 68 korda.

371. Kontrollida võrdusi:

a) $48 \times 36 = 36 \times 48$;	c) $25 \times 17 \times 4 = 25 \times 4 \times 17$;
b) $32 \times 6 \times 7 = 32 \times 42$;	d) $56 \times 72 = 56 \times 8 \times 9$.

372. Arvutada mitmel viisil:

a) $2 \times 2 \times 3 \times 5 \times 5 \times 7$;	b) $2 \times 3 \times 3 \times 3 \times 5 \times 19$.
---	--

373. Korrutada arvud, mis on toodud järgnevas tabelis (18×16 ; 18×32 jne.). Vastused kirjutada tabelisse (vihikusse).

	$\times 16$	$\times 32$	$\times 64$
18			
27			
58			

374. $356 \times 28 + 7\,248$ $568 : 8 \times 92$

$672 \times 34 - 8\,096$ $988 : 4 \times 56$

$356 \times 68 - 17\,006$ $768 : 3 \times 73$

$607 \times 75 - 80\,906$ $940 : 5 \times 69$

375. $(2\,628 + 875) \times (1\,001 - 968)$

$(4\,025 - 2\,380) \times (6\,004 - 5\,978)$

$(2\,836 + 1\,397) \times (10\,101 - 10\,084)$

$(3\,010 - 2\,808) \times (43\,002 - 42\,975)$

376. Korrutatav on 75, korrutaja 25. Millega võrdub korrutis?

377. Korrutaja on 15, korrutatav 9 korda korrutajast suurem. Millega võrdub korrutis?

378. Kirjutada ja teostada järgmised tehted:

a) arvude 68 ja 90 korrutisega liita 1408;

b) arvude 68 ja 36 summa korrutada nende vahega.

379. $15\,873 \times 7$ $15\,873 \times 42$

$15\,873 \times 14$ $15\,873 \times 49$

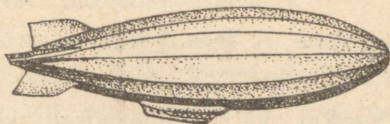
$15\,873 \times 21$ $15\,873 \times 56$

$15\,873 \times 28$ $15\,873 \times 63$

$15\,873 \times 35$

Korrutada kaks esimest näidet. Ülejäänud näiteis kirjutada vastus peast.

380. Õhulaev (joonis 8) lendas Moskvast Tbilissi, millede vahemaa on 3025 km, kiirusega 115 km tunnis. Kui kaugel Tbilissist oli õhulaev 18 tunni pärast. (Näidata neid linnu kaardil.)

Joon. 8.

381. Donbassist saadeti Moskvasse 64 vagunit sütt, neist 49 vagunit à 165 ts, ülejäänud vaguneis aga à 350 ts. Kui palju sütt viis rong?

382. Pargasesse laaditi 825 t lupja, tsementi 376 t vähem kui lupja, liiva aga 12 korda rohkem kui tsementi ja lupja kokku. Kui palju kaalub kogu pargase laadung?

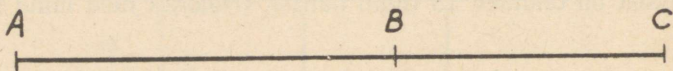
383. Sööklale osteti 68 tooli 36 rbl. tükk ja 9 ühesugust lauda. Mis maksab iga laud, kui kogu ostu eest maksti summa, millega saaks osta 95 tooli?

384. Haiglale osteti 46 voodit 75 rbl. tükk ja 5 kappi. Mitu rubla maksis iga kapp, kui kogu ostu eest maksti summa, millega saaks osta 56 voodit?

385. Ühes perekonnas töötab isa lukksepana, ema kangruna, poeg insenerina ja tütar õpetajana. Isa teenib kuus 875 rbl., ema 750 rbl., poeg 900 rbl. ja tütar 760 rbl. Kui palju teenivad nad aastas?

386. Koostada samasugune ülesanne oma kodu kohta.

387. Linnade A ja B vahemaa läbis lennuk 6 tunniga, lennates 325 km tunnis (joonis 9). Linnade B ja C vahemaa läbis lennuk 4 tunniga, lennates 345 km tunnis. Kui suur on linnade A ja C vahemaa?

Joon. 9.

388. Kaks aurikut väljus üheaegselt kahest sadamast teineteisele vastu. Esimene sõitis 24 km tunnis, teine 21 km. Aurikud kohtusid 12 tunni pärast. Kui suur on kaugus sadamate vahel? (Lahendada kahel viisil.)

389. Kaks rongi väljus üheaegselt kahest linnast teineteisele vastu. Üks sõitis tunnis 45 km, teine 48 km. Rongid kohtusid 27 tunni pärast. Kui suur on kahe linna vahemaa? (Lahendada kahel viisil.)

390. Trükiladuja ladus 280 tähte 8 minutiga. Mitu tähte laob ta tunnis? Mitu tähte laob ta 45 minutiga?

391. Aurik võib katta 384 km 16 tunniga. Selle kiirusega sõidaks ta Gorki ja Stalingradi vahemaa 73 tunniga. Kui pikk on laevaliin Gorki ja Stalingradi vahel? (Näidata neid linna kaardil.)

392. Tuletõrjepump annab 8 minutiga 680 pange vett. Pump töötas algul pool tundi ja pärast veel 26 min. Mitu pange vett andis pump kokku?

393. Kaks mullatöölist teenis kokku 750 rbl. Üks mullatööline töötas 18 päeva, teine 12 päeva. Mitu rubla peab saama kumbki mullatööline?

394. Kolmeliikmeline metsatöölise brigaad teenis 960 rbl. Kui palju peab saama iga metsatööline, kui esimene neist töötas 13 päeva, teine 12 päeva ja kolmas 15 päeva?

395. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

396. Linnakool ostis 12 kappi. Maakool ostis 7 samasugust kappi ja maksis 500 rubla vähem. Kui palju raha maksis linnakool kappide eest? (Lahendada peast.)

397. Kauplus müüs ühel päeval 70 teemasinat. Teisel päeval müüs ta 72 samasugust teemasinat ja sai nende eest 750 rbl. rohkem kui esimesel päeval. Kui palju sai kauplus teisel päeval müüdüd teemasinate eest?

398. Aurik oli esimesel päeval teel 18 tundi, teisel päeval 22 tundi. Esimesel päeval sõitis aurik 112 km vähem kui teisel päeval. Mitu kilomeetrit sõitis aurik kummalgi päeval, kui ta kogu aeg liikus ühesuguse kiirusega?

399. Sanatooriumile osteti 54 m pikkune tükk riidet. Kui riidetüki pikkus olnuks 63 m, tulnuks selle eest maksta 765 rbl. rohkem. Kui palju maksis tükk riidet?

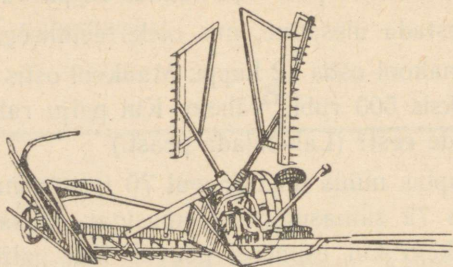
400. Haiglale osteti 7 voodit 1050 rbl. eest. Puhkekodule osteti 34 samasugust voodit ja 10 madratsit ning maksti 6060 rbl. Kui palju maksis üks madrats?

401. Paberivabrik pidi tootma kuus 3950 t paberit. Vabriku päevatoodang oli 165 t. Mitme tonniga ületas paberivabrik oma plaani sel kuul? (Kuus on 26 tööpäeva.)

402. Ühelt põllult saadi 36 kotti kartuleid, teiselt põllult 29 samasugust kotti kartuleid. Kui palju kartuleid saadi mõlemalt põllult kokku, kui esimeselt põllult saadi 336 kg rohkem kui teiselt?

403. Enne Oktoobrirevolutsiooni oli ühes rajoonis 6 rohu- niitjat, 12 viljaniitjat (joonis 10) ja 4 vihusidumismasinat. Nõukogude võimu aastail suurenes rohu niitjate arv 18 korda, viljaniitjate arv 20 korda ja vihusidumismasinat arv 25 korda.

Peale selle tuli juurde 85 kombaini. Mitu viljakoristamismasinat tuli selles rajoonis juurde nõukogude võimu ajal?

Joon. 10.

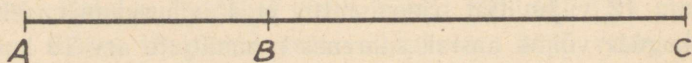
404. Kaks veoautot väljus üheaegselt kahest linnast teineteisele vastu; nad kohtusid 14 tunni pärast. Esimene veoauto sõitis tunnis 56 km, teine 8 km vähem. Mitu kilomeetrit on kahe linna vahemaa?

405. Tsehhis olevast vasetagavarast valmistati 80 katelt. Kui oleks valmistatud 77 katelt, siis oleks 84 kg vaske üle jäänud. Mitu kilogrammi vaske oli tsehhis?

406. Kaks puuseppa teenis 1056 rbl. Toidu eest maksid nad kokku 456 rbl., ülejäänud raha aga jagasid nad isekeskis vastavalt kummagi tööpäevade arvule. Kui palju raha sai kumbki, kui esimene töötas 16 päeva, teine 14 päeva?

407. 5 kasti kompvekke kaalub 160 kg. Lattu toodi algul 67 kasti, pärast aga veel 28 niisugust kasti kompvekke. (Esitada küsimus ja lahendada ülesanne.)

408. Kauguse AB suudab auto katta 16 tunniga ja kauguse BC 28 tunniga (joonis 11). Millega võrdub kaugus AC , kui auto sõidab tunnis 50 km?

Joon. 11.

Korrutamine mitmekohalise arvuga.

Korrutamine sajaga.

409. Ühele hobusele antakse päevas 14 kg heinu. Mitu kilogrammi heinu läheb päevas kümnele hobusele? sajale hobusele? (Lahendada peast.)

410.	10×100	50×10	60×100	90×100
	7×100	6×10	8×100	5×100
	17×100	56×10	68×100	95×100

Selleks et korrutada arvu 10-ga, 100-ga jne., tuleb kirjutada talle paremalt juurde nii mitu nulli, kui mitu nulli on korrutajas.

411.	34×100	12×100	20×100	21×100
	76×100	31×100	50×100	67×100
	43×100	23×100	70×100	30×100
	28×100	60×100	80×100	80×100

412.	248×100	645×100	306×100	756×100
	125×100	450×100	159×100	430×100
	608×100	206×100	420×100	920×100
	546×100	400×100	500×100	680×100

413.	$270 \times 10 + 7\ 896$	$756 : 6 \times 100 - 5\ 090$
	$485 \times 100 - 2\ 084$	$849 : 3 \times 100 + 78\ 056$
	$268 \times 30 - 6\ 785$	$525 : 7 \times 100 - 3\ 009$
	$609 \times 40 - 10\ 960$	$832 : 8 \times 100 - 8\ 902$

414. Kuidas muutub arv, kui kirjutada talle paremalt juurde üks null? kaks nulli? kolm nulli?

415. Mitu kopikat on 10 rbl.? 100 rbl.? (Leida peast.)

416. Mitu meetrit on 10 km? 100 km? (Leida peast.)

417. Õmblusartell õmbles kauplusele 100 ülikonda ja 100 palitut. Ülikonna õmblemise eest võttis artell 175 rbl., palitu õmblemise eest aga 15 rbl. vähem. Kui palju raha sai artell kogu töö eest?

Ex bibl. univ. T.

418. Vagunisse laaditi 100 kotti suhkrut à 96 kg ja 100 kasti kompvekke. Mitu kilogrammi kaupa laaditi vagunisse? (Täiendada ülesannet ja lahendada see.)

Korrutamine täissadadega.

419. Ülikonnale kulub 3 m kalevit. Mitu meetrit kalevit kulub 20 niisugusele ülikonnale? 200 niisugusele ülikonnale? (Lahendada peast.)

420. Arvutada peast:

a) $12 \times 8 \times 100$; 12×800 ; b) $13 \times 4 \times 100$; 13×400 .

421. Kauplusse toodi 300 palitut hinnaga 465 rbl. palitu. Kui palju maksid kõik palitud?

$$\begin{array}{r} 465 \text{ rbl.} \\ \times 300 \\ \hline 139\,500 \text{ rbl.} \end{array}$$

422. a) 328×4 ; 328×40 ; b) 236×6 ; 236×600 .

28×300 152×400 764×600 408×300

52×600 538×200 687×800 307×600

74×800 475×500 946×700 604×900

69×700 346×300 839×900 706×800

423. 234×900 948×600 89×400 309×800

264×300 456×800 725×600 708×900

308×500 675×700 59×800 356×600

706×400 897×900 107×600 908×700

424. Koostada ülesanne, mille lahendamiseks tuleb 125 korrutada 300-ga.

425. Leida arvude 124 ja 400 korrutis.

$$\begin{array}{rclclcl}
 426. & 425 \times 300 + 20\,965 & 356 : 4 \times 600 & 368 \times 24 - 6\,078 \\
 & 749 \times 600 - 37\,048 & 864 : 6 \times 800 & 208 \times 37 - 5\,607 \\
 & 206 \times 400 - 70\,086 & 840 : 20 \times 700 & 406 \times 56 - 2\,936 \\
 & 608 \times 700 - 50\,904 & 720 : 30 \times 900 & 308 \times 76 + 7\,569
 \end{array}$$

427. Arvu 75 suurendada 300 korda, saadud arvu suurendada veel 4600 võrra.

428. Vabrikus põletatakse iga päev 156 ts turvast ja 37 ts kivisütt. Mitu tsentnerit kumbagi kütteenainet põletatakse 300 tööpäevaga?

429. 2 ülikonda maksab 800 rbl. Kauplusse toodi esialgu 75, pärast aga veel 56 niisugust ülikonda. Kui palju maksavad kõik kauplusse toodud ülikonnad?

430. Kingsepaartell valmistas kauplusele 300 paari poolsaapaid ja 200 paari säärikuid. Paar poolsaapaid maksab 145 rbl., paar säärikuid on 157 rbl. kallim. (Esitada küsimus ja lahendada ülesanne.)

Korrutamine kolmekohalise arvuga.

431. Ülikonnale kulub 3 m riidet. Mitu meetrit riidet kulub 100 ülikonnale? 30 ülikonnale? 2 ülikonnale? 132 ülikonnale? (Lahendada peast.)

432. Ader maksab 127 rbl. Kui palju maksab 125 atra?

$ \begin{array}{r} \times 127 \text{ rbl.} \\ 125 \\ \hline 635 \\ 2\,540 \\ 12\,700 \\ \hline 15\,875 \text{ rbl.} \end{array} $	ehk	$ \begin{array}{r} \times 127 \text{ rbl.} \\ 125 \\ \hline 635 \\ 254 \\ 127 \\ \hline 15\,875 \text{ rbl.} \end{array} $
--	-----	---

Kui palju maksab 5 atra? 20 atra? 100 atra? 135 atra?

433. 642×6 642×40 642×100 642×146

434.	242×123	654×124	756×175	408×179
	346×144	748×133	658×186	508×167
	431×153	867×144	896×194	809×196
	524×132	945×131	587×163	607×158
435.	256×3	256×20	256×400	256×423
436.	135×241	632×254	328×652	406×561
	254×532	526×312	472×346	306×472
	442×323	751×445	563×635	602×316
	514×422	324×526	284×433	504×452
437.	635×845	628×274	586×648	408×546
	754×538	567×346	749×586	706×673
	942×654	684×573	876×927	908×795
	824×923	798×456	698×879	806×678
438.	637×568	586×937	635×972	879×568
	904×817	648×726	805×738	937×476
	563×976	607×584	908×569	509×967
	804×739	903×475	694×396	803×798
439.	764×598	608×785	807×675	937×876
	603×972	906×476	396×892	608×748
	804×676	594×893	509×679	597×629
	875×937	708×965	746×855	754×987
440.	235×642	124×354	678×814	407×232
	462×954	452×453	249×728	608×145
	784×765	548×854	957×236	406×632
	936×459	679×945	796×315	709×176

441. Suurendada: a) arvu 356 248 korda; b) arvu 728 316 korda; c) arvu 576 425 korda.

442. Missugune arv on suurem: a) kas 125 suurendatuna 148 korda või b) 168 suurendatuna 275 korda või c) 136 suurendatuna 578 korda?

433. Põllutööriistade vabrik toodab päevas keskmiselt 135 viljaniitjat. Viljakoristamise alguseni on veel 105 päeva. Mitu viljaniitjat võib vabrik selle aja jooksul valmistada?

$$\begin{array}{r}
 \times \quad 135 \text{ viljaniitjat} \\
 \quad 105 \\
 \hline
 \quad 675 \\
 135 \\
 \hline
 14175 \text{ viljaniitjat.}
 \end{array}$$

Mitu viljaniitjat valmistab vabrik 5 päevaga? 100 päevaga? 105 päevaga?

444.	254 × 106	326 × 203	734 × 304	456 × 408
	318 × 104	642 × 306	643 × 506	825 × 306
	436 × 105	814 × 405	854 × 604	913 × 504
	723 × 102	546 × 602	372 × 803	632 × 208

445.	356 × 204	542 × 304	946 × 806	824 × 903
	248 × 308	654 × 406	759 × 508	548 × 706
	769 × 106	786 × 608	675 × 607	756 × 608
	385 × 407	847 × 509	847 × 705	937 × 507

446.	203 × 406	504 × 308	306 × 406	604 × 805
	304 × 507	708 × 609	705 × 304	705 × 608
	604 × 305	906 × 704	809 × 607	804 × 507
	408 × 203	605 × 508	904 × 705	906 × 709

447. Sovhoos saatis linna 8 kasti mune à 720 muna. Mitu muna saatis sovhoos linna?

$$\begin{array}{r}
 \times \quad 720 \text{ muna} \\
 \quad 8 \\
 \hline
 5760 \text{ muna}
 \end{array}$$

448. a) 56×7 ; 560×7 ; b) 78×12 ; 780×12 .

449.	190×24	360×14	300×16	140×65
	360×48	630×28	800×34	430×54
	720×64	740×62	500×58	750×168
	560×76	380×87	900×72	400×96

450.	160×218	320×124	200×432	308×215
	340×623	280×312	300×314	560×142
	590×354	460×218	500×143	109×648
	820×736	170×456	600×118	400×216

451.	800×105	302×104	200×104	800×103
	420×208	408×203	800×206	700×107
	345×206	105×406	600×108	200×308
	217×108	204×308	700×103	400×204

452. Paar lastesaapaid maksab 85 rbl. Esimesel päeval müüs kauplus 15 paari niisuguseid lastesaapaid, teisel päeval 150 paari. Kui palju raha sai kauplus kummalgi päeval lastesaabaste eest?

$$\begin{array}{r}
 1) \quad \times \begin{array}{l} 85 \text{ rbl.} \\ 15 \end{array} \\
 \hline
 425 \\
 85 \\
 \hline
 1\ 275 \text{ rbl.}
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 2) \quad \times \begin{array}{l} 85 \text{ rbl.} \\ 150 \end{array} \\
 \hline
 425 \\
 85 \\
 \hline
 12\ 750 \text{ rbl.}
 \end{array}$$

453.	32×520	143×450	42×320	35×400
	63×480	278×160	68×240	68×300
	27×640	365×540	72×530	75×800
	84×720	826×370	94×180	96×700

454.	56×240	48×320	34×120	302×280
	78×360	53×140	47×240	208×160
	134×420	136×270	136×520	304×240
	168×560	307×460	204×760	506×180

455. Palitu maksab 240 rbl. Kui palju maksab 6 palitut? 60 palitut?

$$\begin{array}{r} \times 240 \text{ rbl.} \\ 6 \\ \hline 1440 \text{ rbl.} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \times 240 \text{ rbl.} \\ 60 \\ \hline 14400 \text{ rbl.} \end{array}$$

456. a) 380×8 , 380×80 ; b) 560×12 , 560×120 .

Kui korrutatav ja korrutaja lõpevad nullidega, siis korrutamisel ei pöörata nullidele tähelepanu, kuid korrutisele kirjutatakse paremalt niipalju nulle juurde, kuipalju neid on korrutataval ja korrutajal kokku.

457. 70×50 360×140 900×600 160×230
 80×70 280×320 800×700 350×180
 690×80 460×180 170×500 270×190
 980×60 680×230 280×300 190×470

458. Koostada ülesanne, mille lahendamiseks tuleb arvu 240 suurendada 180 korda.

459. 400×200 350×800 608×105 500×108
 200×300 200×380 560×140 600×108
 460×800 480×140 300×260 705×120
 840×600 306×200 402×150 309×304

460. Korrutada ja seejärel vahetada tegurite järjekorda ja korrutada uuesti: a) 236×124 ; b) 320×480 .

Selleks et korrutist kontrollida, paigutatakse tegurid ümber ja korrutatakse uuesti. Kui tehe on tehtud õigesti, saame kummalgi korral sama korrutise.

461. Lahendada ja kontrollida:

324×216 428×320 305×206 490×280
 145×324 546×270 408×307 720×360
 276×182 374×630 502×809 680×570
 486×235 683×940 706×408 740×920

462.

$480 \times 240 + 68\,756$	$480 : 3 \times 276$	$356 \times (2\,001 - 1\,680)$
$308 \times 450 - 16\,984$	$472 : 4 \times 760$	$900 \times (45\,020 - 44\,708)$
$506 \times 340 - 48\,076$	$690 : 6 \times 420$	$608 \times (38\,000 - 37\,870)$
$900 \times 720 - 256\,095$	$832 : 8 - 900$	$560 \times (70\,102 - 69\,694)$

463. Arvu 124 suurendada 216 korda.

464. Kontrollida võrdusi:

a) $156 \times 24 \times 20 = 156 \times 480$; b) $208 \times 36 \times 3 = 208 \times 108$,

465. Arvutada mitmel viisil:

a) $2 \cdot 3 \cdot 5 \cdot 7 \cdot 11 \cdot 13$; b) $3 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 5 \cdot 5 \cdot 17$;

c) $2 \cdot 2 \cdot 5 \cdot 5 \cdot 5 \cdot 7 \cdot 13$.

466. Kirjutada numbritega ning korrutamise- ja võrdusmärgiga, et 5 ja 120 korrutis on 600.

467. Kirjutada ja teostada järgmised tehted: a) 120 ja 60 korrutist suurendada 300 korda;

b) arvude 602 ja 482 vahet suurendada 200 korda.

468. Arvude 346 ja 126 summat suurendada nende vahe kordselt.

469. Rajooni põldudel töötab 360 traktorit. Mitut hobust asendavad need traktorid, kui arvestada, et üks traktor asendab 45 hobust?

470. Raamatus on ... lehekülge, igal leheküljel ... rida, igas reas keskmiselt ... tähte. Mitu tähte on raamatus kokku? (Valida arvud ja lahendada ülesanne.)

471. Antud on 3 arvu: esimene arv on 750, teine on esimesest 590 võrra väiksem ja kolmas teisest 115 korda suurem. Leida nende kolme arvu summa.

472. Antud on 3 arvu: esimene arv on 148, teine on esimesest 216 korda suurem ja kolmas teisest 475 võrra suurem. Kui palju on kolmas arv esimesest suurem?

473. 1946. a. tegi kolhoosniku pere 448 normipäeva. 1947. a. 86 normipäeva rohkem. 1946. a. hinnati normipäev 12 rbl., 1947. a. kaks korda rohkem. Kui palju suurenes kolhoosniku perekonna sissetulek 1947. a. võrreldes 1946. a.?

474. Plaani kohaselt pidi vabrik tootma 75 tööpinki päevas. Vabrik ületas aastaplaani 6480 tööpäeva võrra. Mitu tööpinki valmistab vabrik aasta jooksul, kui aastast arvestada 307 tööpäeva?

475. Autotehas toodab päevas 425 veo- ja 85 sõiduauto. Mitu auto toodab tehas aasta jooksul kokku, kui aastast arvestada 307 tööpäeva? (Lahendada kahel viisil.)

476. Sovhoos saatis raudteel 156 vagunit nisu ja 98 vagunit rukist. Igasse vagunisse laaditi 20 t vilja. Mitu tonni saadeti nisu rohkem kui rukist? (Lahendada kahel viisil.)

477. Koostada ülesanne, kus tuleb 160 korrutada 240-ga ja saadud korrutisele liita 8000.

478. Neli ühesuurust tükki sitsriiet sisaldab 256 m. Mitu meetrit sitsriiet on 150 niisuguses tükkis?

479. Haiglale osteti esimesel korral 30 m pesuriiet ja maksti 270 rbl. Teisel korral osteti 120 m kalevit, mille meeter oli 10 korda kallim pesuriide meetrist. Kui palju maksti kalevi eest?

480. Kauplus müüs esimesel päeval 126 elektripliiti, teisel päeval aga 118 samahinnalist pliiti. Teisel päeval sai kauplus elektripliitide eest 576 rbl. vähem kui esimesel päeval. Kui palju raha sai kauplus elektripliitide müügist kummalgi päeval?

481. Maja ehitamiseks toodi ühel veoautol 115 kasti naelu ja teisel veoautol 109 samasugust kasti naelu. Teisel veoautol toodi 192 kg naelu vähem kui esimesel. Mitu kilogrammi naelu tõi kumbki auto?

482. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

483. Kauplus müüs 130 paari kalosse. Kui sel päeval oleks müüdnud 150 paari kalosse, oleks saadud 800 rbl. rohkem. Kui palju raha sai kauplus müüdnud kalosside eest?

484. Ujumisbasseini on ehitatud kaks toru; esimene annab minutis 24 pange vett, teine 18 pange vett. Mitu pange vett voolab basseini, kui mõlemad torud avada üheaegselt 2 tunniks?

485. Pump pumpas 8 minutiga 680 pange vett. Mitu pange vett pumpab ta 150 minutiga?

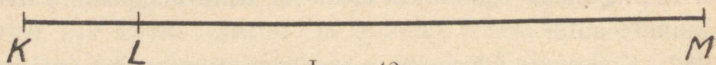
486. Kolhoosis tuleb normipäeva kohta 7 kg teravilja ja 9 rbl. raha. Kolhooosnik sai tööpäevade arvel 625 kg teravilja ja 850 rbl. raha. Kui palju teravilja ja raha jäi tal veel saada, kui tema pere tegi aastas 475 normipäeva?

487. Aknaklaasi saamiseks võetakse 100 kaaluühikut liiva, 36 kaaluühikut soodat, 25 kaaluühikut kriiti ja 4 kaaluühikut sulfaati. Kui palju läheb tarvis liiva, soodat ja kriiti, kui sulfaati võeti 60 kg?

488. 1946. a. oli kolhoosi farmis 76 piimalehma ja igaüks neist andis 2300 l piima aastas. 1947. a. oli farmis 105 piimalehma ja igaüks neist andis 3600 l piima aastas. Kui palju piima sai kolhoosi farm 1947. a. rohkem võrreldes 1946. a.?

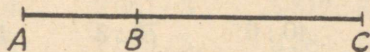
489. Kauplus müüs ühel kuul 135 tükki lõuendit, teisel kuul aga 140 samasugust tükki lõuendit. Teisel kuul müüs kauplus 225 m lõuendit rohkem kui esimesel. Mitu meetrit lõuendit müüs kauplus mõlemal kuul kokku?

490. Linnade K ja L vahemaa kattis lennuk 105 minutiga, lennates 4 km minutis. Kaugus linnade L ja M vahel on 5 korda suurem kui linnade K ja L vahel (joonis 12). Leida kaugus linnade K ja M vahel.

Joon. 12.

491. Linnade A ja B vahemaa kattis lennuk 2 tunni ja 15 min, lennates 4 km minutis. Kaugus linnade B ja D vahel on kaks korda suurem kui linnade A ja B vahel (joonis 13). Millega võrdub kaugus linnade A ja D vahel?

Joon. 13.

492. Koostada ja lahendada ülesanne, kus tuleb leida, kui palju raha kulutas kooli raamatukogu raamatute ostmiseks.

493. Huvitav ruut. Iga rea või veeru arvude korrutis annab ühe ja sellesama arvu. Kontrollida, kas see on nii.

256	2	64
8	32	128
16	512	4

5. Mitmekohaliste arvude jagamine.

Jagamine ühekohalise arvuga.

494. Kevadkülviks tuli remontida 576 traktorit. Need jagati võrdselt 3 remonditöökoja vahel. Mitu traktorit pidi remontima iga töökoda?

Arvu, mida jagame, nimetatakse jagatavaks.

Arvu, millega jagame, nimetatakse jagajaks.

Arvu, mille saame jagamisel, nimetatakse jagatiseks.

Jagamisel tekib mõnikord jääk.

Näide: jagatav 975 | 4 jagaja

$$\begin{array}{r|l}
 975 & 4 \text{ jagaja} \\
 \underline{8} & \underline{243 \text{ jagatis}} \\
 17 & \\
 \underline{16} & \\
 15 & \\
 \underline{12} & \\
 3 & \text{(jääk)}
 \end{array}$$

Jääk peab olema väiksem kui jagaja.

495. Jagatav on 38, jagaja on 9. Leida jagatis ja jääk?
(Lahendada peast.)

496. Mis arvud võivad olla jäägiks jagamisel 6-ga? jagamisel 9-ga?

497.	48 : 7	40 : 6	70 : 3	100 : 8
	55 : 9	50 : 9	80 : 6	100 : 6
	43 : 8	60 : 8	90 : 8	100 : 9

498. Leida jääk:

846 : 6	456 : 6	435 : 3	822 : 6	972 : 4
968 : 8	432 : 8	865 : 5	938 : 7	785 : 5
723 : 3	276 : 4	448 : 7	992 : 8	665 : 7

499. Ahjude ladumiseks toodi neljal hobuveokil 488 tellist ja kolmel autol 3696 tellist. Mitu tellist tõi iga hobuveok ja iga auto?

500. 2 488 : 2; 8 264 : 2; 3 696 : 3; 8 448 : 4.

501. Üks ratas teeb 189 täispööret 9 minutiga. Teine ratas teeb 2466 täispööret 6 minutiga. Mitu täispööret teeb kumbki ratas minutis?

502.	2 463 : 3	2 169 : 3	1 896 : 3	4 088 : 8
	1 688 : 4	3 248 : 4	3 699 : 9	5 499 : 9
	3 577 : 7	3 555 : 5	4 266 : 6	5 677 : 7

503.	8 364 : 2	6 384 : 2	6 987 : 3	3 368 : 4
	4 728 : 4	5 755 : 5	6 786 : 3	9 819 : 3
	9 846 : 3	7 917 : 7	8 896 : 8	3 696 : 6
	9 786 : 6	8 968 : 8	7 791 : 7	4 575 : 5

504. Jagamist teostamata teha kindlaks, mitu numbrit on jagatistes 8728 jagamisel 4-ga? 1278 jagamisel 6-ga? 1368 jagamisel 8-ga?

505.	3 455 : 5	3 784 : 2	4 417 : 7	4 566 : 6
	2 349 : 3	2 368 : 4	4 026 : 6	6 328 : 8
	5 826 : 6	2 913 : 3	7 848 : 9	5 957 : 7
	7 839 : 9	6 755 : 5	6 088 : 8	7 749 : 9

506.	1 504 : 4	2 067 : 3	5 512 : 8	4 032 : 7
	2 124 : 6	2 895 : 5	3 384 : 6	3 512 : 4
	2 304 : 8	4 914 : 9	3 835 : 5	5 913 : 9
	4 326 : 7	3 768 : 6	6 183 : 9	6 768 : 8

507.	65 796 : 2	37 455 : 5	50 766 : 6	60 767 : 7
	97 911 : 3	35 728 : 4	67 448 : 8	50 496 : 6
	78 935 : 5	38 526 : 6	78 669 : 9	78 496 : 8
	23 028 : 4	53 627 : 7	45 768 : 8	60 561 : 9

508.	134 890 : 2	230 400 : 6	366 560 : 8	412 470 : 6
	273 500 : 5	186 320 : 4	322 500 : 6	762 750 : 9
	266 800 : 4	268 800 : 7	577 944 : 9	748 000 : 8
	164 790 : 3	235 000 : 5	446 712 : 7	608 531 : 7

509. a) Puukoolist müüdi põõsaid 1368 rbl. eest. Mitu põõsast müüdi, kui iga põõsas maksab 4 rbl.?

b) Teisel korral müüdi puukoolist 342 põõsast 4 rbl. tükk. Kui palju saadi raha?

510.	1 329:3	1 860:5	1 312:8	5 031:9
	443×3	372×5	164×8	559×9

Selleks et jagamist kontrollida, tuleb jagaja korrutada jagatisega. Kui tehe on teostatud õigesti, siis peab korrutis võrduma jagatavaga.

511.	Jagada ja kontrollida:			
	4 725 : 3	372 897 : 7	223 768 : 4	570 568 : 8
	2 380 : 5	473 568 : 8	192 114 : 3	110 894 : 7
	5 456 : 4	521 688 : 6	267 585 : 5	670 296 : 6
	6 774 : 6	607 608 : 9	337 026 : 6	148 590 : 9

512.	532×4	325×6	247×5	234×8
	2 128:4	1 950:6	1 235:5	1 872:8

Selleks et korrutamist kontrollida, tuleb korrutis jagada ühe teguriga. Kui tehe on teostatud õigesti, siis peab jagatis võrduma teise teguriga.

513. Korrutada ja kontrollida tulemused:

$1\ 378 \times 5$	$4\ 296 \times 7$	$36\ 728 \times 8$
$2\ 496 \times 3$	$3\ 784 \times 6$	$42\ 316 \times 9$

514. Leida x :

$x : 5 = 30$	$x : 3 = 128$	$x \times 6 = 240$	$x \times 3 = 1\ 455$
$x : 4 = 90$	$x : 6 = 107$	$x \times 8 = 400$	$x \times 8 = 1\ 840$
$x : 6 = 80$	$x : 5 = 365$	$x \times 4 = 320$	$x \times 7 = 3\ 857$
$x : 7 = 60$	$x : 8 = 536$	$x \times 5 = 350$	$x \times 6 = 6\ 234$

515.	$35\ 768 : 8 + 45\ 908$	$358 \times 128 : 4$	$432 \times 108 : 9$
	$78\ 561 : 9 - 3\ 098$	$609 \times 247 : 3$	$123 \times 350 : 6$
	$58\ 374 : 6 - 1\ 076$	$456 \times 304 : 8$	$520 \times 330 : 8$
	$31\ 395 : 7 - 2\ 907$	$385 \times 240 : 7$	$605 \times 408 : 5$

516. Mootorrattur sõitis 4 päevaga 428 km. Lendur lendas sama ajaga 8288 km. Mitu kilomeetrit kattis mootorrattas päevas ja mitu kilomeetrit lennuk?

517.	$321 : 3$	$6\ 184 : 2$	$7\ 567 : 7$	$4\ 854 : 6$	$9\ 040 : 5$
	$545 : 5$	$8\ 368 : 4$	$6\ 426 : 6$	$7\ 245 : 9$	$9\ 648 : 8$
	$742 : 7$	$9\ 621 : 3$	$8\ 856 : 8$	$7\ 049 : 7$	$8\ 127 : 9$
	$963 : 9$	$5\ 535 : 5$	$9\ 972 : 9$	$5\ 680 : 8$	$7\ 248 : 6$

518. Jagada ja kontrollida tulemused:

$45\ 186 : 3$	$56\ 049 : 7$	$396\ 276 : 4$	$354\ 072 : 6$
$35\ 205 : 5$	$81\ 360 : 9$	$352\ 745 : 5$	$576\ 640 : 8$
$24\ 328 : 4$	$51\ 048 : 6$	$571\ 461 : 3$	$564\ 200 : 7$
$36\ 210 : 6$	$88\ 720 : 8$	$490\ 812 : 7$	$891\ 720 : 9$

519. Jagamist teostamata teha kindlaks, mitu numbrit on jagatises 96 048 jagamisel 4-ga? 35 490 jagamisel 7-ga? 736 504 jagamisel 8-ga?

520. 18 024 : 4 : 2	45 654 : 6 + 3 754	309 × 567 : 9
56 172 : 2 : 3	72 576 : 8 — 6 988	520 × 609 : 7
81 168 : 3 : 4	63 072 : 9 — 4 066	750 × 240 : 8

521. Kontrollida võrdused:

a) $8\,752 : 8 = 8\,752 : 4 : 2$; b) $4\,074 : 2 : 3 = 4\,074 : 6$.

522. Lahendada mitmel viisil:

a) $5\,124 : 2 : 3$; b) $2\,754 : 3 : 3$.

523. Kirjutada ja teostada järgmised tehted:

- a) 4386 jagatist 3-ga suurendada 275 võrra;
b) 6784 jagatist 8-ga vähendada 356 võrra.

524. Kirjutada numbritega ning jagamis- ja võrdusmargiga, et 180 jagatis 6-ga on 30.

525. 150 sulge pakiti võrdselt 5 karp. Mitu sulge pakiti igasse karp?

526. 150 pliiatsit pakiti karpidesse, igasse 5 tükki. Mitmesse karp pakiti kõik pliiatsid?

527. Koostada ülesanne, milles tuleb:

- a) 120 jagada 4 võrdseks osaks;
b) leida, mitu korda arv 4 mahub 120-sse;
d) arvu 120 vähendada 4 korda;
e) leida, mitu korda on 120 suurem 4-st;
g) leida neljandik 120-st.

528. Täiendada järgmised ülesanded ja lahendada nad:

- a) Valuosakonnas valati 8 katelt. Kui palju kaalub iga katel?
b) 1120 kg malmist valati katlaid. Mitu katelt valati?
d) Miiniristleja oli teel 8 tundi. Mitu km sõitis ta tunnis?
e) Allveelaev sõitis 1040 km. Mitu tundi oli ta teel?

529. Puhkekodule osteti 19 lauda 72 rbl. tükk ja 9 kappi, kusjuures kappide eest maksti niisama palju kui laudade eest. Mis oli kapi hind?

530. Aurik kattis kahe sadama vahemaa 9 ööpäevaga, sõites 720 km ööpäevas. Tagasisõidu sooritas ta 8 ööpäevaga. Mitu kilomeetrit ööpäevas läbis aurik tagasiteel?

531. Rõivaõmblusvabrikus oli 24 rulli kalevit à 65 m. Kogu kalevist õmmeldi 276 ülikonda ja mõned palitud. Igale ülikonnale kulus 3 m, igale palitule 4 m kalevit. Mitu palitut õmmeldi?

532. Kahest linnast, millede kaugus on 963 km, sõitis teineteisele vastu 2 rongi. Esimene rong sõitis kohtumiseni 13 tundi ja läbis tunnis 45 km. Teine rong sõitis kohtumiseni 9 tundi. Mitu kilomeetrit tunnis kattis teine rong?

533. Kahest linnast, millede kaugus on 1024 km, sõitis teineteisele vastu 2 veoautot. Esimene veoauto sõitis kohtumiseni 12 tundi, teine 4 tundi vähem. Esimene veoauto sõitis kiirusega 48 km tunnis. Missuguse kiirusega sõitis teine veoauto?

534. Tekstiilvabrik valmistas 5236 rulli lõuendit, sitsriiet 3 korda rohkem kui lõuendit ja flanelli 4 korda vähem kui sitsriiet. Mitu rulli riiet valmistas vabrik kokku?

535. Sovhoos andis riigile 3020 t nisu, rukist 965 t vähem kui nisu ja kaera 5 korda vähem kui nisu ning rukist kokku. Mitu tonni teravilja andis sovhoos riigile kokku?

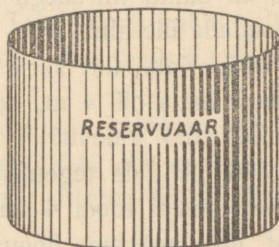
536. Lennuk lendas Moskvast Bakuusse kiirusega 250 km tunnis. 8 tunni pärast jäi tal lennata 4 korda vähem sellest, mis ta oli juba lennanud. Kui pikk on õhutee Moskvast Bakuusse? (Näidata neid linnu kaardil.)

537. Üks ratas teeb 1215 täispööret minutis, teine 72 täispööret 8 minutiga. Mitu korda pöörleb esimene ratas teisest

kiiremini? Mitu täispööret teeb esimene ratas minutis rohkem kui teine?

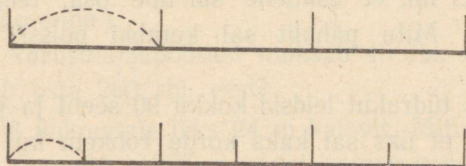
538. Üks pump täidab paagi naftaga 8 tunni kestel, teine 9 tunni kestel (joonis 14). Kui palju pumpab esimene pump naftat tunnis teisest rohkem, kui paak mahutab 1512 ts?

539. Kool sai õppetarvete ostmiseks 3608 rbl. Pool kogu rahast kulutati raamatute, neljandik piltide, kaheksandik maateaduse kaartide ostmiseks. Kui palju raha kulutas kool?

Joon. 14.

540. Osteti 2 rulli paela à 30 m (joonis 15). Ülikonna äärestamiseks tarvitati kolmandik esimesest rullist ja kuueandik teisest. Mitu meetrit paela võeti kummastki rullist? (Lahendada peast.)

Joon. 15.

541. Kõitekojas köideti 1380 raamatut 3 päevaga. Esimesel päeval köideti kolmandik, teisel päeval viiendik kõigist raamatuid ja kolmandal päeval ülejäänud. Mitu raamatut köideti kolmandal päeval?

542. Lendur oli lennus 2 päeva. Esimesel päeval viibis ta õhus 9 tundi ja lendas 2160 km. Teisel päeval lendas ta samasuguse kiirusega ja viibis õhus 12 tundi. Kui pika maa kattis lennuk teisel päeval?

543. a) Auto kattis 7760 m 8 minutiga. Kui pika maa katab ta tunnis?

b) Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

544. Rong sõitis ... tunniga ... km. Mitu kilomeetrit sõidab ta sama kiirusega ... tunni jooksul? (Valida arvud ja lahendada ülesanne.)

545. Kahe üht sorti kalevitüki eest maksti 1305 rbl. Esimeses tükis oli 4 m, teises 5 m kalevit. Kui palju maksis kumbki tükk kalevit?

546. Ahjude tegemisele toodi 2 päevaga 5775 tellist: esimesel päeval toodi 4 autokoormat, teisel päeval 3 autokoormat, igas koormas ühepalju telliseid. Mitu tellist toodi esimesel päeval ja mitu teisel?

547. Kaks ühesugust pumpa pumpas 13 536 pange vett. Esimene pump töötas 5 tundi, teine 3 tundi. Mitu pange vett pumpas kumbki pump?

548. Kaks poissi korjasid kokku 75 pähklit ja jagasid need omavahel nii, et esimene sai ühe osa, teine aga kaks niisugust osa. Mitu pähklit sai kumbki poiss? (Lahendada peast.)

549. Kaks tüdrukut leidsid kokku 90 seent ja jagasid need omavahel nii, et üks sai kaks korda rohkem kui teine. Mitu seent sai kumbki tüdruk? (Lahendada peast.)

550. Kaks töolist sai töö eest kokku 1216 rbl. Nad jagasid raha omavahel nii, et üks sai kolm korda rohkem kui teine. Kui palju raha sai kumbki tööline?

551. a) Grammofoni ja plaatide eest maksti 1365 rbl.; grammofoni eest 6 korda rohkem kui plaatide eest. Kui palju maksti grammofoni ja plaatide eest eraldi?

b) Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

552. Kahe aastaga tootis tehas 12 456 tööpinki. Teisel aastal valmistas tehas tööpinke 5 korda rohkem kui esimesel. Mitu tööpinki tootis tehas teisel aastal?

553. Tehasesse toodi esimesel korral 46 kasti naelu, teisel korral 40 samasugust kasti naelu. Esimesel korral toodi 192 kg naelu rohkem kui teisel korral. Mitu kilogrammi naelu toodi kummalgi korral?

554. Valuosakonnas valati esimene kord 126 tööpinki, teine kord 119 samasugust tööpinki. Teine kord kulus valuks 5635 kg malmi vähem kui esimene kord. Kui palju kaalus iga tööpink?

555. Puutöökoda ostis 28 hõõvelpink, mööblivabrik 36 samasugust hõõvelpink. Vabrik maksis 1040 rbl. rohkem kui töökoda. Kui palju maksis mööblivabrik ostetud hõõvelpinkide eest?

556. Artell arvestas, et ta võib oma kalevist valmistada 168 ülikonda. Kui ta valmistaks 164 ülikonda, jääks 12 m kalevit üle. Mitu meetrit kalevit oli artellil?

557. Üks ostja ostis ... m kalevit, teine ... m samasugust kalevit. Esimene ostja maksis ... rbl. rohkem kui teine. Kui palju raha kulutas kumbki ostja? (Valida arvud ja lahendada ülesanne.)

558. 10 karusmarjapõõsast maksab 40 rbl. Mitu niisugust põõsast saab osta 260 rbl. eest?

559. a) 8 ülikonnale läks 24 m kalevit. Mitu niisugust ülikonda saab õmmelda 1356 meetrist samasugusest kalevist?

b) Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

560. Kauplus sai 6 ühesugust kasti seepi, kokku 4200 rbl. eest. Mitu tükki seepi oli igas kastis, kui 12 tükki seda seepi maksab 24 rbl.?

561. Kaupluses oli 2 kasti üht sorti biskviite, kokku 80 kg. Esimeses kastis oli biskviite 760 rbl. eest, teises 840 rbl. eest. Mitu kilogrammi biskviite oli kummaski kastis?

562. Koolile osteti 2 kasti üht sorti naelu, kokku 60 kg. Esimene kast naelu maksis 288 rbl., teine kast 36 rbl. vähem. Mitu kilogrammi naelu oli kummaski kastis?

563. Paar pirne maksab 7 rbl. Kui palju maksab 10 niisugust pirni? (Lahendada peast.)

564. 5 õuna maksab 12 rbl. Kui palju tuleb maksta 100 niisuguse õuna eest?

565. 3 kilost jahust saab 4 kg leiba. Mitu kilogrammi leiba saab 840 kilost jahust?

566. 2 t naftat annab niisama palju soojust kui 3 t kivi-sütt. Mitu tonni naftat läheb tarvis, et asendada 1527 t kivi-sütt?

567. Trükikojas trükiti 18 820 ülesannetekogu. Mitu aabitsat oleks võinud trükkida sellelesamale paberile, kui viiele aabitsale kulub niisama palju paberit kui neljale ülesannete-kogule?

568. Kahes korvis oli kokku 156 õuna. Kui ühest korvist võeti ära 6 õuna, siis oli kummaski korvis ühepalju. Mitu õuna oli kummaski korvis algul?

569. Töölisasula kahes koolis õpib kokku 1850 last; ühes koolis on 60 õpilast rohkem kui teises. Mitu õpilast on kummaski koolis?

570. Haigla ja koolimaja ehitamiseks kulutas linnanõukogu 456 000 rbl.; haigla ehitamiseks kulus 12 500 rbl. rohkem kui koolimaja ehitamiseks. Kui palju läks maksma haigla ja kui palju koolimaja?

571. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

572. Kauplus sai 2 kotti sibulaid kokku 1040 rbl. eest; kilogramm sibulaid maksis 8 rbl. Esimeses kastis oli 8 kg sibulaid vähem kui teises. Mitu kilogrammi sibulaid oli kummaski kotis?

573. Kauplus müüs 9 jalgratast ja 8 õmblusmasinat kokku 17 125 rbl. eest. Jalgratas maksis 1125 rbl. Kui palju maksis õmblusmasin?

574. Rõivaõmblusvabrikule osteti 7608 rbl. eest riidet. Mitu meetrit riidet osteti, kui 5 m seda riidet maksab 40 rbl.?

575. 4 kg hirsist saab 3 kg hirsitangu. Mitu kilogrammi hirsitangu saab 500 kg hirsist?

576. Töökojas valmistati 1530 supi- ja teelusikat, supilusikaid valmistati 4 korda rohkem kui teelusikaid. Kui palju valmistati kumbagi liiki lusikaid?

577. Kaupluses oli 2 rulli üht sorti riidet, kokku 70 m. Esimene rull riidet maksis 324 rbl., teine 306 rbl., Mitu meetrit riidet oli kummaski rullis?

578. Hüdroplaanil (joonis 16) tuli katta 540 km. Esimesel päeval sõitis ta kolmandiku, teisel päeval poole ja kolmandal päeval ülejäänud osa teest. (Esitada küsimus ja lahendada ülesanne.)

Joon. 16.

579. Koostada ülesanne, mida tuleks lahendada nii:

$$1) 720 - 240 = 480; \quad 480 : 6 = 80.$$

580. Koostada ülesanne, mis lahendub jagamise ja korrutamise-ga.

581. Koostada ülesanne, mis lahendub liitmisega ja jagamisega.

Jagamine kahekohalise arvuga.

Jagamine kümnega.

582. Õunapuult korjati 240 õuna. Mitu kümnet moodustab see?

$$583. \quad 180 : 10 \quad 570 : 10 \quad 810 : 10 \quad 740 : 10$$

$$320 : 10 \quad 630 : 10 \quad 420 : 10 \quad 960 : 10$$

$$584. \quad 1\,000 : 10 \quad 600 : 10 \quad 40 : 10 \quad 1\,640 : 10$$

$$585. \quad 2\,000 : 10 \quad 300 : 10 \quad 20 : 10 \quad 2\,320 : 10$$

586.	720 : 10	3 560 : 10	23 400 : 10	148 000 : 10
	1 720 : 10	6 800 : 10	57 640 : 10	230 760 : 10
	860 : 10	7 840 : 10	75 940 : 10	924 870 : 10
	4 860 : 10	9 360 : 10	84 390 : 10	750 400 : 10
587.	70 : 10	160 : 10	450 : 10	1 340 : 10
	74 : 10	168 : 10	459 : 10	1 347 : 10
588.	243 : 10	1 251 : 10	13 482 : 10	435 286 : 10
	786 : 10	3 485 : 10	27 049 : 10	180 075 : 10
	492 : 10	6 072 : 10	63 218 : 10	591 004 : 10
	817 : 10	8 163 : 10	90 074 : 10	723 047 : 10
589.	Arvutada peast: 1 000 000 : 10 : 10 : 10 : 10 : 10 : 10.			
590.	Arvutada peast: 600 000 : 10; 60 000 : 10; 6 000 : 10; 600 : 10; 60 : 10.			
591.	Arvutada peast:			
	250 : 10 + 75	860 : 10 × 10	1 500 : 10 : 3	
	640 : 10 - 18	940 : 10 × 10	2 800 : 10 : 4	
	750 : 10 - 46	520 : 10 × 10	6 400 : 10 : 2	
592.	78 300 : 10 : 6	68 700 : 10 + 38 796	290 × 68 : 10	
	324 800 : 10 : 8	946 570 : 10 - 59 018	360 × 246 : 10	
	106 200 : 10 : 9	240 060 : 10 - 18 908	208 × 405 : 10	
593.	Mitu kümmelist saab 560-st ühelisest? 8400-st ühelisest?			
594.	Mitu kümmelist on arvudes 3470? 5682? 15 405?			
595.	Tekstiilvabriku kudumisosakonna töölised tellisid riigilaenu 172 800 rbl. eest, värvimisosakonna töölised 198 500 rbl. eest. Kogu selle summa tasusid töölised võrdsete osadena 10 kuu kestel. Mitu rubla tasusid tekstiilvabriku töölised kuus riigilaenu arvel?			
596.	Linnas on 4650 maja. Iga 10 maja kohta tuleb 6 kivi- ja 4 puumaja. Mitu kivi- ja mitu puumaja on linnas?			

597. Kūlas on 540 maja. Iga 10 maja kohta tuleb 2 õlgkatust, 3 plekk-katust ja 5 kivikatust. Mitmel majal on õlg-, mitmel plekk- ja mitmel kivikatused?

598. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

599. Koostada ülesanne, mida tuleb lahendada nii:

$$1) 840 : 10 = 84; \quad 84 \times 3 = 252.$$

Jagamine täiskümnetega.

600. Malmivalutehas saatis raudteel 350 t malmi. Mitu vagunit läks selleks vaja, kui igasse vagunisse laaditi 50 t? (Lahendada peast.)

601.	180 : 30	240 : 60	450 : 50	640 : 80
	350 : 50	400 : 80	320 : 40	270 : 30
	160 : 20	210 : 70	420 : 60	540 : 90
	200 : 40	360 : 90	490 : 70	480 : 60

602.	130 : 20	380 : 50	310 : 60	610 : 80
	260 : 50	310 : 40	430 : 80	660 : 70
	180 : 40	190 : 20	400 : 90	400 : 60
	200 : 30	260 : 30	320 : 70	530 : 90

603.	148 : 20	195 : 40	187 : 60	726 : 80
	285 : 40	236 : 30	483 : 80	548 : 90
	359 : 50	154 : 20	561 : 70	423 : 60
	216 : 30	417 : 50	818 : 90	637 : 70

604.	341 : 50	315 : 80	415 : 70	703 : 80
	318 : 40	294 : 60	785 : 90	239 : 30
	532 : 60	406 : 90	469 : 50	694 : 70
	208 : 30	275 : 40	384 : 60	526 : 90

605.	156 : 30	1 340 : 20	4 320 : 80	6 840 : 90
	1 560 : 30	2 750 : 50	3 850 : 70	5 040 : 60
	252 : 40	3 180 : 60	5 310 : 90	7 680 : 80
	2 520 : 40	2 340 : 30	4 740 : 60	6 720 : 70

606. Jagatist leidmata teha kindlaks, mitu numbrit on jagatistes 5760 jagamisel 40-ga? 13 470 jagamisel 30-ga?

607.	17 520 : 20	29 340 : 60	18 480 : 30	63 810 : 90
	23 160 : 40	43 650 : 50	35 460 : 90	51 620 : 60
	17 280 : 30	54 280 : 80	75 120 : 80	42 350 : 70
	34 750 : 50	65 760 : 40	43 470 : 70	48 640 : 80

608.	138 420 : 20	258 720 : 30	450 600 : 30	354 720 : 60
	397 560 : 40	437 950 : 50	758 560 : 40	576 060 : 80
	685 560 : 60	397 600 : 80	406 280 : 20	602 350 : 70
	967 050 : 90	580 720 : 70	706 050 : 50	826 200 : 90

609. Leida x :

$120 : x = 20$	$480 : x = 20$	$420 : x = 70$
$150 : x = 50$	$920 : x = 40$	$540 : x = 60$
$280 : x = 70$	$850 : x = 50$	$450 : x = 90$

610. Leida x :

$1\ 200 : x = 60$	$4\ 200 : x = 70$	$5\ 400 : x = 60$
$3\ 200 : x = 80$	$3\ 600 : x = 90$	$7\ 200 : x = 80$
$2\ 700 : x = 30$	$4\ 000 : x = 80$	$6\ 300 : x = 90$

611. Leida x :

$x \times 30 = 120$	$x \times 20 = 560$	$x \times 30 = 720$
$x \times 20 = 140$	$x \times 40 = 480$	$x \times 60 = 780$
$x \times 40 = 200$	$x \times 50 = 900$	$x \times 60 = 960$

612. Leida x :

$70 \times x = 2\ 520$	$40 \times x = 3\ 760$	$60 \times x = 3\ 780$
$90 \times x = 3\ 780$	$80 \times x = 5\ 920$	$50 \times x = 9\ 350$
$60 \times x = 5\ 820$	$90 \times x = 7\ 380$	$70 \times x = 5\ 250$

613.	$73\ 760 : 40 + 29\ 785$	$350 \times 240 : 60$	$456\ 480 : 30 : 8$
	$135\ 780 : 60 - 1\ 906$	$275 \times 460 : 50$	$376\ 740 : 70 : 6$
	$485\ 640 : 90 - 2\ 078$	$385 \times 208 : 70$	$753\ 480 : 40 : 9$

614. Arvu 453 600 jagatist 30-ga suurendada 80 korda.

615. Arvu 27 000 jagatist 50-ga vähendada 90 võrra.

616. Inimene tarvitab keskmiselt 7 kg soola aastas. Mitu 20-tonnilist vagunit läheb tarvis soola kohaletoimetamiseks 140 000 elanikuga linnale terveks aastaks?

617. Üks auto kattis 20 tunniga 800 km, teine sama ajaga 920 km. Kui palju oli teise auto kiirus esimese omast suurem? (Lahendada kahel viisil.)

618. Õmbleja teeb 50 pistet minutis, harilik õmblusmasin 1500 pistet minutis, kiirõmblusmasin 4000 pistet minutis. Mitu korda töötab õmbleja kummalgi masinal kiiremini kui käsitsi?

619. 20 tunniga sõitis aurik 600 km. Mitme tunniga katab ta sama kiirusega sõites 1 680 km?

620. 30 kotti kaeru kaalub 1800 kg. Mitu niisugust kotti läheb tarvis 2760 kg kaerte mahutamiseks?

621. Kaks mullatöölist sai kraavi kaevamise eest 960 rbl. Esimene mullatööline kaevas 43 m, teine 37 m kraavi. Kui palju raha peab saama kumbki mullatööline?

622. Sovhoos saatis linna 2880 kg õunu 2 veoautol: esimesel veoautol oli 32 kasti õunu, teisel 28 kasti õunu, kõik võrdse kaaluga. Mitu kilogrammi õunu saadeti kummalgi veoautol?

623. Üks kauplus sai 56 rulli riidet, teine 36 samasugust rulli riidet. Esimene kauplus sai 840 m riidet rohkem kui teine. Mitu meetrit riidet sai kumbki kauplus?

624. Meiereisse toodi ühel päeval 75 karratäit piima, teisel päeval 45 samasugust karratäit piima. Esimesel päeval sai meierei 1200 l piima rohkem kui teisel. Mitu liitrit piima sai meierei kahe päeva kestel kokku?

625. Kahes kastis oli 50 kg üht sorti kompvekke. Esimene kast kompvekke maksis 480 rbl., teine kast 520 rbl. Mitu kilogrammi kompvekke oli kummaski kastis?

626. Kahelt põllult võeti 30 ühesuurust kotti kartuleid. Esimeselt põllult võeti 850 kg kartuleid, teiselt põllult aga 650 kg. Mitu kotti kartuleid võeti kummaltki põllult?

627. Parki istutati 140 kaske ja mõned pärnad. Kui palju puid istutati kokku, kui iga 20 kase kohta tuli 9 pärna?

628. Koolimaja ehitamiseks veeti kohale 75 600 valget ja punast tellist, punaseid telliseid 29 korda rohkem kui valgeid. Kui palju veeti koolimaja ehitamiseks punaseid telliseid?

629. 1945. ja 1946. a. tootis vabrik kokku 34 800 külvimasinat; 1946. a. tootis vabrik 19 korda rohkem kui 1945. a. Mitu külvimasinat tootis vabrik 1945. a. ja mitu 1946. a.?

630. Aeda istutati 180 kirsipuud ja mõned pirnid. Kui palju istutati pirnipuid, kui iga 30 kirsipuu kohta tuli 4 piriipuud?

Jagamine mistahes kahekohalise arvuga.

631. Nimetada arvud kuni 100-ni, mida saab jäägita jagada: a) 11-ga, b) 12-ga, d) 13-ga, e) 14-ga, g) 15-ga jne. kuni 30-ga.

632. Arvutada peast:

48 : 12	72 : 18	47 : 15	71 : 13	92 : 15
55 : 12	81 : 18	85 : 11	89 : 17	65 : 14
84 : 14	65 : 13	76 : 16	51 : 15	76 : 17
95 : 14	73 : 13	68 : 19	63 : 18	84 : 19

633. Arvutada peast:

82 : 23	92 : 26	80 : 35	96 : 22	81 : 37
68 : 27	87 : 34	95 : 39	87 : 38	63 : 46
85 : 24	69 : 28	84 : 34	94 : 43	75 : 49
64 : 29	90 : 25	78 : 36	99 : 47	97 : 42

634. 38 : 12 33 : 14 93 : 18 90 : 17
384 : 12 336 : 14 936 : 18 901 : 17

635. 375 kotti jahu laaditi võrdsest 15 veoautole. Mitu kotti laaditi igale veoautole?

636.	648 : 12	765 : 17	795 : 15	896 : 14
	896 : 16	665 : 19	832 : 13	736 : 16
	737 : 11	810 : 18	578 : 17	576 : 18
	585 : 13	378 : 14	817 : 19	475 : 19

637.	552 : 23	864 : 27	946 : 22	693 : 33
	832 : 26	928 : 29	672 : 21	564 : 47
	850 : 25	816 : 24	837 : 27	884 : 42
	664 : 28	420 : 35	667 : 29	819 : 39

638.	160 : 32	568 : 84	196 : 28	430 : 86
	424 : 53	387 : 43	280 : 56	406 : 58
	427 : 61	552 : 92	469 : 67	582 : 97
	360 : 72	378 : 63	343 : 49	414 : 69

639.	150 : 21	430 : 61	119 : 16	385 : 65
	230 : 34	510 : 83	275 : 38	369 : 87
	180 : 43	630 : 72	387 : 49	576 : 98
	270 : 52	750 : 91	245 : 27	623 : 76

640.	356 : 47	478 : 65	132 : 17	143 : 18
	423 : 55	759 : 86	821 : 96	375 : 67
	615 : 78	237 : 27	619 : 75	428 : 59
	329 : 39	163 : 19	127 : 16	513 : 88

641. 1036 sidrunit pakiti 14 kasti, igasse kasti ühepalju. Mitu sidrunit pakiti igasse kasti?

642.	115 : 21	204 : 62	1 064 : 14	7 081 : 73
	1 155 : 21	2 046 : 62	3 214 : 44	5 554 : 84
	137 : 32	399 : 74	2 904 : 33	5 978 : 61
	1 376 : 32	3 996 : 74	3 795 : 55	6 900 : 92

643.	1 092 : 26	2 618 : 77	1 254 : 19	6 864 : 88
	2 538 : 47	3 827 : 89	3 306 : 38	6 499 : 97
	1 254 : 38	3 536 : 68	2 470 : 26	7 220 : 76
	1 475 : 59	3 360 : 96	3 666 : 47	6 141 : 69

644.	63 888 : 12	17 253 : 81	8 792 : 14	59 334 : 93
	70 960 : 33	32 384 : 92	18 900 : 25	62 664 : 84
	22 083 : 51	31 302 : 74	41 496 : 42	62 568 : 72
	19 800 : 44	34 020 : 63	32 340 : 33	61 815 : 65

645. Koostada ülesanne, mille lahendamiseks tuleb 61 750 jagada 65-ga.

646.	7 112 : 28	28 275 : 87	24 300 : 36	68 992 : 88
	5 848 : 17	14 157 : 99	23 408 : 28	73 416 : 76
	29 736 : 56	16 692 : 78	46 403 : 49	85 750 : 98
	16 770 : 39	34 320 : 66	13 090 : 17	46 230 : 67

647. Jagatist leidmata teha kindlaks, mitu numbrit on jagatises 3760 jagamisel 16-ga? 42 640 jagamisel 72-ga 376 290 jagamisel 45-ga?

648.	72 602 : 31	136 576 : 64	280 632 : 44	704 025 : 75
	44 156 : 14	420 639 : 93	189 952 : 32	751 464 : 84
	105 875 : 25	369 648 : 72	401 064 : 51	649 512 : 93
	229 620 : 43	124 740 : 81	219 000 : 25	458 180 : 62

649. Jagada ja kontrollida tulemused:

149 808 : 48	322 296 : 78	276 316 : 37	867 634 : 99
155 955 : 37	464 667 : 87	509 701 : 59	815 108 : 86
298 144 : 56	312 246 : 99	124 686 : 18	607 992 : 77
73 660 : 29	349 800 : 66	254 800 : 26	481 620 : 69

650. Korrutada ja kontrollida tulemused:

48×32	37×54	68×72	94×88
----------------	----------------	----------------	----------------

651. Leida x :

$$\begin{array}{llll} x \times 14 = 70 & x \times 16 = 240 & x \times 11 = 88 & x \times 46 = 2\,392 \\ x \times 12 = 96 & x \times 36 = 540 & x \times 16 = 192 & x \times 58 = 1\,218 \\ x \times 15 = 105 & x \times 54 = 1\,512 & x \times 23 = 483 & x \times 75 = 3\,375 \end{array}$$

652. Leida, mitu korda on:

- a) 18 792 suurem 58-st? d) 36 väiksem 17 100-st?
b) 18 450 suurem 75-st? e) 68 väiksem 49 300-st?

653. Vähendada:

- a) 3 800 25 korda; d) 13 150 50 korda;
b) 11 328 48 korda; e) 56 100 85 korda.

654. $305\,375 : 25 : 35$ $282 \times 75 : 47$
 $122\,112 : 53 : 18$ $312 \times 164 : 78$
 $739\,755 : 17 : 45$ $864 \times 240 : 96$
($7\,524 + 16\,308$) : ($804 - 768$)
($37\,930 + 674\,920$) : ($1\,003 - 958$)
($90\,360 - 1\,728$) : ($3\,010 - 2\,938$)

655. Kontrollida võrdused:

- a) $1\,080 : 9 : 5 = 1\,080 : 45$; b) $5\,760 : 8 : 9 = 5\,760 : 72$.

656. Lahendada mitmel viisil:

$$4\,320 : 12 : 6; \quad 5\,040 : 18 : 4.$$

657. Kultuuripargis on 2 purskkaevu. Üks purskkaev purskab 3645 pange vett 9 tunniga, teine 4896 pange 12 tunniga. Mitu pange vett purskab kumbki purskkaev tunnis?

658. $3\,965 : 13$ $75\,663 : 63$ $120\,135 : 15$ $130\,208 : 26$
 $9\,362 : 31$ $92\,368 : 92$ $162\,072 : 18$ $282\,094 : 47$
 $20\,852 : 52$ $74\,592 : 74$ $122\,451 : 17$ $195\,662 : 38$
 $57\,288 : 42$ $72\,981 : 81$ $119\,776 : 19$ $477\,959 : 59$

659. $390\,520 : 65$ $380\,684 : 76$ $108\,720 : 36$ $378\,444 : 74$
 $780\,702 : 78$ $970\,582 : 97$ $943\,290 : 47$ $685\,440 : 68$
 $499\,296 : 96$ $462\,889 : 89$ $588\,400 : 29$ $405\,999 : 99$
 $870\,609 : 87$ $435\,268 : 68$ $348\,580 : 58$ $602\,086 : 86$

660.	14 472 : 18 : 12	336 048 : 48 × 64
	32 256 : 32 : 36	461 757 : 57 × 134
	141 188 : 47 : 24	445 623 : 89 × 207
	276 552 : 69 : 24	745 920 : 74 × 120
	(47 968 + 112 812) : 52	
	(60 000 - 14 052) : 84	
	(40 800 - 19 170) : 70	
	(15 100 - 5 308) : 68	

661. Mitu korda on 7680 jagatis 48-ga suurem kui 192 jagatis 6-ga?

662. Kirjutada numbritena ning jagamis- ja võrdusmargiga, et 360 jagatis 12-ga on 30.

663. Kirjutada ja teostada järgmised tehted:

- 576 jagatist 18-ga suurendada 4 korda;
- 864 jagatist 24-ga vähendada 4 korda.

664. Tellisetehases valmistas 15 töölist 12 päevaga 414 000 tellist. Mitu tellist valmistas tööline päevas?

665. Üks vedur sõitis 24 kuuga 345 600 km, teine 18 kuuga 244 800 km. Kumb vedur sõitis kuus rohkem ja mitme kilomeetri võrra?

666. Aurik sõitis 1188 km pärioolu ja 1062 km vastuoolu. Pärioolu sõitis aurik kiirusega 22 km tunnis, vastuoolu kiirusega 18 km tunnis. Mitu tundi oli aurik teel?

667. Raamatus on 135 lehekülge à 48 rida. Mitu lehekülge oleks selles raamatus, kui leheküljele mahutada 45 rida?

668. Kolhoos sai 4872 ts kartuleid, peete 12 korda vähem kui kartuleid ja porgandeid 278 ts vähem kui peete. Kui palju juurvilja sai kolhoos kokku?

669. Pargasesse laaditi 1536 t rukist, nisu 4 korda rohkem kui rukist ja otri 16 korda vähem kui nisu ja rukist kokku. Kui palju teravilja laaditi pargasesse kokku?

670. Veoautosid on linnas 10 korda rohkem kui sõiduautosid. Mitu autot on linnas üldse, kui veoautosid on 240? (Lahendada peast.)

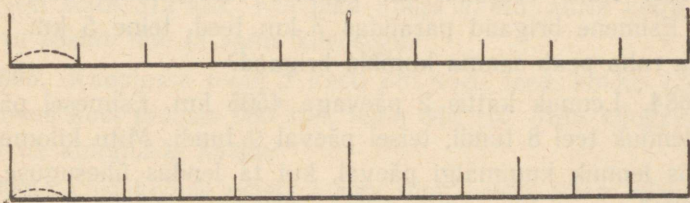
671. Ühe linna algkoolides on nüüd õpilasi 8 korda ja keskkoolides 24 korda rohkem kui enne Suurt Oktoobrirevolutsiooni. Mitu last õppis selles linnas enne Oktoobrirevolutsiooni, kui nüüd õpib algkoolides 7680 õpilast ja keskkoolides 13 560 õpilast?

672. Koostada samasugune ülesanne oma linna või maakonna koolide kohta.

673. Auto võib katta 1152 km 16 tunniga, hobune 36 km 4 tunniga. Mitu korda liigub auto hobusest kiiremini?

674. Osteti 2 kera nõöri à 60 m. Esimesest kerast lõigati ära kümnendik nõöri, teisest kerast kaheteistkümnendik. Mitu meetrit nõöri lõigati ära kummaski kerast? (Lahendada peast.)

675. Pargase laadung kaalus 9680 ts. Kaheksandiku kogu laadungist moodustas tsement, kümnendiku alabaster ja ülejäänud osa lubi (joonis 17). Kui palju lupja tõi pargas?

Joon. 17.

676. 2310 t jahu laaditi 20 t ja 50 t kaupa vaguneisse. 20-tonniseid vaguneid oli 63. Kui palju oli 50-tonniseid vaguneid?

677. Kahe linna vaheline kaugus on 1540 km. Veerandi sellest teest sõitis kaubarong kiirusega 35 km tunnis, ülejäänud tee aga kiirusega 33 km tunnis. Mitme tunniga kattis kaubarong kogu tee?

678. Kiirrong sõitis esimesel päeval 1176 km, teisel päeval 1232 km. Keskmine kiirus oli 56 km tunnis. Mitu tundi oli rong üldse teel? (Lahendada kahel viisil.)

679. Ühele klassile osteti koolipinke 1560 rbl. eest, teisele klassile 1235 rbl. eest. Koolipink maksis 65 rbl. Mitu koolipinki osteti esimesele klassile rohkem kui teisele?

680. Bassein mahutab 8360 pange vett. Basseini on juhitud toru, mille kaudu võib teda täita 38 minutiga. Mitu pange vett voolab tühja basseini, kui toru on avatud 25 min.?

681. Mööblikauplusse toodi 46 ühesugust lauda. Esimesel päeval müüdi 27 lauda 1215 rbl. eest. Kui palju maksid ülejäänud laudad?

682. ... kotti suhkrut kaalub ... kg. Kui palju kaalub ... niisugust kotti suhkrut? (Valida arvud ja lahendada ülesanne.)

683. Kaks brigaadi sai raudtee remontimise eest 5760 rbl. Esimene brigaad parandas 7 km teed, teine 5 km. Kui palju raha peab saama kumbki brigaad?

684. Lennuk kattis 2 päevaga 4505 km. Esimesel päeval oli lennuk teel 8 tundi, teisel päeval 9 tundi. Mitu kilomeetrit kattis lennuk kummalgi päeval, kui ta lendas ühesuguse kiirusega?

685. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

686. ... m lõuendit jaotati kahe haigla vahel voodite arvu järgi. Esimeses haiglas on ... voodit, teises haiglas ... voodit. Mitu meetrit lõuendit sai kumbki haigla? (Valida arvud ja lahendada ülesanne.)

687. Portselani valmistamiseks võetakse 25 osa kaoliini, 1 osa kipsi ja 2 osa liiva. Mitu kilogrammi iga ainet tuleb võtta, et saada 3360 kg segu?

688. Vabrikusse toodi 1404 t turvast ja kivisütt. Turvast oli 12 korda rohkem kui kivisütt. Mitu tonni turvast ja mitu tonni kivisütt toodi vabrikusse?

689. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

690. Rõivaõmblusvabrikule osteti 2 rulli üht sorti siidriiet; ühes rullis oli 55 m, teises 28 m riiet. Teine rull oli esimesest 1215 rubla võrra odavam. Kui palju maksis kumbki rull siidi?

691. Sukakudumisvabrikus olevaist villadest on võimalik valmistada 450 paari sukki. Pärast seda, kui oli kootud 436 paari sukki, jäi järele 2940 g villu. Mitu grammi villu tarvitati 1 paari sukkade kudumiseks?

692. Purskkaevust purskub 17 minutiga 1105 pange vett. Mitme minutiga paiskub purskkaevust 2080 pange vett?

693. Tehases tarvitati 75 päevaga 1275 t kivisütt. Mitmeks päevaks piisab 3500 t kivisöest, kui päevas tarvitatakse edaspidi 8 t kivisütt rohkem kui varem?

694. Aurik kattis 1274 km 49 tunniga, pärast seda jäi tal veel sõita 312 km. Kui pika ajaga katab aurik kogu tee, kui ta sõidab ühe ja sama kiirusega?

695. Kauplusse toodi 2 kasti üht sorti teed, kokku 13 kg. Esimene kast maksis 980 rbl., teine 840 rbl. Mitu kilogrammi teed oli kummaski kastis?

696. Lastekodule osteti 2 rulli riiet, kokku 92 m. Esimene riiderull maksis 1680 rbl., teine 1540 rbl. Mitu meetrit riiet oli kummaski rullis?

697. Üks tööliisklubi ostis uiske 2700 rbl. eest, teine tööliisklubi samasuguseid uiske 2268 rbl. eest. Esimene klubi ostis 12 paari uiske rohkem kui teine. Mitu paari uiske ostis kumbki klubi?

698. Rull riidet maksis 1680 rbl. Kui ta oleks olnud 15 m pikem, siis oleks ta maksnud 2100 rbl. Mitu meetrit riidet oli rullis?

699. Malmivalutehas annab ööpäevas 384 t malmi. Kui palju koksi tarvitab tehas ööpäevas, kui 16 t malmi sulatamiseks kulub 15 t koksi?

700. Igast 100 tonnist suhkrupeetidest saab 17 t suhkrut. Kui palju suhkrupeete läheb tarvis, et saada 1360 t suhkrut?

701. Vankri esiratas teeb 15 pööret samal ajal kui tagumine teeb alles 9. Mitu pööret teeb tagumine ratas, kui esimene pöörleb 1860 korda?

702. Kool sai 1450 vihikut. Iga 25 vihiku kohta tuli 12 ühejoonelist vihikut, 8 kahejoonelist ja 5 ruudulist. Kui palju oli iga sorti vihikuid?

703. Artell valmistab 1170 pange ja 580 pesunõu. 18-le pängele läheb niisama palju plekki kui 8-le pesunõule. Mitu pesunõu saaks artell valmistada kogu plekist?

704. Kahes koolis on kokku 1880 õpilast; esimeses koolis on 120 õpilast rohkem kui teises. Mitu klassi on mõlemas koolis, kui arvestada 40 õpilast iga klassi kohta?

705. Kaubarong sõitis kahe päevaga 1259 km, teisel päeval 71 km rohkem kui esimesel. Esimesel päeval sõitis kaubarong 33 km tunnis, teisel päeval 35 km tunnis. Mitu tundi oli rong teel sel kahel päeval?

706. Käitis töötab kahes vahetuses: esimene vahetus valmistab päevas 29 viljapeksumasinat, teine 28. Mitme päevaga valmistab käitis 1368 viljapeksumasinat?

707. 1560 kg vasest valmistati kaht sorti keedunõusid à 5 kg ja à 7 kg, mõlemat sorti ühepalju. Mitu kumbagi sorti katelt valmistati?

708. Kaupluse toodi ühepalju teemasinaid ja triikraudu, kokku 1680 rbl. eest. Teemasin maksis 45 rbl., triikraud 25 rbl. Mitu teemasinat ja mitu triikrauda toodi kaupluse?

709. 16 rbl. eest osteti 20-kopikalisi postkaarte ja 30-kopikalisi kirjamarke, mõlemaid ühepalju. Kui palju osteti kirjamarke ja kui palju postkaarte?

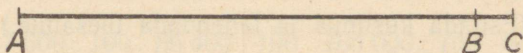
Juhis: 16 rbl. avaldada kopikais.

710. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

711. Kaupluses oli kaht sorti pangesid, kumbagi ühepalju, kokku ... rbl. eest. Esimest sorti pang maksis ... rbl., teist sorti pang ... rbl. Kui palju oli mõlemat sorti pangesid?

712. Kastis oli 1540 rbl. eest teed. Kui sellest müüdi ära 6 kg, siis jäi järele veel 700 rbl. eest teed. Mitu kilogrammi teed oli kastis enne müümist?

713. Kaugus linnade A ja D vahel on 1690 km. Kaugus linnade A ja B vahel on 12 korda suurem kaugusest linnade B ja D vahel (joonis 18). Kui suur on kaugus linnade A ja B vahel?

Joon. 18.

714. Kaks pumpa pumpas 1360 pange vett. Esimene pump töötab 23 min., teine 17 min. Mitu pange vett pumpas kumbki pump, kui nad on võrdse võimsusega?

715. Kauplus sai 2 kotti üht sorti pähkleid. Esimene kott maksis 1560 rbl., teine 1320 rbl. Esimeses kotis oli 6 kg pähkleid rohkem kui teises. Mitu kilogrammi pähkleid oli kummaski kotis?

716. 924 aabitsat tuli jaotada kolme kooli esimeste klasside vahel. Ühes koolis oli 7 esimest klassi, teises koolis 6 ja kolmandas 9. Mitu aabitsat pidi saama iga kool?

717. Kahe kooli vahel jaotati ülesannetekogud klasside arvu järgi. Esimeses koolis oli 18 klassi, teises koolis 6. Mitu ülesannetekogu sai kumbki kool, kui esimesele anti 456 raamatut rohkem kui teisele?

718. Kahele koolile anti koolipinke klasside arvu järgi. Üks kool sai 460 pinki, teine 340. Mitu klassi oli kummaski koolis, kui mõlemas kokku oli 40 klassi?

719. Sööklale osteti sama arv supi- ja praetaldrikuid, kokku 1800 rbl. eest. Supitaldrik maksis 15 rbl., praetaldrik 9 rbl. Mitu kumbagi liiki taldrikut osteti?

720. Kahe aastaga andis šaht 835 600 t kivisütt, kusjuures teisel aastal kaevandati kivisütt 69 720 t rohkem kui esimesel. Mitu vagunit läks tarvis šahtist teisel aastal kaevandatud kivisöe ärasaatmiseks, kui igasse vagunisse laaditi 20 t?

721. 25 kg pronksi sisaldab 20 kg vaske, 3 kg tina ja 2 kg tsinki. Kui palju iga liiki metalli sisaldub 1375 kg pronksis?

722. Kaupluses oli kaht sorti kalevit hinnaga 170 rbl. ja 150 rbl. meeter, kokku 10 760 rbl. eest. Esimest sorti kalevit oli 28 m. (Esitada küsimus ja lahendada ülesanne.)

723. Koostada ülesanne, mis tuleks lahendada nii:

$$1) 600 : 12 = 50; \quad 2) 50 \times 7 = 350.$$

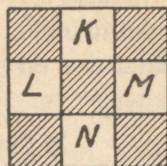
724. Kirjutada arvesse x -i asemele puuduvad arvud:

Arve

Müüdid	Kauba hulk	Hind rublades	Kauba väärtus rublades
Laudu	5	96	x
Toole	18	x	432
Kokku			x

725. Missugust arvu tähistab iga täht, kui on teada järgmist:

- 1) K on 5 korda väiksem kui L ;
- 2) L on 15 korda suurem kui M ;
- 3) M on 4 korda väiksem kui N ;
- 4) N on 10 korda väiksem kui 1360.

Joon. 19.

Jagamine mitmekohalise arvuga.

Jagamine sajaga.

726. Aiaast korjati 1200 kurki. Mitusada kurki on selles? (Lahendada peast.)

727. $1\ 000 : 100$ $3\ 000 : 100$ $1\ 600 : 100$ $6\ 000 : 100$
 $400 : 100$ $700 : 100$ $5\ 100 : 100$ $4\ 000 : 100$
 $1\ 400 : 100$ $3\ 700 : 100$ $7\ 300 : 100$ $9\ 000 : 100$

728. $17\ 600 : 100$ $56\ 400 : 100$ $165\ 000 : 100$ $642\ 700 : 100$
 $37\ 000 : 100$ $72\ 800 : 100$ $284\ 500 : 100$ $839\ 800 : 100$
 $48\ 000 : 100$ $93\ 000 : 100$ $539\ 200 : 100$ $972\ 300 : 100$

729. $16\ 000 : 100$ $64\ 000 : 100$ $125\ 000 : 100$ $745\ 000 : 100$
 $38\ 000 : 100$ $87\ 000 : 100$ $316\ 000 : 100$ $832\ 000 : 100$
 $43\ 000 : 100$ $90\ 000 : 100$ $600\ 000 : 100$ $904\ 000 : 100$

730. $1\ 000 : 100$ $6\ 000 : 100$ $4\ 120 : 100$ $6\ 380 : 100$
 $640 : 100$ $435 : 100$ $5\ 362 : 100$ $9\ 547 : 100$
 $1\ 640 : 100$ $6\ 435 : 100$ $8\ 075 : 100$ $7\ 896 : 100$

731. $1\ 000 : 100$ $3\ 000 : 100$ $48\ 720 : 100$ $78\ 915 : 100$
 $325 : 100$ $627 : 100$ $63\ 140 : 100$ $47\ 328 : 100$
 $1\ 325 : 100$ $3\ 627 : 100$ $94\ 290 : 100$ $83\ 694 : 100$

Selleks et jagada mingit arvu arvuga, mida väljendab 1 nullidega, tuleb paremalt niimitu numbrit läbi kriipsutada, kuimitu nulli on jagajas. Saadud arv on jagatis, läbikriipsutatud arv on jääk.

732. $15\ 248 : 100$ $147\ 260 : 100$ $35\ 400 : 100$ $135\ 400 : 100$
 $37\ 090 : 100$ $275\ 046 : 100$ $56\ 840 : 100$ $372\ 900 : 100$
 $76\ 324 : 100$ $815\ 604 : 100$ $70\ 625 : 100$ $816\ 001 : 100$
 $91\ 005 : 100$ $410\ 053 : 100$ $93\ 004 : 100$ $704\ 053 : 100$

733. Jagada (60 000 : 10; 60 000 : 100 jne.) Vastused kirjutada tabelisse (vihikusse).

	10	100
60 000		
800 000		
560 000		

734. Arvutada peast: $100\ 000 : 10 : 10 : 10 : 10 : 10$.

735. Arvutada peast: $1\ 000\ 000 : 100 : 100 : 100$;
 $1\ 000\ 000 : 1\ 000 : 1\ 000$.

736. Arvutada kahel viisil:

a) $6\ 800 : 10 : 10$; b) $42\ 000 : 100 : 10$.

737. Kuidas muutub arv 156 000, kui jätta kõik nullid ära?

738. $32\ 800 : 100 \times 560$ $14\ 976 : 48 \times 100$

$70\ 300 : 100 \times 256$ $17\ 025 : 75 \times 100$

$68\ 000 : 100 \times 107$ $39\ 075 : 25 \times 100$

739. Mitu kümnelist on arvus 537 840? Kui palju on selles arvus sajalisi? tuhandelisi? kümnetuhandelisi? sajatuhandelisi?

740. 100 m pikkuse traat-tara ehitamiseks kulub 80 kg okastraati. Mitu kilogrammi okastraati kulub 600 m pikkuse traat-tara ehitamiseks?

741. Maja ehitamiseks toodi 187 500 tellist; iga 100 tellise kohta tuli keskmiselt 3 purunenud tellist. Mitu tervet tellist toodi üldse kohale?

742. Tsaari-Venemaal tuli iga 1000 elaniku kohta 767 kirjaoskamatut¹. Mitu kirjaoskamatut tuli tsaari-Venemaal iga 1 000 000 elaniku kohta?

743. 1300 m lõuendit tuleb jaotada kahe lastekodu vahel vastavalt laste arvule. Ühes lastekodus on 45 last, teises 55. Mitu meetrit lõuendit peab saama kumbki lastekodu?

744. Linnas on 1800 autot — sõidu- ja veoautod. Iga 100 auto kohta tuleb 80 veoautot, ülejäänud on sõiduaudod. Mitu sõiduaudot ja mitu veoautot on linnas?

Jagamine täissadadega.

745. 1800 tellist laoti 200 kaupa riita. Mitmesse riita laoti tellised? (Lahendada peast.)

746. Mitu korda mahub 5 sajalist 25 sajalisse? Mitu korda mahub 3 tuhandelist 18 tuhandelisse? (Lahendada peast.)

747. $1\ 600 : 200$ $4\ 200 : 700$ $1\ 300 : 200$ $3\ 800 : 600$
 $2\ 800 : 400$ $5\ 400 : 600$ $2\ 700 : 500$ $4\ 900 : 800$
 $1\ 800 : 300$ $3\ 600 : 900$ $2\ 000 : 300$ $5\ 700 : 700$
 $4\ 500 : 500$ $4\ 800 : 800$ $3\ 100 : 400$ $6\ 500 : 900$

748. $1\ 920 : 300$ $2\ 840 : 600$ $3\ 945 : 700$ $7\ 130 : 900$
 $1\ 748 : 200$ $3\ 075 : 500$ $4\ 806 : 900$ $5\ 319 : 800$
 $2\ 306 : 500$ $2\ 681 : 300$ $5\ 028 : 600$ $4\ 027 : 600$
 $3\ 758 : 400$ $3\ 024 : 400$ $6\ 348 : 800$ $6\ 820 : 700$

749. $23\ 200 : 400$ $52\ 200 : 600$ $45\ 500 : 700$ $62\ 400 : 800$
 $17\ 600 : 200$ $37\ 600 : 400$ $61\ 200 : 900$ $58\ 800 : 700$
 $23\ 400 : 300$ $46\ 500 : 500$ $20\ 700 : 300$ $40\ 200 : 600$
 $37\ 500 : 500$ $57\ 600 : 800$ $41\ 400 : 600$ $53\ 100 : 900$

¹ 1897. a. andmeil.

750. 314 800 : 200 552 000 : 300 637 200 : 600 595 000 : 700
 815 600 : 400 972 000 : 200 745 600 : 800 402 000 : 600
 524 100 : 300 875 000 : 500 372 600 : 900 702 000 : 900
 653 500 : 500 283 600 : 400 424 900 : 700 860 000 : 800

751. Jagada ja kontrollida tulemused: 46 800 : 600;
 37 600 : 400; 15 300 : 900; 51 200 : 800; 382 500 : 500.

752. Korrutada ja kontrollida tulemused:
 256×300 ; 648×800 ; 604×700 .

753. Leida x :

$$x : 300 = 12 \quad x : 500 = 47 \quad x \times 400 = 2\,800$$

$$x : 600 = 15 \quad x : 800 = 64 \quad x \times 300 = 2\,700$$

$$x : 400 = 27 \quad x : 700 = 32 \quad x \times 500 = 4\,000$$

$$x \times 600 = 37\,200$$

$$x \times 900 = 25\,200$$

$$x \times 800 = 45\,600$$

754.

$$752\,800 : 800 + 75\,986 \quad 2\,500 \times 360 : 800 \quad 576\,000 : 400 : 36$$

$$640\,200 : 600 - 978 \quad 1\,800 \times 245 : 600 \quad 772\,800 : 700 : 46$$

$$864\,000 : 900 + 2\,096 \quad 112 \times 2\,700 : 900 \quad 652\,800 : 800 : 68$$

755. Maja ehitamiseks toodi 320 000 tellist. Mitu päeva kulus telliste kohaletoimetamiseks, kui neid veeti 5 veoautol, igaühel 800 tellist koormas ja kui iga auto tõi päevas 4 koor-
 mat?

756. 21 600 l petrooleumi jaotati kahe masina-traktori-
 jaama vahel vastavalt traktorite arvule. Ühes jaamas on 156
 traktorit, teises 144. Mitu liitrit petrooleumi sai kumbki
 masina-traktorijaam?

757. Kahe kooli vahel jaotati pliiatsid vastavalt õpilaste
 arvule. Esimeses koolis on 528 õpilast, teises 128. Mitu pliiat-
 sit sai kumbki kool, kui esimesele koolile anti 2000 pliiatsit
 rohkem kui teisele?

758. Kauplus sai ühepalju tekke ja patju, kokku 9600 rbl. eest. Tekk maksis 165 rbl., padi 35 rbl. Mitu tekki ja mitu patja sai kauplus?

759. Lendur kattis kahe päevaga 4800 km, teisel päeval lendas ta 600 km rohkem kui esimesel. Mitu tundi oli lendur õhus teisel päeval, kui lennuk läbis 300 km tunnis?

760. Kahte vagunisse laaditi 400 üheraskust kotti suhkrut. Esimesse vagunisse laaditi 15 200 kg suhkrut, teise vagunisse 16 800 kg. Mitu kotti suhkrut laaditi kummasségi vagunisse?

Jagamine kolmekohalise arvuga.

761. Kolhoos ostis mõned adrad 240 rbl. tükk, kokku 960 rbl. eest. Mitu atra ostis kolhoos? (Lahendada peast.)

762. Arvutada peast:

390 : 130	480 : 160	570 : 190	540 : 108
880 : 110	600 : 120	640 : 160	336 : 112
360 : 120	520 : 130	900 : 180	472 : 118
600 : 150	700 : 140	850 : 170	384 : 128

763.

2 620 : 300	3 238 : 500	2 600 : 425	6 500 : 619
3 760 : 400	5 240 : 700	1 700 : 316	5 980 : 726
4 590 : 600	6 576 : 800	3 700 : 532	7 600 : 946
1 976 : 200	4 082 : 900	2 500 : 827	5 300 : 852

764.

896 : 112	3 684 : 614	1 092 : 156	3 355 : 671
1 620 : 324	5 747 : 821	2 184 : 364	7 704 : 856
2 490 : 415	6 444 : 716	1 380 : 276	5 688 : 948
3 216 : 536	5 448 : 908	3 880 : 485	3 810 : 762

765. Leida jagatis ja jääk:

1 580 : 215	2 148 : 421	3 780 : 618	5 615 : 922
1 580 : 256	2 148 : 463	3 780 : 645	5 615 : 958
1 580 : 294	2 148 : 486	3 780 : 683	5 615 : 976

766. Leida jagatis ja jääk:

1 780 : 215	4 318 : 527	1 386 : 372	3 078 : 876
2 965 : 438	2 708 : 632	4 378 : 586	4 192 : 763
2 378 : 324	5 368 : 719	2 709 : 467	6 286 : 981
3 156 : 417	6 524 : 825	1 845 : 293	5 132 : 698

767. 2625 sidrunit pakiti kastidesse, 125 tükki igäühesse. Mitu kasti läks tarvis sidrunite pakkimiseks?

768.

428 : 134	32 136 : 618	5 056 : 158	27 347 : 667
4 288 : 134	35 514 : 826	18 768 : 368	30 065 : 859
4 636 : 521	70 756 : 931	37 525 : 475	52 858 : 774
46 369 : 521	73 108 : 746	51 243 : 589	97 932 : 988

769.

24 921 : 117	306 252 : 724	31 105 : 163	301 020 : 692
127 912 : 236	209 585 : 835	213 816 : 472	209 595 : 859
290 752 : 448	489 750 : 125	276 012 : 396	451 418 : 781
464 580 : 534	900 620 : 919	504 820 : 587	658 920 : 969

770. Jagatist leidmata määrata kindlaks, mitu numbrit on jagatises 437 625 jagamisel 125-ga? 132 840 jagamisel 360-ga?

771. Leida jagatis ja jääk:

643 953 : 132	282 006 : 621	239 672 : 513	220 430 : 686
294 792 : 314	800 512 : 819	851 472 : 175	408 164 : 761
698 740 : 427	416 724 : 924	887 165 : 362	754 650 : 958
331 488 : 578	617 160 : 715	843 137 : 493	861 790 : 891

772. Leida jagatis ja jääk:

301 035 : 141	883 039 : 658	410 674 : 175	931 753 : 749
148 354 : 328	200 439 : 791	135 042 : 259	393 011 : 867
329 616 : 436	499 392 : 864	281 152 : 368	685 555 : 995
447 153 : 517	661 927 : 975	477 279 : 576	518 806 : 683

773. Leida jagatis ja jääk:

144 400 : 150	105 800 : 230	267 900 : 470	122 400 : 180
263 200 : 470	381 900 : 570	481 600 : 560	292 300 : 370
448 500 : 650	792 100 : 890	694 200 : 890	623 700 : 630
314 280 : 970	186 960 : 760	387 280 : 940	139 600 : 790

774. Jagada ja kontrollida tulemused: 1221 : 111;
36 750 : 214; 66 156 : 596; 308 506 : 758.

775. Korrutada ja kontrollida saadud korrutised:
 125×318 ; 624×326 ; 540×360 ; 690×240 .

776. Leida x :

$x \times 150 = 450$	$720 : x = 120$	$x : 140 = 4$
$x \times 120 = 1\ 080$	$1\ 200 : x = 240$	$x : 180 = 5$
$x \times 135 = 1\ 620$	$4\ 200 : x = 150$	$x : 250 = 32$

777.

$(30\ 780 + 778\ 845) : 375$	$366\ 750 : 750 \times 135$	$280 \times 145 : 290$
$(80\ 568 - 37\ 098) : 315$	$428\ 364 : 489 \times 270$	$312 \times 268 : 156$
$(337\ 521 - 28\ 567) : 358$	$396\ 240 : 780 \times 520$	$714 \times 308 : 357$

778. Üks lendur kattis 15 300 km 75 lennutunniga, teine 26 000 km 125 lennutunniga. Leida kummagi lennuki keskmine kiirus?

779.

67 648 : 312	259 080 : 635	135 102 : 267	608 832 : 672
117 348 : 231	492 219 : 819	369 606 : 458	363 858 : 894
302 034 : 426	150 626 : 742	119 274 : 386	671 112 : 956
417 508 : 518	842 624 : 928	408 774 : 579	638 301 : 789

780. Jagatist leidmata teha kindlaks, mitu numbrit on jagatises 750 900 jagamisel 150-ga? 272 680 jagamisel 136-ga?

781. Jagada ja kontrollida tulemused:

667 440 : 216	572 317 : 631	130 556 : 257	204 756 : 687
174 064 : 344	293 384 : 728	388 815 : 483	392 522 : 974
377 676 : 538	569 835 : 945	467 024 : 578	696 264 : 866
345 774 : 429	332 926 : 818	240 372 : 396	399 168 : 792

782. Vabrikus pakiti 552 värvipliatsit karpidesse, 5 tükki igäühte. Mitu karbitäit saadi ja mitu pliatsit jäi poolikusse karpi?

783. 762 : 4	6 842 : 3	3 727 : 12	12 516 : 25
967 : 8	9 965 : 6	9 607 : 45	15 226 : 38
845 : 6	7 916 : 7	8 364 : 76	58 837 : 42

784. Jagatist leidmata teha kindlaks, mitu numbrit on jagatises 5285 jagamisel 86-ga? 81 615 jagamisel 68-ga?

785.

10 565 : 132	277 357 : 645	797 289 : 264	393 065 : 786
141 129 : 441	214 768 : 826	239 904 : 476	384 807 : 962
374 428 : 416	734 420 : 918	362 884 : 587	525 070 : 875
212 596 : 525	168 366 : 732	318 420 : 398	242 908 : 694

786. Jagada ja kontrollida tulemused:

712 356:356	501 972:708	513 632:642
-------------	-------------	-------------

787. Korrutada ja kontrollida kahel viisil:

280×306	705×840	690×508
------------------	------------------	------------------

788. Leida x :

Jagatav	Jagaja	Jagatis
3 600	150	x
x	180	630
3 720	x	120

789. a) Jagaja on 140, jagatis 15. Leida jagatav.

b) Jagatav on 25 600, jagatis 160. Leida jagaja.

790. Leida x :

Korrutatav	Korrutaja	Korrutis
130	250	x
x	180	540
320	x	1 280

791. Jagatav on 13 500, jagaja 150. Leida jagatis.

792. $816 \times 264 : 528$ $(720\ 000 : 1\ 600 + 2\ 232) \times 900 : 450$

$921 \times 176 : 307$ $(872 \times 120 - 34\ 400) : 878$

$618 \times 237 : 474$ $625 \times 1\ 600 : 64 : 125 \times 800$

793. Kirjutada ja lahendada järgmised tehted:

a) Arvude 3750 ja 125 jagatist suurendada 25 korda.

b) Arvude 48 960 ja 120 jagatist vähendada 12 korda.

794. Kontrollida võrdust: $288\ 576 : 144 = 288\ 576 : 12 : 12$.

795. Lahendada kahel viisil:

a) $512\ 768 : 32 : 8$;

b) $108\ 360 : 18 : 20$.

796. 106 m kalevit maksab 15 264 rbl., 130 m satiini 2340 rbl. Mitu meetrit kalevit saab osta 640 m satiini asemel?

797. Trükiladuja laob 2500 tähte tunnis. Mitme päevaga laob ta raamatu, milles on 110 lehekülge, igal leheküljel 40 rida ja igas reas 50 tähte? (Trükiladuja tööpäev on 8 tundi.)

798. Kauplus müüs 12 600 rbl. eest 3 rulli riidet 105 rbl. meeter. Esimeses rullis oli 47 m, teises 32 m. Mitu meetrit riidet oli kolmandas rullis?

799. Rajooni rukkisaak oli 38 750 ts ja linasaak 125 ts. Mitu korda ja mitme tsentneri võrra oli rukkisaak linasaagist suurem?

800. Üks ratas tegi 120 min. 21 600 pööret. Teine ratas tegi 150 min. 54 000 pööret. Mitu korda pöörleb teine ratas esimesest kiiremini?

801. Liikumiskiirus tunnis on aurujõul liikaval paadil 16 km, autol 70 km, ookeaniaurikul 45 km, lennukil 280 km.

a) Mitme tunni võrra võib aurikuga sõites katta 1800 km kiiremini kui aurujõul liikuva paadiga sõites?

b) Mitme tunni võrra võib lennukiga sõites katta 2800 km kiiremini kui autoga sõites?

802. Töölised asetavad 36 päevaga rööpmed kohale poole tee ulatuses, pannes päevas paigale keskmiselt 825 m rööpmeid. Mitme päevaga asetavad nad rööpmed kohale ülejäänud teele, kui nad päevas panevad kohale 75 m rööpmeid rohkem kui enne?

803. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

804. Sovhoos müüs kirsse 405 rbl. tsentner ja aedmaasikaid 510 rbl. tsentner; kogu müügi eest saadi 27 330 rbl. Kui palju müüdi kirsse, kui aedmaasikaid müüdi 25 ts?

805. Õhulaev lendas esimesel päeval 1560 km, teisel päeval 1320 km, kattes tunnis kogu aeg 120 km. Mitu tundi oli ta esimesel päeval lennus rohkem kui teisel päeval? (Lahendada kahel viisil.)

806. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

807. 120 võrdse pikkusega riiderulli sisaldab 6720 m riidet. Mitu meetrit riidet on 45-s niisuguses riiderullis?

808. Masin valmistab 2940 kg naelu 210 minutiga. Mitu kilogrammi naelu valmistab masin 45 minutiga?

809. 3 rulli üht sorti riidet maksis 15 660 rbl. Esimeses rullil oli 45 m, teises 48 m ja kolmandas 52 m riidet. Kui palju maksis iga rull riidet?

810. Kahe ühesuuruse toru kaudu täitus tühi basseini vee-ga, basseini maht oli 11 556 pange. Esimese toru läbi voolas vett 56 min., teise läbi 52 min. Mitu pange vett andis kumbki toru?

811. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

812. ... raamatut tuleb jaotada kahe raamatukogu vahel vastavalt lugejate arvule. Ühel raamatukogul on ... lugejat, teisel ... lugejat. Mitu raamatut peab saama kumbki raamatukogu? (Valida arvud ja lahendada ülesanne.)

813. Kui liita masinate arvud, mis vabrik valmistas 1913. a. ja 1946. a. siis saame 7950. 1946. a. tootis vabrik masinaid 105 korda rohkem kui 1913. a. Mitu masinat valmistas vabrik 1913. a. ja mitu masinat 1946. a.?

814. Sovhoos saatis raudteel 10 296 ts nisu ja rukist, kusjuures nisu oli 5 korda rohkem kui rukist. Mitu vagunit nisu saatis sovhoos, kui igasse vagunisse laaditi 165 ts vilja?

815. Esimesel päeval müüs kiosk 84 kg biskviite. Teisel päeval müüs kiosk 192 kg biskviite ja sai selle eest 2592 rbl. rohkem kui esimesel päeval. Kui palju raha sai kiosk kokku biskviitide müügist?

816. Kaupluses oli 2 rulli üht sorti siidriiet. Esimeses rullis oli 110 m riiet, teises 66 m. Teine rull siidi oli esimesest 3080 rbl. odavam. Kui palju maksis esimene rull siidriiet?

817. Rõivaõmblusvabrikus arvestati, et olemasolevast kalevist võib õmmelda 675 palitut, kui aga õmmelda 540 samasugust palitut, siis jääb 405 m kalevit üle. Mitu meetrit kalevit oli vabrikus?

818. Tehas pidi saama 408 kasti naelu. Pärast seda, kui oli saadud 4256 kg naelu, jäi veel saada 275 kasti naelu. Mitu kilogrammi naelu pidi saama tehas?

819. Haiglale osteti 150 voodilina 1800 rbl. eest. Mitu niisugust voodilina võib osta 2160 rbl. eest?

820. Purskkaevust purskus 128 minutiga 3584 pange vett. Kui pika ajaga purskub purskkaevust 1 1200 pange vett?

821. Rätsepaartellil oli 1920 m kalevit. 795 m kalevist õmmeldi 265 ühesugust ülikonda. Mitu niisugust ülikonda saab ülejäänud kalevist?

822. Kiosk müüs 2 päevaga 296 kg pirne. Esimesel päeval müüdnud pirnide eest saadi 1584 rbl., teisel päeval 1986 rbl. Mitu kilogrammi pirne müüdi kummalgi päeval?

823. Kahele koolile osteti ühiselt 230 pinki. Esimene kool andis selleks 9620 rbl., teine 5330 rbl. Mitu pinki peab saama kumbki kool?

824. Ühele haiglale osteti voodeid 25 920 rbl. eest. Teisele haiglale osteti samasuguseid voodeid 10 800 rbl. eest. Mitu voodit osteti kummalegi haiglale, kui esimesele neist osteti 105 voodit rohkem kui teisele?

825. Kaupluses oli 3750 rbl. eest biskviite. Kui 138 kg oli müüdnud, siis jäi järele veel 300 rbl. eest biskviite. Mitu kilogrammi biskviite oli enne müümist?

826. Kauplus müüs 14 580 rbl. eest riidet. Kui seda riidet oleks müüdnud 120 m vähem, oleks saadud 9180 rbl. Mitu meetrit riidet müüs kauplus?

827. 100 kg kartuleist saab 11 kg tärklist. Mitu kilogrammi tärklist saab 5400 kg kartuleist?

828. 100 t kullaliivast saadi 820 g puhast kulda. Kui palju kulda võib saada 1000 t niisugusest kullaliivast?

829. Vesilennuk kattis 2 päevaga 2520 km, lennates keskmiselt 210 km tunnis. Mitu tundi oli vesilennuk lennus kummalgi päeval, kui ta esimesel päeval lendas 2 tundi rohkem kui teisel?

830. Ahjude ja pliitide ehitamiseks kulus kokku 7650 tellist, seejuures ahjudele 5850 tellist rohkem kui pliitidele. Mitu ahju ja mitu pliiti ehitati, kui ahjule kulus 1350 ja pliidile 450 tellist?

831. Üks pump võib pumbata minutis 76 pange vett, teine 88 pange. Kui pika ajaga suudavad need pumbad koos töötades tühjendada basseini, milles on 17 220 pange vett?

832. Lastesõimedele osteti ühepalju voodeid ja madrats-seid, kokku 9844 rbl. eest. Voodi maksab 144 rbl., madrats 70 rbl. Kui palju raha maksti voodite ja kui palju madratsite eest?

833. Kaupluses oli biskviite 500-grammistes ja 250-grammistes pakkides, mõlemaid ühepalju. Kui palju oli 500-grammiseid ja kui palju 250-grammiseid pakke, kui kogu biskviit kaalus 90 kg?

J u h i s : 90 kg väljendada grammides.

834. Enne Oktoobrirevolutsiooni oli linnas üks lasteaed 25 lapsele. Nüüd on selles linnas 28 lasteaeda: neist 10 lasteaias on igaühes 60 last ja igas ülejäänud lasteaias 75 last. Mitu korda on nüüd selles linnas lapsi lasteaedades rohkem kui enne Oktoobrirevolutsiooni?

835. Kaugus Moskva ja Novosibirski vahel on 3030 km. Kolmandiku kogu teest lendas lennuk kiirusega 202 km tunnis. Kui suure tunnikiirusega peab lennuk lendama ülejäänud teosa, et katta kogu vahemaa 10 tunniga?

836. On tarvis edasi toimetada 5760 t teravilja. Veoautosse võib laadida 3 t vilja ja päevas suudab masin teha 5 reisi viljaga. Mitme päevaga võib selle vilja edasi toimetada, kui tööle rakendada 24 veoautot?

837. Tehas kulutas 2030 t sütt 145 päevaga. Mitmeks päevaks jätkub 3296 t kivisöest, kui päevas kulutatakse 2 t rohkem kui enne?

838. Kauplus sai 135 triikrauda ja 75 teemasinat, kokku 6750 rbl. eest. Kõik triikraudad maksid niisama palju kui kõik teemasinad. Kui palju on teemasin triikrauast kallim?

839. 3 mööbelseppa sai taburettide valmistamise eest 1864 rbl. Esimene mööbelsepp valmistas 75 taburetti, teine 78 ja kolmas 80. Kui palju raha peab saama iga mööbelsepp?

840. 150 kg kaeraõlgi asendab toiteväärtuse poolest 90 kg heinu. Kui palju on vaja heinu, et asendada 4050 kg kaeraõlgi?

841. Kauplus müüs üht sorti kalevit esimesel päeval 8160 rbl. eest, teisel päeval 9000 rbl. eest. Esimesel päeval müüdi 7 m kalevit vähem kui teisel päeval. Mitu meetrit kalevit müüdi kummalgi päeval?

842. Kauplusse toodi ühepalju botikuid ja kalosse, kokku 25 900 rbl. eest. Paar botikuid maksis 145 rbl., paar kalosse 40 rbl. Mitu paari botikuid ja mitu paari kalosse toodi kauplusse?

843. Iga 100 kg magnetrauamaaki sisaldab 72 kg puhast rauda, iga 100 kg pruunmaaki 48 kg puhast rauda. Kui palju puhast rauda sisaldab 1 t kumbagi rauamaaki?

844. Kahe arvu summa on 13 920. Üks arv on teisest 155 korda suurem. Leida need arvud.

845. Kahe arvu summa on 3825. Üks arv on 115 võrra teisest suurem. Leida need arvud.

846. Teatrile osteti esimesel korral 375 tooli 4500 rbl. eest. Teisel korral osteti samasuguseid toole 1740 rbl. eest. (Esitada küsimus ja lahendada ülesanne.)

847. Koostada ülesanne, mis tuleks lahendada nii:

$$1) 1300 - 400 = 900; \quad 2) 900 : 300 = 3.$$

848. Koostada ülesanne, mis lahendub liitmisega ja jagamisega.

6. Harjutusi ja ülesandeid kõikide tehete kohta.

$$\begin{aligned} 849. \quad & 157\,968 + 8\,479 - 9\,306 + 27\,546 - 30\,978 \\ & (75\,806 + 168\,794 + 6\,040) - (20\,000 - 7\,608) \\ & (350\,010 - 187\,568) - (100\,900 - 80\,985) \\ & (124\,005 - 92\,086) - (70\,100 - 68\,075) \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 850. \quad & 1\,348 + x = 4\,610 & x - 3\,608 = 5\,010 & 1\,350 - x = 785 \\ & x + 1\,725 = 6\,380 & x - 2\,486 = 1\,470 & 2\,030 - x = 975 \\ & x + 5\,096 = 9\,020 & x - 6\,075 = 9\,486 & 7\,010 - x = 4\,576 \end{aligned}$$

851.	$356 \times 72 : 89$	$240 \times 96 : 72$	$468 \times 125 : 52$
	$145 \times 64 : 80$	$850 \times 46 : 34$	$375 \times 486 : 75$
	$405 \times 56 : 45$	$609 \times 70 : 42$	$450 \times 801 : 89$
	$720 \times 88 : 36$	$540 \times 76 : 27$	$705 \times 456 : 57$

852.	$518 \times 362 : 259$	$234 \times 876 : 702$	$482 \times 398 : 199$
	$320 \times 240 : 480$	$516 \times 245 : 258$	$380 \times 490 : 133$
	$458 \times 706 : 916$	$360 \times 405 : 729$	$570 \times 807 : 269$
	$608 \times 380 : 152$	$850 \times 702 : 765$	$603 \times 408 : 612$

853.	$x \times 75 = 3\ 600$	$x : 56 = 12$	$2\ 160 : x = 12$
	$x \times 135 = 55\ 350$	$x : 125 = 32$	$2\ 250 : x = 18$
	$276 \times x = 3\ 036$	$x : 476 = 54$	$3\ 875 : x = 125$
	$825 \times x = 49\ 500$	$x : 518 = 76$	$22\ 960 : x = 328$

854. Algul korrutada või jagada ja pärast liita või lahutada:

$$240 \times 120 - 180 \times 150.$$

1) $240 \times 120 = 28\ 800$; 2) $180 \times 150 = 27\ 000$;

3) $28\ 800 - 27\ 000 = 1\ 800$.

$308 \times 70 + 405 \times 86$	$5\ 400 : 36 + 7\ 200 : 45$
---------------------------------	-----------------------------

$275 \times 140 + 608 \times 90$	$9\ 750 : 125 + 7\ 380 : 180$
----------------------------------	-------------------------------

$426 \times 64 - 280 \times 75$	$3\ 360 : 28 - 3\ 825 : 75$
---------------------------------	-----------------------------

$356 \times 204 - 180 \times 106$	$94\ 650 : 150 - 75\ 600 : 240$
-----------------------------------	---------------------------------

855. Kirjutada ja teostada järgmised tehted:

a) arvude 3680 ja 975 summast lahutada nende arvude vahe;

b) arvude 810 ja 45 jagatisega liita nende arvude korrutis.

856. Tuule kiirus on järgmine:

Missugune tuul	Tuule liikumiskiirus sekundis
Nõrk tuul (kõigutab lehti)	5 m
Tugev (painutab suuri oksid)	13 m
Torm (viib minema katuseplaate)	24 m
Maru (purustab hooneid)	35 m

Kui suur on nõrga tuule liikumiskiirus minutis? Tugeval tuulel? tormil? marul? (Minutis on 60 sekundit.)

857. 1913. aastal toodeti tsaari-Venemaal 421 600 t malmi. Kui seda arvu suurendada 3 korda, siis on saadud arv veel 1 852 000 t võrra väiksem NSV Liidu malmitoodangust 1937. a. Mitu tonni malmi toodeti NSV Liidus 1937. a.?

858. Kiirrong sõidab keskmiselt kiirusega ... km tunnis, kaubarong kiirusega ... km tunnis. Mitu kilomeetrit katab kiirrong ööpäevas rohkem kui kaubarong? (Valida arvud ja lahendada ülesanne.)

859. Bassein mahutab 6300 pange vett. Sellesse on juhitud 2 toru: ühe toru kaudu võib täita tühja basseini 12 tunniga, teise kaudu 15 tunniga. Kumb toru annab tunnis vett rohkem ja kui palju rohkem?

860. Ujumisbasseini on juhitud 2 toru. Üks toru annab tunnis 3850 pange vett, teine 4985 pange. Mitu pange vett voolab basseini, kui avada mõlemad torud 3 tunniks? (Lahendada kahel viisil.)

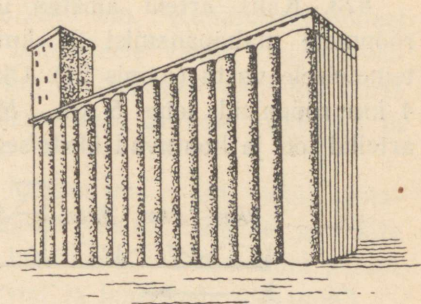
861. Raamatus on 240 lehekülge, 45 rida igal leheküljel. Mitu lehekülge oleks raamatus, kui leheküljele mahutada 36 niisugust rida?

862. On tarvis edasi toimetada 2304 t teravilja. Veokile on võimalik laadida 6 ts ja päevas suudab ta kohale viia 4 koormat. Mitme päevaga toimetatakse kohale kogu teravili 32 veokil?

863. Kahes raamatukapis oli 1320 raamatut. Kui esimesest kapist võeti ära 48 raamatut, siis jäi kummassegi kappi ühepalju raamatuid. Mitu raamatut oli kummaski kapis algul?

864. Kahes aidas oli 1568 ts teravilja. Kui esimesest aidast viidi ära 240 ts ja teisest 384 ts vilja, siis jäi kummassegi aita ühepalju vilja. Mitu tsentnerit teravilja oli kummaski aidas algul?

865. Elevaatoris (joo-
nis 20) oli 4326 t nisu ja
rukist. Kui toodi juurde
veel 178 t nisu ja 428 t
rukist, siis sai kumbagi
ühepalju. Mitu tonni nisu
ja mitu tonni rukist oli ele-
vaatoris algul?

Joon. 20.

866. Kolhoosniku pere-
kond sai normipäevade eest
16 320 kg nisu ja rukist;
nisu 2 korda rohkem kui rukist. Mitu kilogrammi nisu ja mitu
kilogrammi rukist sai kolhoosniku perekond?

867. Tekstiilvabrik tootis 47 040 m riiet — sitsi ja lõuen-
dit; sitsriiet toodeti 3 korda rohkem kui lõuendit. Mitu rulli
sitsi tootis vabrik, kui igas rullis oli 49 m?

868. 3645 poognast paberist valmistati kaht sorti vihikuid:
4 ja 5 poognat vihikus, kumbagi sorti ühepalju. Mitu kumbagi
sorti vihikut valmistati?

869. Kaupluses oli tasse hinnaga 12 rbl. ja 7 rbl. tükk,
mõlemaid ühepalju, kokku 2850 rbl. eest. Mitu kumbagi sorti
tassi oli kaupluses?

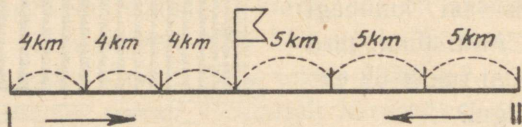
870. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

871. Petrooleumipaagi täitmiseks rakendati üheaegselt
tegevusse 2 pumpa. Esimene pump annab minutis 3 ts, teine

5 ts petrooleumi. Kui pika ajaga täitub paak, kui ta mahutab 1360 ts petrooleumi?

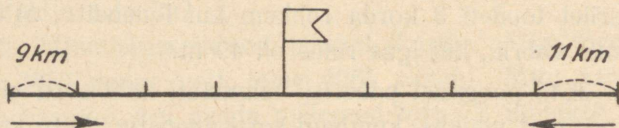
872. Soo kuivendamiseks tuleb kaevata 780 m pikkune kraav. Üks artell suudab kaevata päevas 22 m kraavi, teine artell 28 m. Mitme päevaga kaevavad mõlemad artellid kraavi valmis?

873. Kaks artelli alustas üheaegselt kummastki otsast rööpmete mahapanemist 27 km pikkusele teeosale, liikudes teineteisele vastu (joonis 21). Üks artell asetab päevas kohale 4 km rööpmeid, teine 5 km. Mitme päeva pärast lõpetavad artellid töö ja kohtuvad üksteisega? (Lahendada peast).

Joon. 21.

874. Suusajaamade vahe on 80 km. Kummastki jaamast väljus üheaegselt 2 suusatajat teineteisele vastu (joonis 22). Mitme tunni pärast nad kohtuvad, kui esimene sõidab tunnis keskmiselt 9 km, aga teine 11 km? (Lahendada peast.)

Joon. 22.

875. Moskvast ja Leningradist, mille vahemaa on 650 km, väljus samaaegselt 2 kaubarongi teineteisele vastu. Üks kaubarong liikus kiirusega 32 km tunnis, teine kiirusega 33 km tunnis. Mitme tunni pärast rongid kohtuvad?

876. Kaks poissi alustas samaaegselt jooksu teineteisele vastu; esimene poiss jooksis 135 m minutis, teine 165 m minu-

tis. Mitme minuti pärast nad kohtusid, kui esialgne kaugus nende vahel oli 900 m?

877. Kui pika aja pärast kohtub 2 aurikut, kui nende vahemaa on 1316 km ja esimene sõidab kiirusega 23 km, teine kiirusega 24 km tunnis?

878. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

879. Gorkist Astrahani on 2240 km. Kummastki linnast väljus samaaegselt 2 aurikut teineteisele vastu. Gorkist väljunud aurik sõidab tunnis 22 km, Astrahanist väljunud aurik 18 km tunnis. Mitme tunni pärast need aurikud kohtuvad ja kui kaugel Gorkist?

880. Kahest külast, millede kaugus on ... km, väljus samaaegselt kaks jalakäijat teineteisele vastu. Esimene jalakäija liikus ... km tunnis, teine ... km tunnis. Mitme tunni pärast jalakäijad kohtusid? (Valida arvud ja lahendada ülesanne.)

881. Hommikul oli temperatuur 6 kraadi, päeval 10 kraadi ja õhtul 5 kraadi sooja. Kui suur oli päeva keskmine temperatuur? (Lahendada peast.)

882. Tööline teenis jaanuaris 820 rbl., veebruaris 960 rbl., märtsis 920 rbl. Kui suur oli tema keskmine kuuteenistus selle aja kestel?

883. Autotehas tootis nädala esimesel päeval 428 veoautot, teisel päeval 433, kolmandal 438, neljandal 440, viiendal 443 ja kuuendal 482 veoautot. Mitu veoautot tootis vabrik keskmiselt päevas?

884. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

885. Nädala neljal päeval andis lehm 15 l piima päevas, kahel päeval kummalgi 18 l ja ühel päeval 16 l. Mitu liitrit piima andis lehm keskmiselt päevas?

886. Suusatajad katsid kahe linna vahemaa 8 päevaga. Esimesel 3 päeval liikusid nad päevas 40 km, aga ülejäänud ajal 56 km päevas. Mitu kilomeetrit sõitsid nad keskmiselt päevas?

887. Esimesel neljal päeval nädalas andis kaevandus 875 t kivisütt päevas, kahe järgmise päeva kestel 920 t päevas. Mitu tonni kivisütt andis kaevandus keskmiselt päevas?

888. Aasta esimesel 5 kuul tootis vaguniehitustehas 396 vagunit kuus, ülejäänud 7 kuul 420 vagunit kuus. Mitu vagunit tootis tehas keskmiselt kuus?

889. Lehmale varuti heina, millest jätkub 180 päevaks, kui anda päevas 10 kg. Mitmeks päevaks jätkub sellest tagavarast, kui anda lehmale päevas 12 kg heinu?

890. Rong sõitis jaamani 270 km 6 tunniga. Pärast jaamast väljumist sõitis ta sellesama kiirusega veel 360 km. Mitu tundi oli rong üldse teel?

891. Tehas pidi remontima 400 traktorit 25 päevaga. Tänu lööktööle lõpetati traktorite remont 5 päeva enne tähtaega. Mitu traktorit remontis tehas päevas rohkem, kui oli plaanis ette nähtud?

892. Klubile osteti 12 mootorratast ja 38 jalgratast. Mitu jalgratast saaks osta sellesama rahaga, kui mootorratas maksis niisama palju kui 6 jalgratast?

893. Kahe kooli sisustamiseks osteti 26 000 rbl. eest koolipinke. Esimene kool sai 160 pinki, teine 240. Kui palju maksis kumbki kool pinkide eest?

894. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

895. Kolhoosniku perekond sai 250 normipäeva eest 1250 kg teravilja ja 1560 rbl. raha. Kui palju teravilja ja kui palju raha sai sama kolhoosi teine perekond 500 normipäeva eest?

896. Esimesel korral osteti kinole toole 8316 rbl. eest, kusjuures iga tool maksis 36 rbl. Teisel korral osteti niisama-suguseid toole 1836 rbl. eest. Mitu tooli osteti kokku (Lahendada kahel viisil.)

897. Kaks rätsepaartelli sai ühise tellimuse õmmelda 950 meestepalitud. Esimene artell sai selleks 1485 m kalevit, teine 1365 m. Mitu palitud pidi õmblema kumbki artell?

898. Seemnete puhtimiseks valmistatakse vee ja formaliini lahus vahekorras 1 osa formaliini ja 300 osa vett. Kui palju formaliini ja kui palju vett tuleb võtta, et saada 1204 l lahust?

899. Tööhobuse söötmiseks on aastas ette nähtud:

taliviljaõlgi	6 ts	heinu	10 ts
---------------	------	-------	-------

suviviljaõlgi	20 ts	kaeru	8 ts
---------------	-------	-------	------

Kolhoosi 75 tööhobusele on juba varutud:

taliviljaõlgi	385 ts	heinu	690 ts
---------------	--------	-------	--------

suviviljaõlgi	1360 ts	kaeru	565 ts
---------------	---------	-------	--------

Mitu tsentnerit iga liiki sööta tuleb veel kolhoosil varuda?

900. Kolmele traktoribrigaadile anti välja 1260 kg petrooleumi vastavalt traktorite arvule igas brigaadis. Esimeses brigaadis oli 5 traktorit, teises 4 ja kolmandas 3. Mitu kilogrammi petrooleumi sai iga brigaad?

901. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

902. Tehas pidi tootma plaani järgi 1950 masinat kuus. Astunud sotsialistlikku võistlusse, valmistasid töölised esimese 10 päeva kestel 75 masinat päevas, pärast aga suurendasid nad toodangut 10 masina võrra päevas. Mitme masina võrra ületas tehas kuuplaani, kui selles kuus oli 26 tööpäeva?

903. Ühele veoautole laaditi 1104 kg kartuleid, teisele 864 kg. Esimesele veoautole pandi 5 kotti kartuleid rohkem kui teisele. Mitu kotti kartuleid laaditi kummalegi veoautole, kui kõik kotid olid võrdse raskusega.

904. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

905. Ühte kauplusse toodi laost 85 triikrauda 2210 rbl. eest. Teise kauplusse toodi laost 68 triikrauda ja 75 teemasinat, kokku 5668 rbl. eest. Kui palju maksab 1 teemasin?

906. Tükist alumiiniumist valmistati 168 supilusikat. Mitu teelusikat saaks valmistada sellest tükist alumiiniumist, kui supilusikas kaalub niisama palju kui 5 teelusikat?

907. Vedur sõitis ühel kuul 15 480 km, teisel kuul 15 570 km ja kolmandal kuul 630 km rohkem kui teisel kuul. Mitu kilomeetrit sõitis vedur keskmiselt kuus?

908. Masinaehitustehas tootis aprillikuu esimesel 10 päeval 14 tööpinki päevas ja ülejäänud 15 päeval 24 tööpinki päevas. Mitu tööpinki tootis tehas keskmiselt päevas?

909. Lambale varutud heintest jätkuks 180 päevaks, kui talle anda iga päev 2 kg heinu. Mitmeks päevaks jätkuks sellest tagavarast, kui lambale anda 3 kg heinu päevas?

910. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

911. Laos oli 1443 ts rukist, kaera ja nisu. Kui viidi ära 75 ts rukist, 96 ts kaera ja 207 ts nisu, siis jäi iga liiki teravilja ühepalju järele. Mitu tsentnerit rukist, kaera ja nisu oli laos algul?

912. Rull kalevit maksis 4500 rbl. Sellest müüdi ära 25 m 1875 rbl. eest. Mitu meetrit kalevit jäi rulli järele?

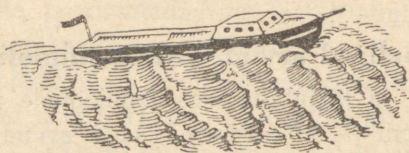
913. 1945. a. suvel saadeti ühest linnast sanatooriumidesse 340 last ja pioneerilaagrisse 2475 last. 1946. a. suvel siirdus sellest linnast sanatooriumidesse 480 last ja pioneerilaagrisse 3915 last rohkem kui sanatooriumidesse. Kui palju lapsi saadeti 1946. a. suvel rohkem linnast välja kui 1945. a. suvel?

914. Laev oli teel 16 ööpäeva. Esimesed 7 ööpäeva sõitis ta keskmiselt 480 km ööpäevas, ülejäänud aja 496 km ööpäevas. Mitu kilomeetrit sõitis laev keskmiselt ööpäevas?

915. Moskvast ja Tbilisist, millede vahemaa on 3180 km, väljus samaaegselt kaks kiirrongi teineteisele vastu. Esimene kiirrong sõitis 52 km tunnis, teine 54 km tunnis. Kui kaugel Moskvast kohtusid rongid?

916. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

917. Mootorpaadil (joonis 23) sõideti ... tundi päri voolu ja ... tundi vastu voolu. Päri voolu sõideti kiirusega ... km tunnis, vastu voolu kiirusega ... km tunnis. Mitu kilomeetrit sõitis paat kokku? (Valida arvud ja lahendada ülesanne.)

Joon. 23.

918. Kahes koolis on ... õpilast, esimeses on ... korda rohkem kui teises. Mitu õpilast on kummaski koolis? (Valida arvud ja lahendada ülesanne.)

919. Kahes koolis on ... õpilast; esimeses koolis on ... õpilast rohkem kui teises. Mitu õpilast on kummaski koolis? (Valida arvud ja lahendada ülesanne.)

920. Koostada ja lahendada ülesanded, kus tuleb leida:

a) Mitu normipäeva tegi kolhoosniku perekond aastas?

b) Kui palju ületas tehas kuuplaani?

d) Kui palju suurenes koolis väga heade hinnetega õpilaste arv?

e) Kui palju suurenes meie maakonnas koolide arv nõukogude võimu aastail?

921. Koostada ülesanne, mis lahenduks liitmise ja lahutamiselega?

922. a) Koostada ülesanne, mis lahenduks jagamise ja korrutamiselega.

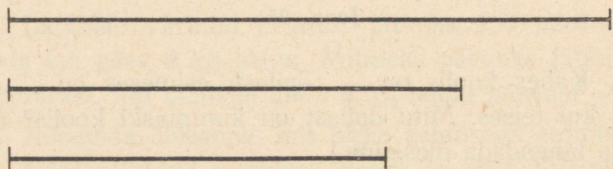
b) Koostada ülesanne, mis lahenduks lahutamise ja korrutamiselega.

d) Koostada ülesanne, mis lahenduks liitmise ja jagamiselega.

III. Nimega arvud.

1. Ühenimelised arvud. Mitmenimelised arvud.

923. Mõõta ja kirjutada üles joonlõikude pikkused:
8 cm, 6 cm, 5 cm — ühenimelised arvud.

Joon. 24.

Ühenimelised arvud koosnevad ühenimelistest ühikutest.

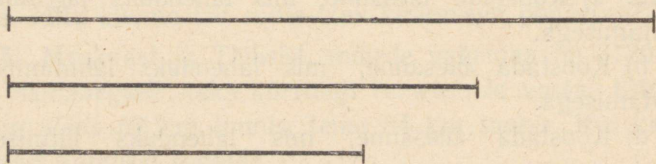
924. Nimetada 5 ühenimelist arvu, mis väljendavad pikkust.

925. Joonestada (vihikusse) 2 cm pikkune sirglõik.

Sentimeetri üht kümnendikku kutsutakse millimeetrik. Millimeeter on pikkusmõõt. Millimeetrit tähistatakse mm.

926. Näidata millimeetrit joonlaul. Näidata 5 mm; 7 mm; 10 mm.

927. Mõõta ja kirjutada üles joonlõikude pikkused:

Joon. 25.

8 cm 5 mm; 6 cm 2 mm; 4 cm 7 mm — mitmenimelised arvud.

Mitmenimeline arv koosneb mitmenimelistest ühikutest.

928. Mõõta ja kirjutada üles klassiruumi pikkus ja laius, laua kõrgus, vihiku pikkus ja laius.

929. Kirjutada ühte tulpa ühenimelised arvud, teise tulpa mitmenimelised arvud: 15 km; 15 km 250 m; 7 m 4 dm; 6 cm; 6 cm 2 mm; 1 km 745 m; 75 cm; 1 m 90 cm; 100 m.

930. Nimetada suuruse järjekorras tuttavad pikkusmõõdud, alates kõige pikemast.

Pikkusmõõtude lühendid:

kilomeeter — km; meeter — m; detsimeeter — dm; sentimeeter — cm; millimeeter — mm.

Pikkusmõõtude tabel:

$$\begin{aligned}1 \text{ km} &= 1\,000 \text{ m} \\1 \text{ m} &= 10 \text{ dm} = 100 \text{ cm} \\1 \text{ dm} &= 10 \text{ cm} \\1 \text{ cm} &= 10 \text{ mm}\end{aligned}$$

931. Mitu korda on: a) 1 km suurem kui 1 m? b) 1 m suurem kui 1 dm? d) 1 dm suurem kui 1 cm? e) 1 cm suurem kui 1 mm?

932. Mitu korda on: a) 1 m suurem kui 1 cm? b) 1 m suurem kui 1 mm?

933. Tõmmata klassitahvlile sirgjoon, märkida sellel silma järgi 1 m pikkune osa ja kontrollida seda mõõtmisega.

934. Määrata silma järgi klassiruumi pikkus ja laius; kontrollida vastust mõõtmisega.

935. Määrata silma järgi klassilaua laius; kontrollida vastust mõõtmisega.

936. Nimetada tuttavad kohad, mille kaugus koolimajast on ümmarguselt 1 km.

937. Leida, mitme minutiga käib õpilane 1 km, kui ta tunnis käib 4 km; 3 km.

938. Mitme minutiga sõidab jalgrattur 1 km, kui ta sõidab kiirusega 15 km tunnis? 12 km tunnis?

939. Mitme minutiga sõidab rong 1 km, kui ta sõidab kiirusega 30 km tunnis? 60 km tunnis?

2. Nimega arvude peenestamine ja ülestamine.

940. Klaasitahvli pikkus on 2 m, laius 8 dm. Mitu sentimeetrit on see tahvel pikk ja mitu sentimeetrit lai?

941. a) Mitu meetrit on 3 km? 25 km? 60 km? b) Mitu sentimeetrit on 7 m? 15 m? 40 m?

942. $8 \text{ km} = 8000 \text{ m}$ $15 \text{ km} =$ $20 \text{ km} =$
 $5 \text{ km} =$ $25 \text{ km} =$ $200 \text{ km} =$
 $7 \text{ km} =$ $56 \text{ km} =$ $850 \text{ km} =$

943. $5 \text{ m} = 50 \text{ dm} = 500 \text{ cm}$ $7 \text{ m} =$ $60 \text{ m} =$
 $4 \text{ m} =$ $70 \text{ m} =$ $600 \text{ m} =$
 $3 \text{ m} =$ $90 \text{ m} =$ $220 \text{ m} =$

944. $7 \text{ m} = 700 \text{ cm}$ $5 \text{ m} =$ $40 \text{ m} =$
 $6 \text{ m} =$ $50 \text{ m} =$ $500 \text{ m} =$
 $9 \text{ m} =$ $20 \text{ m} =$ $130 \text{ m} =$

945. $8 \text{ cm} = 80 \text{ mm}$ $2 \text{ cm} =$ $5 \text{ cm} =$
 $6 \text{ cm} =$ $3 \text{ cm} =$ $7 \text{ cm} =$

946. $3 \text{ dm} = 30 \text{ cm} = 300 \text{ mm}$ $5 \text{ dm} = 500 \text{ mm}$ $8 \text{ dm} =$
 $6 \text{ dm} =$ $2 \text{ dm} =$ $4 \text{ dm} =$

947. Telliskivi pikkus on 2 dm 5 cm, laius 1 dm 2 cm, paksus 6 cm 2 mm. Kui suured on telliskivi pikkus, laius ja paksus millimeetris?

948. Mitu detsimeetrit on 5 m 4 dm? Mitu sentimeetrit on 3 dm 7 cm? Mitu millimeetrit on 4 cm 8 mm?

949. Mitu sentimeetrit on 4 m 7 cm? 5 m 20 cm? 20 m 4 cm? 5 m 4 dm? 2 m 4 dm?

Peenestada nimega arvu tähendab avaldada teda väiksemates ühenimelistes mõõtühikutes.

950. Peenestada detsimeetreiks: 1 m 5 dm; 3 m 2 dm; 17 m; 4 m.

951. $4\text{ m } 3\text{ dm} = 43\text{ dm}$ $2\text{ m } 6\text{ dm} =$ $15\text{ m } 6\text{ dm} =$
 $8\text{ m } 3\text{ dm} =$ $9\text{ m } 1\text{ dm} =$ $24\text{ m } 3\text{ dm} =$
 $6\text{ m } 2\text{ dm} =$ $6\text{ m } 6\text{ dm} =$ $10\text{ m } 7\text{ dm} =$

952. $2\text{ dm } 5\text{ cm} = 25\text{ cm}$ $3\text{ dm } 3\text{ cm} =$ $1\text{ dm } 8\text{ cm} =$
 $7\text{ dm } 4\text{ cm} =$ $5\text{ dm } 8\text{ cm} =$ $7\text{ dm } 2\text{ cm} =$
 $8\text{ dm } 6\text{ cm} =$ $4\text{ dm } 3\text{ cm} =$ $2\text{ dm } 8\text{ cm} =$

953. $5\text{ cm } 8\text{ mm} = 58\text{ mm}$ $4\text{ cm } 2\text{ mm} =$ $5\text{ cm } 3\text{ mm} =$
 $3\text{ cm } 6\text{ mm} =$ $1\text{ cm } 3\text{ mm} =$ $7\text{ cm } 4\text{ mm} =$
 $6\text{ cm } 4\text{ mm} =$ $3\text{ cm } 4\text{ mm} =$ $2\text{ cm } 9\text{ mm} =$

954. $4\text{ m } 25\text{ cm} = 425\text{ cm}$ $3\text{ m } 50\text{ cm} =$ $1\text{ m } 1\text{ cm} =$
 $5\text{ m } 72\text{ cm} =$ $4\text{ m } 24\text{ cm} =$ $5\text{ m } 6\text{ cm} =$
 $2\text{ m } 65\text{ cm} =$ $7\text{ m } 92\text{ cm} =$ $2\text{ m } 4\text{ cm} =$

955. Peenestada meetreiks:

$7\text{ km } 800\text{ m}$ $25\text{ km } 770\text{ m}$ $10\text{ km } 625\text{ m}$
 $2\text{ km } 54\text{ m}$ $11\text{ km } 80\text{ m}$ $20\text{ km } 70\text{ m}$
 $2\text{ km } 6\text{ m}$ $31\text{ km } 7\text{ m}$ $30\text{ km } 8\text{ m}$

956. Langevarjur hüppas alla 11 000 m kõrguselt. Avaldada see arv kilomeetreis.

957. Mitu kilomeetrit on 3000 m? 5000 m?

958. Mitu meetrit on 400 cm? 1200 cm? 5000 mm? 16 000 mm?

959.

4 000 m = 4 km 12 000 m = 40 000 m = 600 000 m =
7 000 m = 25 000 m = 50 000 m = 370 000 m =
2 000 m = ; 37 000 m = 380 000 m = 450 000 m =

960. 300 cm = 30 dm = 3 m 5 000 cm = 70 000 cm =
800 cm = 6 000 cm = 90 000 cm =
200 cm = 4 000 cm = 50 000 cm =

961. 500 cm = 5 m 3 000 cm = 40 000 cm =
900 cm = 9 000 cm = 80 000 cm =
700 cm = 6 000 cm = 60 000 cm =

962. 50 mm = 5 cm 200 mm = 1 700 mm =
30 mm = 800 mm = 4 300 mm =
70 mm = 900 mm = 3 400 mm =

963. Üle Amu-Darja jõe läheb 1500 m pikkune raudteesild. Avaldada selle silla pikkus kilomeetris ja meetreis:

1500 m = 1 km 500 m.

Ülestada nimega arvu tähendab avaldada teda suuremates ühe- või mitmenimelistes ühikutes.

964. Ülestada mitmenimelisteks järgmised arvud:

45 dm; 34 cm; 132 dm; 108 dm.

965. 56 dm = 5 m 6 dm 35 dm = 256 dm = 165 dm =
42 dm = 64 dm = 324 dm = 328 dm =
27 dm = 44 dm = 232 dm = 707 dm =

966. 35 cm = 3 dm 5 cm 24 cm = 18 cm = 42 cm =
52 cm = 15 cm = 32 cm = 56 cm =
76 cm = 84 cm = 51 cm = 81 cm =

967. 42 mm = 4 cm 2 mm 15 mm = 32 mm = 24 mm =
54 mm = 93 mm = 48 mm = 11 mm =
81 mm = 52 mm = 37 mm = 39 mm =

968. 235 cm = 2 m 35 cm 456 cm = 202 cm = 304 cm =
 424 cm = 782 cm = 705 cm = 807 cm =
 234 cm = 834 cm = 208 cm = 405 cm =

969. Ülestada mitmenimelisteks järgmised arvud:

4 156 m	5 207 m	5 052 m	30 075 m
7 384 m	6 304 m	4 032 m	50 034 m
3 785 m	2 405 m	40 234 m	24 008 m

970. Nimetada 5 ühenimelist arvu, mis väljendavad esemete kaalu.

1 g on ümmarguselt võrdne 20 veetilga raskusega.

971. Kaaluda 10 ühekopikalist münti. Märkida tulemus üles.

972. Pang vett kaalub 12 kg. Mitu kilogrammi kaalub 2 pange vett?

100 kg on 1 tsentner. Tsentner on raskusmõõt. Tsentnerit tähistatakse ts.

973. Kott kartuleid kaalub 50 kg. Suur kott jahu on 2 korda raskem. Kui palju kaalub suur kott jahu?

10 ts on 1 tonn. Tonn on raskusmõõt. Tonni tähistatakse t.

974. Mitu tonni kaalub 10 suurt jahukotti, kui igaüks neist kaalub 1 ts?

975. Nimetada suuruse järjekorras raskusmõõdud, alates kõige suuremast.

R a s k u s m õ õ t u d e l ü h e n d i d :

tonn — t; tsentner — ts; kilogramm — kg; gramm — g.

R a s k u s m õ õ t u d e t a b e l :

1 t = 10 ts = 1 000 kg

1 ts = 100 g

1 kg = 1 000 g

976. Mitu korda on 1 t raskem kui 1 ts? 1 ts raskem kui 1 kg? 1 kg raskem kui 1 g? 1 t raskem kui 1 kg?

977. Kaaluda 2-kopikalist, 3-kopikalist, 5-kopikalist münti. Kirjutada kaalumise tulemused üles.

978. Kaaluda pudelit veega ja tühja pudelit. Kirjutada kaalumise tulemused üles.

979. Kirjutada ühte tulpa ühenimelised arvud, teise tulpa mitmenimelised arvud:

15 t; 15 t 7 ts; 9 ts 250 kg; 4 kg; 5 ts 750 kg.

980. Peenestada kilogrammideks: 5 ts; 8 ts; 8 t; 10 t; 250 t.

981. Peenestada grammideks: 4 kg; 5 kg; 20 kg; 25 kg; 200 kg.

982.	3 t=30 ts	15 t=	5 t=	70 t=
	6 t=	24 t=	30 t=	505 t=
	9 t=	52 t=	10 t=	430 t=

983.	4 ts=400 kg	18 ts=	7 ts=	30 ts=
	9 ts=	57 ts=	50 ts=	600 ts=
	3 ts=	96 ts=	80 ts=	720 ts=

984.	5 t=50 ts	23 t=	4 t=	736 t=
	7 t=	45 t=	40 t=	205 t=
	9 t=	62 t=	90 t=	500 t=

985.	8 t=8 000 kg	12 t=	6 t=	20 t=
	3 t=	34 t=	10 t=	860 t=
	2 t=	72 t=	90 t=	204 t=

986.	4 kg=4 000 g	13 kg=	8 kg=	60 kg=
	9 kg=	62 kg=	87 kg=	930 kg=
	5 kg=	75 kg=	42 kg=	307 kg=

987. Veoautosse laaditi 2 t 5 ts kartuleid. Mitu tsentnerit kartuleid laaditi veoautosse? Mitu kilogrammi kartuleid laaditi veoautosse?

988. Peenestada tsentnereiks: 3 t 7 ts; 20 t 8 ts; 400 t; 6 ts.

989. Peenestada kilogrammideks:

a) 2 ts 25 kg; 3 ts 4 kg; 6 ts 2 kg;

b) 1 t 23 kg; 2 t 75 kg; 4 t 90 kg;

d) 1 t 5 ts; 1 t 8 ts; 2 t 3 ts.

990.

5 t 6 ts = 56 ts 30 t 9 ts = 17 t 3 ts = 320 t 5 ts =

7 t 3 ts = 20 t 6 ts = 23 t 7 ts = 402 t 9 ts =

3 t 5 ts = 50 t 8 ts = 73 t 4 ts = 400 t 8 ts =

991.

3 ts 75 kg = 375 kg 4 ts 85 kg = 2 ts 4 kg = 16 ts 8 kg =

2 ts 42 kg = 5 ts 70 kg = 5 ts 7 kg = 23 ts 70 kg =

4 ts 50 kg = 6 ts 40 kg = 6 ts 5 kg = 47 ts 9 kg =

992.

1 t 245 kg = 1 245 kg 7 t 50 kg = 3 t 5 kg =

4 t 375 kg = 14 t 81 kg = 28 t 8 kg =

3 t 208 kg = 53 t 72 kg = 40 t 6 kg =

993. Ülestada suuremaiks mõõtühikuiks: 20 ts; 150 ts;
300 ts; 200 kg; 500 kg; 7 000 g; 30 000 g.

994. 40 ts = 4 t 200 ts = 1 500 ts = 5 200 ts =

50 ts = 300 ts = 2 400 ts = 6 700 ts =

70 ts = 500 ts = 7 300 ts = 8 900 ts =

995. 200 kg = 2 ts 300 kg = 900 kg = 6 200 kg =

500 kg = 4 000 kg = 4 300 kg = 9 100 kg =

800 kg = 7 000 kg = 2 000 kg = 7 600 kg =

996.

8 000 kg = 8 t 24 000 kg = 105 000 kg = 135 000 kg =

5 000 kg = 30 000 kg = 430 000 kg = 715 000 kg =

6 000 kg = 256 000 kg = 100 000 kg = 470 000 kg =

997.

3 000 g = 3 kg	13 000 g =	456 000 g =	207 000 g =
7 000 g =	153 000 g =	275 000 g =	520 000 g =
2 000 g =	222 000 g =	912 000 g =	600 000 g =

998. Telliskivi keskmine kaal on 3510 g. Mitu kilogrammi ja grammi kaalub telliskivi?

999. 35 ts = 3 t 5 ts	355 ts =	243 ts =	4 036 ts =
47 ts =	305 ts =	402 ts =	7 204 ts =
42 ts =	408 ts =	351 ts =	2 030 ts =
68 ts =	524 ts =	306 ts =	6 002 ts =

1000. 866 kg = 8 ts 66 kg	302 kg =	843 kg =	240 kg =
720 kg =	607 kg =	420 kg =	408 kg =
440 kg =	430 kg =	750 kg =	739 kg =

1001.

5 625 kg = 5 t 625 kg	7 302 kg =	4 003 kg =	70 028 kg =
3 420 kg =	3 508 kg =	5 200 kg =	32 056 kg =
1 352 kg =	4 024 kg =	74 023 kg =	500 421 kg =
10 727 kg =	5 007 kg =	53 004 kg =	840 027 kg =

1002. Nimetada suuruse järjekorras ajamõõdud, alates kõige suuremast.

Ajamõõtude tabel:

1 sajand = 100 aastat
1 aasta = 12 kuud
1 kuu = 28, 29, 30 või 31 ööpäeva
1 ööpäev = 24 tundi
1 tund = 60 minutit
1 minut = 60 sekundit

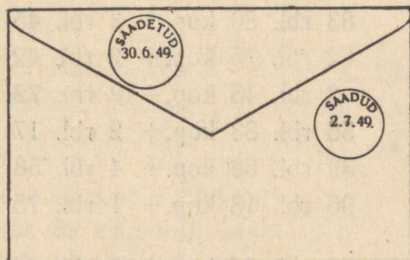
Aprillis, juunis, septembris ja novembris on 30 päeva, veebruaris 28 või 29 päeva, ülejäänud kuudes 31 päeva.

Lihtaastal on veebruaris 28 päeva, liigaastal 29 päeva.

Igast 4 aastast on üks liigaasta. Nii olid liigaastad 1928, 1932, 1936, 1940, 1944, 1948. Liigaastad on 1952, 1956 jne.

1003. Mitu päeva on lihtaastas? liigaastas?

1004. Vaadelda pitsereid ümbrikul (joonis 26). Millal saadeti kiri välja? Millal saadi kiri kätte?

Joon. 26.

1005. Mitu aastat on 9 sajandit? 14 sajandit? 19 sajandit?

3. Mitmenimeliste arvude liitmine ja lahutamine.

1006. Kõitmatult maksab raamat 8 rbl. 25 kop., köidetult on ta aga 1 rbl. 60 kop. kallim. Kui palju maksab raamat köites?

1007. Liita arvelaual:

a) 23 rbl. 55 kop. ja 34 rbl. 21 kop.

b) 34 rbl. 70 kop. ja 15 rbl. 15 kop.

d) 15 rbl. 35 kop. ja 23 rbl. 43 kop.

1008.

5 rbl. 82 kop. + 12 kop.

4 rbl. + 3 rbl. 75 kop.

7 rbl. 36 kop. + 16 kop.

2 rbl. + 6 rbl. 20 kop.

32 rbl. 65 kop. + 25 kop.

12 rbl. + 8 rbl. 40 kop.

1009. 57 rbl. 38 kop. + 8 rbl. 42 kop.
36 rbl. 56 kop. + 5 rbl. 35 kop.
62 rbl. 27 kop. + 9 rbl. 46 kop.
8 rbl. 56 kop. + 42 rbl. 16 kop.
65 rbl. 18 kop. + 39 rbl. 62 kop.
54 rbl. 45 kop. + 57 rbl. 38 kop.

1010. 83 rbl. 80 kop. + 3 rbl. 45 kop.
62 rbl. 75 kop. + 2 rbl. 42 kop.
3 rbl. 45 kop. + 12 rbl. 72 kop.
56 rbl. 83 kop. + 2 rbl. 17 kop.
32 rbl. 56 kop. + 4 rbl. 58 kop.
96 rbl. 18 kop. + 1 rbl. 75 kop.

1011. 32 rbl. 66 kop. + 27 rbl. 34 kop.
43 rbl. 38 kop. + 38 rbl. 34 kop.
67 rbl. 85 kop. + 39 rbl. 28 kop.
24 rbl. 82 kop. + 86 rbl. 27 kop.
46 rbl. 24 kop. + 56 rbl. 86 kop.
42 rbl. 17 kop. + 37 rbl. 95 kop.

1012. 24 rbl. 85 kop. + 2 rbl. 8 kop.
5 rbl. 45 kop. + 1 rbl. 5 kop.
8 rbl. 97 kop. + 2 rbl. 8 kop.
8 rbl. 5 kop. + 1 rbl. 95 kop.
3 rbl. 4 kop. + 2 rbl. 98 kop.
5 rbl. 5 kop. + 15 rbl. 5 kop.

1013. Üks tükk riidet maksab 30 rbl. 75 kop., teine tükk on 6 rbl. 25 kop. kallim, kolmas tükk maksab niipalju, kuipalju esimene ja teine tükk kokku. Kui palju maksab kolmas tükk?

1014. Leida kolme arvu summa: 2 rbl. 45 kop., 3 rbl 7 kop. ja 3 rbl. 98 kop.

1015.

1 rbl. 30 kop.+2 rbl. 45 kop.+4 rbl. 30 kop.+1 rbl. 75 kop.
 1 rbl. 42 kop.+2 rbl. 63 kop.+3 rbl. 75 kop.+1 rbl. 15 kop.
 2 rbl. 7 kop.+1 rbl. 83 kop.+2 rbl. 17 kop.+1 rbl. 8 kop.

1016. Ostetud ese maksis 9 rbl. 35 kop. Kassasse anti 10 rbl.
 Kui palju saadi tagasi?

1017.

57 rbl. 45 kop.—32 rbl. 14 kop. 15 rbl. 25 kop.—12 rbl.
 75 rbl. 86 kop.—42 rbl. 32 kop. 47 rbl. 83 kop.—14 rbl.
 56 rbl. 93 kop.—34 rbl. 59 kop. 52 rbl. 43 kop.—42 rbl.

1018.

27 rbl. 45 kop.—23 kop.
 53 rbl. 83 kop.—32 kop.
 49 rbl. 68 kop.—54 kop.

1019.

13 rbl. 45 kop.—26 kop.
 43 rbl. 93 kop.— 2 rbl. 56 kop.
 57 rbl. 43 kop.— 4 rbl. 27 kop.
 18 rbl. 25 kop.—13 rbl. 30 kop.
 48 rbl. 50 kop.—15 rbl. 70 kop.
 94 rbl. 75 kop.—20 rbl. 80 kop.

1020.

73 rbl. 46 kop.— 1 rbl. 82 kop.
 56 rbl. 27 kop.— 3 rbl. 74 kop.
 73 rbl. 56 kop.—22 rbl. 52 kop.
 52 rbl. 18 kop.—31 rbl. 94 kop.
 43 rbl. 14 kop.—41 rbl. 83 kop.
 73 rbl. 75 kop.—20 rbl. 80 kop.

1021.

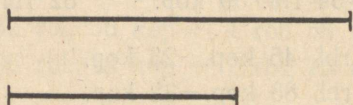
73 rbl. 56 kop.—24 rbl. 62 kop. 81 rbl.— 3 rbl. 25 kop.
 42 rbl. 30 kop.—25 rbl. 45 kop. 54 rbl.— 7 rbl. 75 kop.
 52 rbl. 17 kop.—30 rbl. 24 kop. 100 rbl.—75 rbl. 35 kop.

1022. 5 rbl.— 3 rbl. 60 kop. 15 rbl.—7 rbl. 5 kop.
 30 rbl.—12 rbl. 62 kop. 20 rbl.—8 rbl. 3 kop.
 50 rbl.—27 rbl. 44 kop. 40 rbl.—2 rbl. 7 kop.

1023. Joogiklaasi eest maksti 8 rbl. 20 kop., alustassi eest 2 rbl. 45 kop. vähem. Kui palju saadi 25 rublast tagasi?

1024. Kui tütarlaps oli kulutanud raamatu ostmiseks 8 rbl. 15 kop., siis jäi tal 7 rbl. 30 kop. võrra raha vähem järele, kui ta oli ära kulutanud. Kui palju raha oli tütarlapsel enne raamatu ostmist?

1025. Mõõta joonlõigud joonisel 27 ja leida nende summa.

Joon. 27.

1026. Palitule kulub 2 m 75 cm kalevit, ülikonnale aga 25 cm rohkem. Kui palju kalevit kulub ülikonnale?

1027.

5 m 4 dm+3 m	4 m 5 dm+2 dm	3 m +5 m 2 dm
2 m 3 dm+5 m	3 m 4 dm+5 dm	4 dm+7 m 3 dm
4 m 2 dm+6 m	2 m 5 dm+3 dm	8 m +4 m 4 dm

1028.

3 m 7 dm+2 m 1 dm	4 dm+6 dm	7 dm+2 m 4 dm
2 m 5 dm+1 m 3 dm	7 m 3 dm+7 dm	5 dm+3 m 5 dm
4 m 2 dm+2 m 3 dm	4 m 5 dm+6 dm	9 dm+4 m 9 dm

1029. 1 m 8 dm+2 m 6 dm 2 m 6 dm+2 m 6 dm
 3 m 5 dm+3 m 5 dm 4 m 5 dm+3 m 8 dm
 4 m 3 dm+8 m 9 dm 5 m 7 dm+2 m 3 dm
 5 m 3 dm+2 m 7 dm
 2 m 6 dm+3 m 8 dm
 4 m 7 dm+2 m 5 dm

1030. $4 \text{ dm } 3 \text{ cm} + 6 \text{ cm}$ $3 \text{ dm } 6 \text{ cm} + 2 \text{ dm } 4 \text{ cm}$
 $5 \text{ dm } 2 \text{ cm} + 3 \text{ dm}$ $1 \text{ dm } 2 \text{ cm} + 3 \text{ dm } 8 \text{ cm}$
 $4 \text{ cm} + 3 \text{ dm } 6 \text{ cm}$ $5 \text{ dm } 5 \text{ cm} + 5 \text{ dm } 5 \text{ cm}$
 $3 \text{ dm } 4 \text{ cm} + 3 \text{ dm } 8 \text{ cm}$
 $2 \text{ dm } 3 \text{ cm} + 4 \text{ dm } 7 \text{ cm}$
 $6 \text{ dm } 2 \text{ cm} + 2 \text{ dm } 9 \text{ cm}$

1031.

$2 \text{ dm } 8 \text{ cm} + 7 \text{ cm}$ $2 \text{ dm } 3 \text{ cm} + 3 \text{ dm } 8 \text{ cm}$
 $3 \text{ dm } 5 \text{ cm} + 5 \text{ cm}$ $1 \text{ dm } 5 \text{ cm} + 1 \text{ dm } 6 \text{ cm}$
 $8 \text{ cm} + 4 \text{ dm } 8 \text{ cm}$ $8 \text{ dm } 6 \text{ cm} + 1 \text{ dm } 8 \text{ cm}$
 $3 \text{ dm } 7 \text{ cm} + 4 \text{ dm } 9 \text{ cm}$
 $5 \text{ dm } 8 \text{ cm} + 2 \text{ dm } 4 \text{ cm}$
 $7 \text{ dm } 9 \text{ cm} + 1 \text{ dm } 9 \text{ cm}$

1032.

$2 \text{ cm } 5 \text{ mm} + 3 \text{ cm } 5 \text{ mm}$ $8 \text{ cm } 3 \text{ mm} + 4 \text{ cm } 9 \text{ mm}$
 $4 \text{ cm } 3 \text{ mm} + 4 \text{ cm } 8 \text{ mm}$ $5 \text{ cm } 6 \text{ mm} + 3 \text{ cm } 3 \text{ mm}$
 $3 \text{ cm } 9 \text{ mm} + 4 \text{ cm } 6 \text{ mm}$ $4 \text{ cm } 5 \text{ mm} + 4 \text{ cm } 5 \text{ mm}$
 $3 \text{ cm } 6 \text{ mm} + 3 \text{ cm } 6 \text{ mm}$ $3 \text{ cm } 4 \text{ mm} + 2 \text{ cm } 7 \text{ mm}$

1033.

$1 \text{ m } 75 \text{ cm} + 15 \text{ cm}$ $2 \text{ m } 39 \text{ cm} + 2 \text{ m } 87 \text{ cm}$
 $2 \text{ m } 25 \text{ cm} + 18 \text{ cm}$ $1 \text{ m } 18 \text{ cm} + 2 \text{ m } 86 \text{ cm}$
 $4 \text{ m } 10 \text{ cm} + 3 \text{ m } 90 \text{ cm}$ $4 \text{ m } 27 \text{ cm} + 2 \text{ m } 85 \text{ cm}$
 $5 \text{ m } 37 \text{ cm} + 2 \text{ m } 85 \text{ cm}$ $5 \text{ m } 48 \text{ cm} + 4 \text{ m } 53 \text{ cm}$

1034. Teel külast linna sõitis kolhoosnik 3 km 50 m. Tal jäi veel sõita 2 km 500 m. Kui palju maad on külast linna?

1035.

$152 \text{ m} + 2 \text{ km } 246 \text{ m}$ $1 \text{ km } 463 \text{ m} + 652 \text{ m}$
 $2 \text{ km } 168 \text{ m} + 3 \text{ km } 124 \text{ m}$ $2 \text{ km } 356 \text{ m} + 1 \text{ km } 854 \text{ m}$
 $1 \text{ km } 284 \text{ m} + 1 \text{ km } 275 \text{ m}$ $1 \text{ km } 675 \text{ m} + 1 \text{ km } 325 \text{ m}$
 $2 \text{ km } 425 \text{ m} + 1 \text{ km } 632 \text{ m}$ $4 \text{ km } 125 \text{ m} + 2 \text{ km } 875 \text{ m}$

1036. Lauast, mille pikkus oli 6 m 2 dm, lõigati ära 2 m 50 dm. Kui palju on järelejäänud lauatükk pikem sellest, mis ära lõigati?

1037.

9 m 6 dm - 4 m 4 m 7 cm - 2 m 3 dm

8 m 4 dm - 3 dm 7 m 3 dm - 2 m 1 dm

6 m 4 dm - 2 m 3 dm 6 m 8 dm - 2 m 4 dm

1038.

4 m - 2 dm 5 m 2 dm - 7 dm 1 m 8 dm - 1 m 8 dm

8 m - 5 m 6 dm 6 m 3 dm - 4 m 7 dm 3 m 5 dm - 2 m 7 dm

5 m - 4 m 2 dm 8 m 2 dm - 3 m 6 dm 4 m 6 dm - 2 m 8 dm

1039. Oli 2 tükki traati pikkustega 3 m 2 dm ja 2 m 9 dm. Nendest kulutati ära 4 m 5 dm. Kui palju traati jäi järele?

1040.

8 dm 5 cm - 4 cm 4 dm 5 cm - 4 dm 2 cm

5 dm 3 cm - 2 cm 7 dm 2 cm - 3 dm 2 cm

6 dm 3 cm - 2 dm 5 cm 8 dm 4 cm - 5 dm 5 cm

2 dm 8 cm - 1 dm 4 cm 3 dm 7 cm - 3 dm 7 cm

1041.

2 dm - 3 cm 6 dm 3 cm - 4 dm 8 cm

3 dm 2 cm - 2 dm 5 cm 7 dm 8 cm - 5 dm 9 cm

4 dm 5 cm - 1 dm 7 cm 4 dm 6 cm - 2 dm 8 cm

3 dm 2 cm - 1 dm 8 cm 4 dm 4 cm - 3 dm 7 cm

1042.

3 cm 5 mm - 2 cm 3 mm 2 cm 2 mm - 1 cm 5 mm

4 cm 6 mm - 3 cm 6 mm 3 cm 4 mm - 2 cm 6 mm

2 cm 8 mm - 2 cm 4 mm 4 cm 5 mm - 3 cm 8 mm

4 cm 3 mm - 8 mm 5 cm 2 mm - 2 cm 6 mm

1043.

4 m 45 cm - 2 m	5 m - 75 cm
3 m 84 cm - 35 cm	3 m - 1 m 80 cm
4 m 53 cm - 2 m 37 cm	6 m 20 cm - 2 m 90 cm
5 m 46 cm - 4 m 39 cm	8 m 32 cm - 7 m 25 cm
6 m 25 cm - 3 m 47 cm	
4 m 80 cm - 3 m 95 cm	
3 m 3 cm - 1 m 8 cm	
4 m 4 cm - 1 m 7 cm	

1044.

7 km 850 m - 3 km 260 m	3 km 325 m - 1 km 412 m
5 km 600 m - 2 km 36 m	4 km 156 m - 2 km 880 m
4 km 252 m - 2 km 162 m	2 km 185 m - 1 km 295 m
8 km 356 m - 3 km 358 m	3 km 532 m - 1 km 440 m
2 km 50 m - 1 km 43 m	
3 km 20 m - 1 km 45 m	
1 km 4 m - 1 km 8 m	
3 km 7 m - 1 km 25 m	

1045. Osteti 2 tükki riidet: sinist ja halli, kokku 4 m 45 cm. Sinist riidet oli 2 m 85 cm. Kui palju oli halli riidet vähem kui sinist?

1046. a) Arvude 5 m 5 dm ja 3 m 8 dm summaga liita nende arvude vahe.

b) Arvude 3 m 5 cm ja 2 m 8 cm summast lahutada nende arvude vahe.

1047. Ühte veoautosse kühveldati 1 t 4 ts kartuleid, teise veoautosse 1 t 5 ts rohkem, kolmandasse veoautosse aga nii palju, kui palju kahte esimesse kokku. Kui palju kartuleid kühveldati kokku mõlemasse veoautosse?

1048.

3 t 5 ts+7 ts	1 t 4 ts+2 t 7 ts	4 t 5 ts+6 t 8 ts
2 t 4 ts+1 t 8 ts	3 t 5 ts+1 t 8 ts	7 t 9 ts+3 t 2 ts
1 t 6 ts+2 t 8 ts	1 t 5 ts+1 t 5 ts	8 t 7 ts+1 t 3 ts
7 ts+1 t 4 ts	3 t 2 ts+7 t 8 ts	5 t 6 ts+4 t 4 ts

1049.

1 ts 83 kg+17 kg	1 t 52 kg+1 t 68 kg
1 ts 39 kg+ 2 ts 48 kg	2 t 37 kg+1 t 63 kg
2 ts 63 kg+ 1 ts 42 kg	1 t 15 kg+2 t 95 kg
1 ts 54 kg+ 1 ts 55 kg	2 t 40 kg+4 t 60 kg

1050.

183 kg+2 t 152 kg	1 t 377 kg+1 t 632 kg
1 t 375 kg+2 t 375 kg	1 t 365 kg+2 t 684 kg
2 t 650 kg+3 t 785 kg	2 t 503 kg+1 t 597 kg
1 t 737 kg+1 t 873 kg	2 t 493 kg+1 t 507 kg
1 t 263 kg+1 t 37 kg	
1 t 854 kg+1 t 6 kg	
1 t 995 kg+1 t 5 kg	
2 t 80 kg+1 t 90 kg	

1051.

1 kg 254 g+2 kg 750 g	2 kg 185 g+2 kg 818 g
2 kg 372 g+2 kg 628 g	2 kg 238 g+1 kg 762 g
4 kg 253 g+1 kg 847 g	3 kg 54 g+3 kg 950 g
3 kg 539 g+4 kg 465 g	4 kg 47 g+4 kg 53 g
1 kg 5 g+1 kg 99 g	
2 kg 6 g+1 kg 997 g	
2 kg 85 g+1 kg 15 g	
4 kg 37 g+1 kg 63 g	

1052. Ühes vagunis on 50 t nisu, teises 33 t 5 ts vähem.
Kui palju nisu on teises vagunis?

1053.

3 t 8 ts-1 t 6 ts	3 t-2 t 5 ts	7 t 7 ts-7 t 7 ts
6 t 4 ts-3 t 4 ts	6 t 2 ts-4 t 7 ts	6 t 2 ts-1 t 8 ts
5 t 7 ts-5 t	4 t 7 ts-3 t 2 ts	5 t 2 ts-2 t 5 ts
7 t 6 ts-4 ts	6 t 4 ts-1 t 6 ts	4 t 3 ts-2 t 6 ts

1054.

6 ts 16 kg-2 ts 90 kg	7 ts 6 kg-2 ts 27 kg
6 ts 16 kg-3 ts 32 kg	4 ts 8 kg-2 ts 9 kg
5 ts 18 kg-4 ts 34 kg	3 ts-2 ts 3 kg
8 ts 36 kg-3 ts 49 kg	6 ts-5 ts 8 kg

1055.

5 t 842 kg-2 t 56 kg	3 t 125 kg-1 t 825 kg
3 t 173 kg-1 t 183 kg	4 t 164 kg-2 t 87 kg
3 t 150 kg-1 t 158 kg	2 t 135 kg-1 t 48 kg
4 t 725 kg-1 t 737 kg	1 t 83 kg-1 t 54 kg
5 t 6 kg-2 t 85 kg	
4 t 8 kg-2 t 9 kg	
6 t 70 kg-3 t 82 kg	
6 t 20 kg-3 t 5 kg	

1056.

2 kg 324 g-1 kg 58 g	3 kg 40 g-1 kg 322 g
7 kg 120 g-5 kg 35 g	3 kg 67 g-2 kg 968 g
4 kg 180 g-3 kg 99 g	6 kg 5 g-3 kg 47 g
4 kg 255 g-1 kg 158 g	6 kg 27 g-2 kg 85 g
5 kg 6 g-4 kg 237 g	
4 kg 7 g-2 kg 29 g	
4 kg 6 g-2 kg 8 g	
3 kg 32 g-1 kg 27 g	

1057. Kahes aidas on kokku 12 t nisu, ühes neist 6 t 725 kg. Kui palju on teises aidas nisu vähem?

1058. Kolmes aidas on kokku 18 t nisu: ühes neist on 6 t 2 ts, teises 3 ts vähem kui esimeses ja kolmandas ülejäänud osa. Kui palju nisu on kolmandas aidas?

1059. Kui palju on arvude 2 kg 78 g ja 4 kg 65 g summa suurem nende vahest?

4. Mitmenimeliste arvude korrutamine ja jagamine.

1060. Osteti 3 m riidet 6 rbl. 25 kop. meeter. Kui palju maksis kogu riie?

1061.	3 rbl. 24 kop. $\times 4$	7 rbl. 83 kop. $\times 3$
	5 rbl. 18 kop. $\times 5$	6 rbl. 95 kop. $\times 8$
	4 rbl. 12 kop. $\times 6$	14 rbl. 46 kop. $\times 4$
	72 rbl. 25 kop. $\times 8$	157 rbl. 95 kop. $\times 7$

1062.	3 rbl. 12 kop. $\times 32$	5 rbl. 18 kop. $\times 27$
	2 rbl. 15 kop. $\times 24$	4 rbl. 23 kop. $\times 53$
	3 rbl. 42 kop. $\times 34$	3 rbl. 78 kop. $\times 42$
	5 rbl. 36 kop. $\times 36$	8 rbl. 42 kop. $\times 25$

1063. Tüki kalevi eest ülikonnaks maksti 361 rbl. 50 kop. Kui palju läheb maksma kalev neljale niisugusele ülikonnale?

1064. Paat liigub kiirusega 4 km 800 m tunnis. Auriku liikumiskiirus on 5 korda suurem. Kui suure kiirusega liigub aurik?

1065.	5 m 3 dm $\times 4$	8 m 27 cm $\times 3$	8 km 625 m $\times 5$
	4 dm 6 cm $\times 3$	4 m 16 cm $\times 3$	3 km 35 m $\times 8$
	1 dm 2 mm $\times 6$	2 m 4 cm $\times 6$	2 km 8 m $\times 6$

1066.

4 m 3 dm $\times 25$	5 m 28 cm $\times 12$	14 km 750 m $\times 19$
6 dm 6 cm $\times 42$	7 m 55 cm $\times 24$	13 km 83 m $\times 23$
21 cm 8 mm $\times 34$	8 m 4 cm $\times 25$	3 km 5 m $\times 22$

1067. Pargasesse laaditi 730 t 8 ts' nisu, rukist aga 4 korda rohkem. Kui palju rukist laaditi pargasesse?

1068. $5\text{ t } 2\text{ ts} \times 3$ $2\text{ ts } 14\text{ kg} \times 4$ $7\text{ ts } 67\text{ kg} \times 3$
 $16\text{ t } 8\text{ ts} \times 5$ $3\text{ ts } 28\text{ kg} \times 5$ $8\text{ ts } 75\text{ kg} \times 4$
 $24\text{ t } 6\text{ ts} \times 7$ $4\text{ ts } 36\text{ kg} \times 6$ $9\text{ ts } 52\text{ kg} \times 4$

1069. $3\text{ kg } 450\text{ g} \times 2$ $4\text{ kg } 490\text{ g} \times 7$ $6\text{ kg } 82\text{ g} \times 4$
 $5\text{ kg } 125\text{ g} \times 5$ $5\text{ kg } 945\text{ g} \times 9$ $5\text{ kg } 85\text{ g} \times 8$
 $4\text{ kg } 150\text{ g} \times 4$ $17\text{ kg } 805\text{ g} \times 8$ $7\text{ kg } 19\text{ g} \times 9$

1070. $6\text{ t } 7\text{ ts} \times 12$ $6\text{ ts } 20\text{ kg} \times 25$ $18\text{ t } 625\text{ kg} \times 32$
 $4\text{ t } 5\text{ ts} \times 24$ $9\text{ ts } 52\text{ kg} \times 48$ $12\text{ t } 75\text{ kg} \times 15$
 $16\text{ t } 5\text{ ts} \times 37$ $8\text{ ts } 13\text{ kg} \times 34$ $2\text{ t } 7\text{ kg} \times 42$

1071. Kolme kilogrammi biskviitide eest maksti 45 rbl. 60 kop. Kui palju maksis 1 kg biskviite?

1072. $8\text{ rbl. } 60\text{ kop.} : 2$ $5\text{ rbl.} : 4$ $6\text{ rbl. } 40\text{ kop.} : 5$
 $12\text{ rbl. } 90\text{ kop.} : 2$ $9\text{ rbl.} : 6$ $18\text{ rbl. } 8\text{ kop.} : 8$
 $15\text{ rbl. } 75\text{ kop.} : 5$ $6\text{ rbl.} : 8$ $17\text{ rbl. } 4\text{ kop.} : 8$

1073. Autobus sõidab kiirusega 30 km tunnis. Poisikese käigukiirus on 8 korda väiksem. Kui suure kiirusega käib poisikene?

1074. Jaotada kolmeks võrdseks osaks: 18 m 6 dm; 24 m 9 dm; 9 dm 6 cm; 3 dm 9 cm.

1075. $7\text{ m} : 2$ $8\text{ cm} : 5$ $4\text{ km} : 5$
 $9\text{ m} : 4$ $7\text{ cm} : 2$ $3\text{ km} : 2$
 $15\text{ m} : 6$ $6\text{ cm} : 4$ $7\text{ km} : 4$
 $13\text{ m} : 5$ $28\text{ cm} : 8$ $9\text{ km} : 6$

1076.

$6\text{ m } 36\text{ cm} : 4$ $3\text{ km } 300\text{ m} : 5$ $14\text{ km } 35\text{ m} : 7$
 $12\text{ m } 35\text{ cm} : 5$ $7\text{ km } 112\text{ m} : 8$ $16\text{ km } 24\text{ m} : 8$
 $74\text{ m } 52\text{ cm} : 9$ $12\text{ km } 400\text{ m} : 8$ $64\text{ km } 104\text{ m} : 8$
 $72\text{ m } 45\text{ cm} : 9$ $15\text{ km } 560\text{ m} : 8$ $45\text{ km } 72\text{ m} : 9$

1077. Sööklale varuti 6 t kartuleid, porgandeid aga 10 korda vähem. Kui palju porgandeid varuti sööklale?

1078.	13 t : 5	9 ts : 2	22 kg : 5
	23 t : 4	7 ts : 5	30 kg : 4
	53 t : 2	9 ts : 6	60 kg : 8

1079.	16 kg 400 g : 2	36 kg 400 g : 8	93 kg 36 g : 4
	15 kg 60 g : 6	50 kg 435 g : 7	71 kg 40 g : 6
	42 kg 3 g : 9	31 kg 80 g : 6	25 kg 2 g : 3

1080. 1 m paela maksab 90 kop. Kui palju niisugust paela saab osta 2 rbl. 70 kop. eest?

1081.

5 rbl. : 1 rbl. 25 kop.	11 rbl. 70 kop. : 1 rbl. 95 kop.
9 rbl. : 1 rbl. 80 kop.	19 rbl. 60 kop. : 2 rbl. 45 kop.
6 rbl. : 1 rbl. 20 kop.	24 rbl. 8 kop. : 3 rbl. 44 kop.
10 rbl. : 1 rbl. 25 kop.	40 rbl. 5 kop. : 4 rbl. 45 kop.

1082. Kraavi kaevamise eest sai 3 mullatöölist 1000 rbl., kusjuures 1 m hinnaks arvestati 6 rbl. 25 kop. Kui pika kraavi nad kaevasid?

1083. 12 m värvilise ja 12 m valge riide eest sai kauplus ostjalt 76 rbl. 26 kop. Värvilist riidet müüs kauplus 3 m 8 rbl. 50 kop. meeter. Missuguse hinnaga müüs kauplus valge riide?

1084. Arvu 8 rbl. 5 kop. korrutis 6-ga jagada arvude 72 rbl. 45 kop. ja 24 rbl. 15 kop. jagatisega.

1085. 703 rbl. 35 kop. jagada 78 rbl. 15 kop. ja kontrollida, kas jagamine on õigesti teostatud.

1086. Veoautole laaditi 2 t 880 kg kivisütt, hobuveokile 480 kg. Mitu korda laaditi veoautole kivisütt rohkem kui hobuveokile?

1087.	2 m 34 cm : 9 cm	7 m 50 cm : 1 m 50 cm
	7 m 20 cm : 20 cm	9 m 60 cm : 1 m 60 cm
	9 m 45 cm : 15 cm	5 m 40 cm : 1 m 45 cm
	3 m 48 cm : 12 cm	7 m 92 cm : 1 m 98 cm

1088.	5 km 550 m : 15 m	14 km 210 m : 2 km 30 m
	8 km 160 m : 12 m	27 km 405 m : 3 km 35 m
	1 km 332 m : 18 m	24 km 522 m : 4 km 87 m
	2 km 860 m : 11 m	40 km 256 m : 5 km 32 m

1089.	6 km : 50 m	12 cm 5 mm : 2 cm 5 mm
	35 km : 70 m	16 cm 8 mm : 4 cm 2 mm
	54 km : 9 m	54 cm 8 mm : 13 cm 7 mm

1090. 38 m 70 cm pikkusest riiderullist õmmeldi ühepalju särke ja kleite. Ühele särgile läks 2 m 85 cm riidet, ühele kleidile 3 m 60 cm. Kui palju riidet kulus särkide ja kui palju kleitide õmblemiseks?

1091. a) Arvude 1 km 250 m ja 750 m summa jagada nende arvude vahega.

b) Jagada 86 m 88 cm 12-ga ja kontrollida, kas jagamine on õigesti teostatud.

1092. Kevadel pandi maha 3 ts 80 kg kartuleid, sügisel aga saadi 34 ts 20 kg. Mitu korda saadi sügisel kartuleid rohkem, kui kevadel maha pandi?

1093.	7 ts 20 kg : 30 kg	7 ts 20 kg : 2 ts 40 kg
	6 ts 30 kg : 14 kg	4 ts 96 kg : 1 ts 24 kg
	7 ts 2 kg : 39 kg	12 ts 96 kg : 1 ts 8 kg

1094.	4 t 575 kg : 15 kg	18 kg 423 g : 2 kg 47 g
	3 t 328 kg : 16 kg	59 kg 463 g : 6 kg 607 g
	4 t 270 kg : 14 kg	38 kg 760 g : 4 kg 845 g

1095. Kaks voorimeest tõi kauplusse 2 t 310 kg kaupa ühesugustes kastides: üks neist tõi 3 kasti, teine 4. Kui palju kaupa tõi kumbki voorimees?

1096. Üks rong tõi linna 27 vagunit jahu, teine 20 vagunit jahu. Esimesel rongil oli 115 t 5 ts jahu rohkem kui teisel. Kui palju jahu tõi linna kumbki rong?

1097. Kolhoosi kolmes aidas on 97 t 8 ts vilja: esimeses ja teises aidas on kokku 69 t 5 ts, teises ja kolmandas aidas 57 t 8 ts. Kui palju vilja on igas aidas?

1098. Kaup ühes pakendiga kaalub 2 kg 400 g, pakendi kaal on 500 g. Kui palju kaalub kaup?

1099. Lasteaed sai tehaselt 1300 rbl. Sellest rahast kulutati raamatute ostmiseks 368 rbl. 50 kop., mänguasjade ostmiseks aga 465 rbl. 25 kop. rohkem. Kui palju raha jäi järele?

1100. Tööliste brigaad tootis esimesel päeval 577 t metalli, teisel päeval 45 t 5 ts rohkem kui esimesel; kolmandal päeval 13 t 6 ts rohkem kui teisel. Plaani järgi pidi brigaad andma 3 päevaga 1500 t metalli. Kui palju ületas brigaad plaani?

1101.

Teravilja nimetus	Laos nr. 1	Laos nr. 2	Mõlemas laos kokku
Nisu	2 t 8 ts	1 t 6 ts	?
Rukis	4 t 6 ts	5 ts	?
Kaer	9 ts	4 ts	?
Oder	7 ts	2 ts	?
K o k k u	?	?	?

1102. Kahele põllule külvati kummalegi 2 ts 45 kg kaera. Esimeselt põllult oli saak 19 ts 60 kg, teiselt põllult 2 ts 75 kg vähem. Kui palju oli kaerasaak külvist suurem?

1103. Voodilinaks kulub 2 m 10 cm lõuendit. Kui palju lõuendit jääb järele 15 m pikkusega tükist, kui sellest lõigatakse välja 6 voodilina?

1104. Rullis oli 28 m villast riidet. Sellest riidest õmmeldi 3 naiste- ja 8 lasteülikonda. Kui palju riidet jäi järele, kui naisteülikonnale kulus 3 m 12 cm ja lasteülikonnale 1 m 90 cm riidet?

1105. Auto sõitis 5 tunniga 210 km. Esimesed 3 tundi sõitis ta kiirusega 42 km 500 m tunnis. Kui suure kiirusega kattis auto ülejäänud teosa?

1106. Sööklale varuti 30 kg liha. Esimesel päeval kulutas söökla neljandiku kogu lihast, teisel päeval kolmandiku ülejäänud lihast ja kolmandal päeval kogu järelejäänud liha. Kui palju liha kulutas söökla kolmandal päeval?

1107. Perenaine kulutas kahes kaupluses 129 rbl. 20 kop., ühes neist 91 rbl. 30 kop. rohkem kui teises. Kui palju raha kulutas perenaine kummaski kaupluses?

1108. Kolhoos sai peete 30 t 6 ts, kartuleid 15 korda rohkem ja porgandeid 4 korda vähem kui peete. Kui suur oli kolhoosi kartuli- ja porgandisaak?

1109. Riiderullist, mille hinnaks oli 502 rbl. 50 kop., müüdi ära 17 m. Pärast seda jäi riidet järele 217 rbl. 75 kop. eest. Kui palju riidet oli rullis enne müüki?

1110. Kahes kastis oli 5 ts 72 kg kartuleid. Kui ühest kastist võeti ära 80 kg ja teisest kastist 94 kg kartuleid, siis jäi kummassegi kasti ühepalju järele. Kui palju kartuleid jäi kummassegi kasti järele?

1111. Kolhoosi kahes küünis oli 12 t heina. Kui esimesest küünist tarvitati ära 2 t 2 ts ja teisest 1 t 4 ts heina, siis jäi esimesse küüni heina 2 korda rohkem kui teise. Kui palju heina jäi kummassegi küüni?

1112. (13 rbl. 48 kop.×9)+(28 rbl. 76 kop.×8) —

— (7 rbl. 96 kop.×7)

(5 m 75 cm×6)+(7 m 62 cm×5)–(6 m 45 cm×8)

(7 cm 6 mm×9)+(9 cm 7 mm×4)–(8 cm 6 mm×7)

(5 kg 450 g×6)+(4 kg 940 g×8)–(6 kg 450 g×7)

(86 rbl. 25 kop. : 3)+(56 rbl. 16 kop. : 9)–

–(115 rbl. 84 kop. : 8)

(30 m : 3 m 75 cm)–(29 m 26 cm : 4 m 18 cm)

(16 kg 860 g : 1 kg 405 g)–(11 kg 693 g : 1 kg 63 g)

1113. Koostada ülesanded, milledes tuleb leida:

a) Kui palju raha kulutas õpilane õpikute ostmiseks?

b) Kui palju raha kulutas kool raamatute ostmiseks?

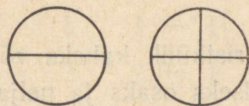
d) Kui palju vilja ja kui palju raha sai kolhoosniku perekond normipäevade eest?

e) Kui palju oli kolhoosi viljasaak suurem sellest, mis oli plaanis ette nähtud?

IV. Lihtsaimad murrud.

I.

1114. a) Mitmeks võrdseks osaks on jaotatud ring (joonis 28 a)? Näidata $\frac{1}{2}$ ringi. Mitu poolt on terves ringis?

a b
Joon. 28.

b) Mitmeks võrdseks osaks on jaotatud ring (joonis 28b)? Näidata $\frac{1}{4}$; $\frac{2}{4}$; $\frac{3}{4}$; $\frac{4}{4}$ ringi. Mitu neljandikku on terves ringis?

1115. Arbuus lõigati neljaks võrdseks tükiks. Üks tükk söödi hommikueine aegu, 3 tükki lõunasöögil. Missugune osa arbuusist söödi hommikul, missugune osa lõunal?

1116. $\frac{3}{4}$ m lõuendit läks padjakatteks, $\frac{1}{4}$ m lõuendit taskurätiks. Kui palju lõuendit kulus padjakatteks ja taskurätiks kokku?

1117. $\frac{1}{2} + \frac{1}{2} = 1$ $1 - \frac{1}{2} = \frac{1}{2}$ $\frac{1}{4} + \frac{3}{4} = 1$
 $\frac{3}{4} + \frac{1}{4} = 1$ $1 - \frac{1}{4} = \frac{3}{4}$ $1 - \frac{3}{4} = \frac{1}{4}$

Joon. 29.

1118. Mitmeks võrdseks osaks on jaotatud ring (joonis 29)?

Näidata $\frac{1}{8}$, $\frac{2}{8}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{4}{8}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{6}{8}$, $\frac{7}{8}$, $\frac{8}{8}$ ringi.

Mitu kaheksandikku on terves ringis?

1119. Nelinurkne põld jaotati 8 võrdseks osaks: ühele osale pandi kartulid, kolmele osale külvati kaer, ülejäänud osadele rukis. Missugune osa põllust oli iga vilja all?

1120. $\frac{5}{8}$ paberilehest kasutas õpilane plakatiks, $\frac{3}{8}$ tähtede jaoks. Kui palju paberit kulutas õpilane kokku?

1121. Pudel sulatatud võiga kaalub 1 kg, tühi pudel kaalub $\frac{3}{8}$ kg. Kui palju kaalub või?

1122. $\frac{7}{8} + \frac{4}{8}$; $\frac{3}{8} + \frac{5}{8}$; $\frac{1}{8} + \frac{7}{8}$; $\frac{5}{8} + \frac{3}{8}$;
 $1 - \frac{1}{8}$; $1 - \frac{3}{8}$; $1 - \frac{5}{8}$; $1 - \frac{7}{8}$;

1123. a) Joonestada 4 ristkülikut, nagu näidatud joonisel 30.

b) Jaotada teine ristkülik kaheks võrdseks osaks, kolmas ristkülik neljaks võrdseks osaks ja neljas ristkülik kaheksaks võrdseks osaks.

$\frac{1}{2}$				$\frac{1}{2}$			
$\frac{1}{4}$		$\frac{1}{4}$		$\frac{1}{4}$		$\frac{1}{4}$	
$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{8}$

Joon. 30.

1124. a) Vend ja õde jaotasid omavahel apelsini niiviisi, et vend sai $\frac{1}{2}$ ja õde $\frac{2}{4}$ apelsini. Kumb sai rohkem: vend või õde?

b) kumb on suurem:

$\frac{1}{2}$ või $\frac{4}{8}$? $\frac{1}{4}$ või $\frac{2}{8}$? $\frac{3}{4}$ või $\frac{6}{8}$?

d) Teha kaheksandikeks: $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{3}{4}$.

e) Kirjutada arvud tühjadele kohtadele:

$\frac{1}{2} = \frac{\quad}{4}$; $\frac{1}{2} = \frac{\quad}{8}$; $\frac{1}{4} = \frac{\quad}{8}$; $\frac{4}{8} = \frac{\quad}{2}$; $\frac{6}{8} = \frac{\quad}{4}$.

1125. Rukki all on $\frac{1}{2}$ põldu, kartuli all $\frac{1}{4}$. Kui suur osa põllust on rukki ja kartuli all kokku?

1126.

$\frac{1}{4} + \frac{1}{4}$	$\frac{1}{4} + \frac{1}{2}$	$\frac{3}{4} - \frac{1}{4}$	$\frac{3}{4} - \frac{1}{2}$
$\frac{1}{8} + \frac{3}{8}$	$\frac{1}{2} + \frac{1}{8}$	$\frac{1}{2} + \frac{3}{8}$	$\frac{1}{8} + \frac{1}{2}$
$\frac{5}{8} - \frac{1}{8}$	$\frac{1}{2} - \frac{1}{8}$	$\frac{1}{2} - \frac{3}{8}$	$\frac{7}{8} - \frac{1}{2}$
$\frac{1}{8} + \frac{1}{8}$	$\frac{1}{4} + \frac{1}{8}$	$\frac{1}{4} + \frac{3}{8}$	$\frac{1}{4} + \frac{5}{8}$
$\frac{7}{8} - \frac{5}{8}$	$\frac{3}{8} - \frac{1}{4}$	$\frac{7}{8} - \frac{1}{4}$	$\frac{5}{8} - \frac{1}{4}$
$\frac{5}{8} + \frac{1}{8}$	$\frac{3}{4} + \frac{1}{8}$	$\frac{3}{4} - \frac{1}{8}$	$\frac{3}{4} - \frac{3}{8}$
$\frac{3}{4} - \frac{5}{8}$	$\frac{7}{8} - \frac{3}{4}$	$\frac{1}{2} - \frac{3}{8}$	$\frac{1}{4} + \frac{5}{8}$

1127. Mullatöölised kaevasid kraavi valmis 3 päevaga: esimesel päeval kaevasid nad $\frac{1}{4}$ kraavi, teisel päeval $\frac{1}{2}$. Kui suure osa kraavist kaevasid nad kolmandal päeval?

1128. Traktoribrigaad kündis esimesel päeval $\frac{1}{4}$ põldu, teisel päeval $\frac{3}{8}$. Kui suur osa põllust jäi veel künda?

1129. Joonestada 2 võrdse pikkusega sirglõiku. Üks sirglõik jaotada viieks võrdseks osaks ja teine kümneks võrdseks osaks.

Näidata $\frac{1}{5}, \frac{2}{5}, \frac{3}{5}, \frac{4}{5}$ esimesest sirglõigust.

Näidata $\frac{1}{10}, \frac{2}{10}, \frac{4}{10}, \frac{6}{10}, \frac{8}{10}$ teisest sirglõigust.

1130. Kumb on suurem: $\frac{1}{5}$ või $\frac{2}{10}$? $\frac{2}{5}$ või $\frac{4}{10}$? $\frac{3}{5}$ või $\frac{6}{10}$? $\frac{4}{5}$ või $\frac{8}{10}$?

1131.

$\frac{1}{10} + \frac{1}{10}$	$\frac{1}{5} + \frac{1}{10}$	$\frac{2}{10} - \frac{1}{10}$	$\frac{1}{5} - \frac{1}{10}$?
$\frac{1}{5} + \frac{1}{5}$	$\frac{2}{5} + \frac{3}{10}$	$\frac{4}{5} - \frac{1}{5}$	$\frac{4}{5} - \frac{7}{10}$
$\frac{3}{10} + \frac{1}{10}$	$\frac{3}{10} + \frac{1}{5}$	$\frac{9}{10} - \frac{7}{10}$	$\frac{3}{5} - \frac{3}{10}$
$\frac{3}{5} + \frac{1}{5}$	$\frac{3}{10} + \frac{1}{5}$	$\frac{9}{5} - \frac{7}{5}$	$\frac{3}{10} - \frac{3}{5}$
$\frac{9}{10} + \frac{1}{10}$	$\frac{4}{5} + \frac{1}{10}$	$1 - \frac{9}{10}$	$\frac{9}{10} - \frac{4}{5}$
$\frac{4}{5} + \frac{1}{5}$	$\frac{3}{5} + \frac{3}{10}$	$1 - \frac{3}{5}$	$\frac{7}{10} - \frac{2}{5}$

1132. Riidetükist lõigati algul ära $\frac{1}{5}$, pärast aga $\frac{3}{10}$ (joonis 31). Kui suur osa riidetükist jäi järele?

$\frac{1}{5}$		$\frac{1}{5}$		$\frac{1}{5}$		$\frac{1}{5}$		$\frac{1}{5}$	
$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{10}$

Joon. 31.

1133. Perenaine kulutas algul $\frac{7}{10}$ ja pärast $\frac{1}{5}$ oma rahast. Kui suur osa rahast jäi perenaisel üle?

1134. $\frac{1}{2} + \frac{1}{4} - \frac{3}{8}$ $1 - \frac{7}{8} + \frac{1}{4}$ $\frac{3}{10} + \frac{1}{5} - \frac{1}{10}$
 $\frac{1}{8} + \frac{3}{4} - \frac{1}{2}$ $1 - \frac{3}{4} + \frac{1}{8}$ $\frac{2}{5} + \frac{1}{10} - \frac{3}{10}$
 $\frac{1}{4} + \frac{3}{4} - \frac{3}{4}$ $1 - \frac{3}{8} + \frac{1}{4}$ $\frac{3}{5} + \frac{1}{10} - \frac{3}{10}$
 $\frac{7}{8} + \frac{1}{8} - \frac{3}{4}$ $1 - \frac{1}{4} + \frac{1}{8}$ $\frac{7}{10} + \frac{1}{5} - \frac{2}{5}$
 $1 - \frac{1}{5} + \frac{1}{10}$ $1 - \frac{4}{5} + \frac{7}{10}$
 $1 - \frac{3}{5} + \frac{3}{10}$ $1 - \frac{9}{10} + \frac{2}{5}$

1135. Esimesel päeval künti üles $\frac{1}{5}$ põldu, teisel päeval $\frac{3}{10}$ põldu, kolmandal päeval aga ülejäänud osa. Kui suur osa põldu künti üles kolmandal päeval rohkem kui esimesel?

1136. Kombain koristas esimesel päeval $\frac{1}{5}$ põldu, teisel päeval $\frac{1}{10}$ põllust rohkem kui esimesel päeval. Kui suur osa põldu jäi kombainil veel koristada?

II.

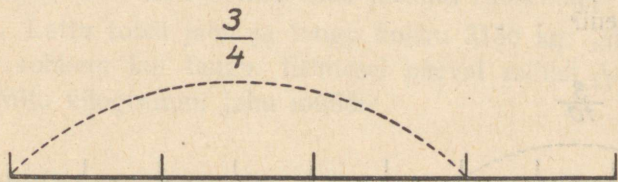
1137. Keras oli 120 m elektrijuhet. Pool elektrijuht-
mest müüdi ära. Mitu meetrit juhet müüdi ära? (Lahendada
peast.)

1138. Millega võrdub $\frac{1}{4}$ arvust 120? Millega võrdub $\frac{1}{5}$,
 $\frac{1}{10}$ sellest arvust? (Lahendada peast.)

1139. Matkaja pidi kokku sõitma 4680 km. Esimesel päe-
val sõitis ta $\frac{1}{8}$, teisel päeval $\frac{1}{10}$, kolmandal päeval $\frac{1}{5}$ kogu
teest. Kui palju maad jäi tal veel sõita?

1140. Rongi laadung oli 980 t. Kümnendiku kogu laa-
dungist moodustas suhkur, viiendiku nisu, neljandiku
kaer ja ülejäänud osa oder. Mitu tonni otri oli rongi laadungis?

1141. Juhtmest, mille pikkus oli 100 m, lõigati ära $\frac{3}{4}$
(joonis 32). Mitu meetrit juhet lõigati ära? (Lahendada peast.)

Joon. 32.

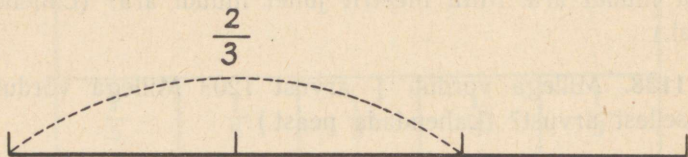
1142. a) Millega võrdub $\frac{1}{4}$ 360-st? Millega võrdub $\frac{3}{4}$ sel-
lest arvust? (Lahendada peast.)

b) Leida $\frac{1}{8}$ 160-st. Leida $\frac{5}{8}$ sellest arvust. (Lahendada
peast.)

1143. a) Mitu kopikat sisaldab $\frac{3}{4}$ rbl.? Mitu minutit sisal-
dab $\frac{3}{4}$ tundi? (Lahendada peast.)

b) Leida $\frac{3}{4}$ 1320-st. Leida $\frac{7}{8}$ 1920-st.

1144. Jalgratturil oli tarvis sõita 90 km. Esimesel päeval sõitis ta $\frac{2}{3}$ kogu teest (joonis 33). Mitu kilomeetrit sõitis ta sel päeval? (Lahendada peast.)

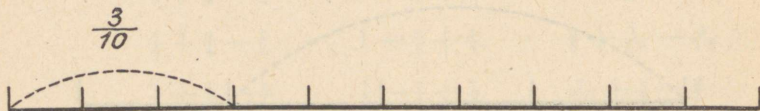
Joon. 33.

1145. Lahendada peast: a) Millega võrdub $\frac{1}{5}$ 180-st? Millega võrdub $\frac{2}{5}$ sellest arvust?

b) Leida $\frac{1}{5}$ 100-st. Leida $\frac{4}{5}$ sellest arvust.

d) Leida $\frac{1}{5}$ 450-st. Leida $\frac{3}{5}$ sellest arvust.

1146. Lennuk pidi katma 1500 km. Kuni peatuseni lendas ta ära $\frac{3}{10}$ kogu teest (joonis 34). Mitu kilomeetrit lendas ta peatuseni?

Joon. 34.

1147. a) Millega võrdub $\frac{1}{10}$ 800-st? Millega võrdub $\frac{7}{10}$ sellest arvust?

b) Millega võrdub $\frac{1}{10}$ 240-st? Millega võrdub $\frac{3}{10}$ sellest arvust?

1148. a) Mitu kopikat on $\frac{9}{10}$ rbl.? Mitu grammi on $\frac{3}{10}$ kg? Mitu meetrit on $\frac{7}{10}$ km?

b) Leida $\frac{9}{10}$ 1350-st. Leida $\frac{7}{10}$ 1680-st.

1149. Lambasovhoosis oli 15 360 lammast. Esimesel päeval põeti $\frac{1}{4}$, teisel päeval $\frac{3}{8}$ kõigist lambaist. Mitu lammast jäi veel pügada?

1150. Aasta jooksul töötas traktor 2560 tundi. Kevadisteks põllutöödeks kulus $\frac{3}{8}$, suvisteks töödeks $\frac{1}{2}$ kogu ajast. Ülejäänud aeg kulus sügispõllutöödeks. Mitu tundi kulus traktoril sügispõllutöödeks?

1151. Kahest linnast, millede vaheline kaugus on 1840 km, lendas teineteisele vastu 2 lennukit. Esimene lennuk lendas kuni peatuseni $\frac{5}{8}$, teine $\frac{3}{10}$ kogu teest. Kui pikk maa jäi veel lennukite vahele?

1152. Kauplus sai 2400 paari kalosse. Esimesel päeval müüdi $\frac{3}{5}$ kõigist kalossidest, teisel päeval $\frac{7}{10}$ ülejäägist. Mitu paari kalosse müüdi teisel päeval?

1153. Lastesõim sai vabrikult 1080 rbl. Kolm kaheksandikku kogu rahast kulutati 9 laua ostmiseks, viiendik 3 kapi ostuks. Mitu rubla maksis laud ja mitu rubla kapp?

1154. Lattu toodi jahu ja tangu kokku 3150 kg; jahu oli 2 korda rohkem kui tangu. Esimesel päeval müüdi $\frac{3}{10}$ kogu jahust. Mitu kilogrammi jahu müüdi?

V. Kordamine.

1155. $38\,075 + 246\,784 + 5\,976 - 237\,895$

1156. $(78\,562 + 427\,689) - (236\,759 + 87\,096)$

1157. $(107\,540 - 87\,698) + (375\,480 - 68\,074)$

1158. $(100\,000 - 9\,076) - (10\,040 - 8\,009)$

1159. $x + 5\,768 = 10\,000$; $7\,348 + x = 9\,010$

1160. $x - 3\,728 = 1\,456$; $x - 4\,706 = 3\,680$

1161. $9\,000 - x = 2\,750$; $8\,005 - x = 7\,568$

1162. $842 \times 76 + 35\,680$; $240 \times 408 + 78\,640 + 5\,690$

1163. $475 \times 208 - 78\,906$; $(260 \times 780 - 140\,096) \times 106$

1164. $37\,944 : 124 + 78\,960$; $631\,575 : 315 - 985$

1165. $456 \times 208 : 114$; $378 \times 476 : 238$

1166. $857\,472 : 406 : 132$; $310\,896 : 18 : 127$

1167. $768 \times 49 : 192 \times 80 - 3\,440$

1168. $x \times 75 = 1\,800$; $68 \times x = 1\,360$

1169. $x : 48 : 35$; $x : 56 = 72$.

1170. Leida $\frac{3}{5}$ 720-st; 1 400-st; 9 680-st.

Leida $\frac{7}{10}$ 900-st; 7 240-st; 11 430-st.

Leida $\frac{3}{4}$ 640-st; 1 240-st; 1 996-st.

Leida $\frac{5}{8}$ 576-st; 1 240-st; 3 360-st.

1171. $360x = 72$; $2\,400 : x = 160$.

1172. $260 \times 105 + 308$; $7\,380 : 36 + 9\,350$
 $720 \times 204 - 180$; $19\,200 : 120 + 256$

1173. Kirjutada ja teostada järgmised tehted:

a) Arvude 6750 ja 6625 summa jagada nende arvude vahega.

b) Arvude 750 ja 68 korrutis jagada arvude 150 ja 17 korrutisega.

d) Arvude 5760 ja 36 jagatis jagada arvude 2880 ja 72 jagatisega.

1174. 156 rbl. 40 kop. - 98 rbl. 64 kop. + 72 rbl. 90 kop.

75 m 48 cm + 36 m 85 cm - 19 m 45 cm

150 kg 240 g - 96 kg 750 g + 28 kg 600 g

(39 t 8 ts + 15 t 6 ts) - (50 t 3 ts - 32 t 5 ts)

75 km 120 m - 48 km 500 m) - (16 km 375 m + 9 km 800 m)

(8 ts 75 kg + 9 ts 80 kg) - (7 ts 46 kg - 6 ts 60 kg)

1175.

(5 rbl. 45 kop. \times 9) + (7 rbl. 38 kop. \times 4) - (9 rbl. 26 kop. \times 5)

(7 cm 4 mm \times 6) + (5 cm 7 mm \times 5) - (6 cm 3 mm \times 4)

(7 m 48 cm \times 9) + (8 m 19 cm \times 7) - (9 m 46 cm \times 7)

(5 kg 420 g \times 6) - (3 kg 750 g \times 5) + (4 kg 129 g \times 9)

(7 km 350 m \times 8) - (5 km 545 m \times 7) + (6 km 540 m \times 4)

1176.

(7 rbl. : 5) + (19 rbl. 40 kop. : 4) - (17 rbl. 35 kop. : 5)

(9 cm : 4) + (5 cm 2 mm : 4) - (7 cm : 5)

(6 m 35 cm : 5) + (4 m 41 cm : 3) - (9 m 38 cm : 7)

(15 km 480 m : 6) + (7 km 280 m : 5) - (11 km 430 m : 9)

(6 kg 120 g : 5) + (14 kg 460 g : 6) + (13 kg 410 g : 3)

1177. 14 rbl. : 70 kop. 7 rbl. 20 kop. : 60 kop.

7 m : 25 cm 9 m 60 cm : 80 cm

9 kg : 50 g 4 cm 50 mm : 75 mm

6 km : 15 m 3 km 560 m : 40 m

3 cm : 2 mm 4 kg 300 g : 25 g

1178. Kauplus müüs 30 raadioaparaati ja mõned gram-
mofonid. Müüdüd kauba eest saadi 20 400 rbl. Mitu grammo-
foni müüdi, kui raadioaparaat maksis 600 rbl. ja grammofon
800 rbl.?

1179. 7 t küttepuid asendab 1 t naftat, 5 t küttepuid 1 t kivisütt. Tehas tarvitab aastas 4350 t naftat ja 6560 t kivisütt. Kui palju küttepuid oleks tarvitanud tehas nafta ja kivisöe asemel?

1180. Üks pump suudab pumbata 384 pange vett 12 minutiga, teine pump 1080 pange 24 minutiga. Kui pika ajaga suudavad mõlemad pumbad koos töötades pumbata tühjaks basseini, mis mahutab 3850 pange vett?

1181. Reisijal tuli sõita 1840 km. Esimesel päeval sõitis ta $\frac{3}{8}$ kogu teest. Mitu kilomeetrit jäi tal sõita rohkem, kui ta oli ära sõitnud?

1182. Koostada ülesanne, mida tuleks lahendada nii:

1) $45 \times 8 = 360$; 2) $62 \times 5 = 310$; 3) $360 + 310 = 670$.

1183. Koostada ülesanne, mida tuleks lahendada nii:

1) $540 : 6 = 90$; 2) $320 : 4 = 80$; 3) $90 - 80 = 10$.

1184. 120 m lõuendit maksab 2400 rbl., 110 m satiini 2750 rbl. Mitu meetrit lõuendit saab osta 25 m satiini asemel?

1185. Koolimaja ehitamiseks toodi 18 470 valget ja punast tellist; valgeid telliseid oli 4 korda vähem kui punaseid. Kui palju toodi punaseid ja kui palju valgeid telliseid?

1186. Kauplus sai kaht sorti riidet: 135 m 68 rbl. meeter ja 156 m 45 rbl. meeter. Päeva lõpuks jäi esimest sorti riidest järele üks kolmandik ja teist sorti riidest üks neljandik. Kui palju raha sai kauplus müüdud riide eest?

1187. Kauplus müüs päeva jooksul 925 m sitsi ja lõuendit; sitsiriidet 285 m rohkem kui lõuendit. Meeter sitsi maksis 10 rbl., meeter lõuendit 20 rbl. Kui palju raha sai kauplus müüdud kauba eest kokku?

1188. Moskva ja Arhangelski vaheline kaugus on 1140 km. Neist linnadest lendas samaaegselt teineteisele vastu kaks lennukit. Esimene lennuk lendas tunnis 295 km, teine 277 km. Kui kaugel Moskvast lennukid kohtusid?

1189. Kondiitriabrik valmistas 740 kg marjadest keedist. Iga 4 kg marjade kohta võeti 3 kg suhkrut. Kui palju suhkrut läks kogu keedisele?

1190. 376 rbl. raskune rööbe lõigati kaheks tükiks nii, et üks tükk oli teisest 3 korda pikem. Kui palju kaalus kumbki tükk?

1191. Kaugus kahe linna vahel on 3760 km. Neljandiku kogu teest sõitis reisija raudteel kiirusega 47 km tunnis, ülejäänud osa teekonnast sõitis ta lennukil kiirusega 235 km tunnis. Mitu tundi oli reisija üldse teel?

1192. Üks suusajaam ostis suuski 2100 rbl. eest, teine suusajaam samasuguseid suuski 1620 rbl. eest. Esimene suusajaam ostis 30 paari suuski rohkem kui teine. Mitu paari suuski ostis kumbki suusajaam?

1193. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

1194. Sovhoos varus lehmadele ja hobustele 14 625 ts heina. Lehmadele varuti 4 korda rohkem heina kui hobustele. Igale lehmale varuti 18 ts heina, igale hobusele 25 ts. Kui palju oli sovhoosis hobuseid ja kui palju lehmi?

1195. Moskvast ja Bakuust lendas samaaegselt teineteisele vastu 2 lennukit: esimene lendas tunnis 235 km, teine 240 km. Viie tunni pärast oli lennukite vahemaa 125 km. Kui pikk on õhutee Moskva ja Bakuu vahel?

1196. Kahe sadama vahemaa on 384 km. Kolm neljandikku kogu teest sõitis aurik kiirusega 18 km tunnis. Kui suure tunnikiidusega peab aurik sõitma ülejäänud teosa, et katta kogu maa 20 tunniga?

1197. Jalgrattur sõitis linnast külla 70 minutiga, kiirusega 225 m minutis. Tagasitee katmiseks kulus tal 5 min. rohkem. Kui palju aeglasemalt sõitis ta tagasi?

1198. Rong sõitis 24 tundi kiirusega 60 km tunnis ja 16 tundi kiirusega 40 km tunnis. Kui suur oli rongi keskmine tunnikiidus?

1199. Kaubarong sõitis 360 km. Kui suur oli kaubarongi tunni kiirus, kui ta tegi teel kaks 35-minutist ja kaks 45-minutist peatust ja oli üldse teel 10 t 40 min.?

1200. Rätsepaartell kulutas ostudeks töökojale 3600 rbl. Üks kaheksandik kogu rahast kulutati laudade ostmiseks, $\frac{1}{5}$ ülejäänud rahast riide ostmiseks, kogu veel järele jäänud raha eest osteti õmblusmasinaid à 840 rbl. Mitu õmblusmasinat ostis rätsepaartell?

1201. Rätsepaartell ostis riidet 2448 rbl. eest 51 rbl. meeter. Sellest riidest õmbles artell 8 palitut ja mõned lasteülikonnad. Igale palitule läks 3 m, igale lasteülikonnale 2 m riidet. Mitu lasteülikonda õmbles artell?

1202. Pioneerilaagrile osteti 192 kg tangu. Esimesel kuul kulutati $\frac{3}{8}$ kogu tangudest, teisel kuul 16 kg 500 g rohkem. Kui palju tangu jäi järele?

1203. Kahest jaamast, mille vahemaa on 360 km, väljus teineteisele vastu kaks rongi. Esimene rong sõitis $\frac{2}{3}$, teine $\frac{3}{8}$ sellest teest. Leida kaugus rongide vahel?

1204. Kahe ujuja vahemaa oli 3 km 600 m. Nad hakkasid üheaegselt teineteisele vastu ujuma. Üks neist ujus kiirusega 95 m minutis, teine kiirusega 85 m minutis. Kui pika aja pärast nad kohtuvad?

1205. Masina-traktorijaam sai esimesel korral 1620 kg määrideõli, teisel korral 1080 kg. Esimesel korral sai jaam 3 vaati määrideõli rohkem kui teisel korral. Mitu vaati määrideõli sai masina-traktorijaam üldse, kui on teada, et kõik vaadid olid ühesuguse kaaluga?

1206. Kolm tükki üht sorti riidet maksab 750 rbl. Esimene ja teine tükk maksavad 486 rbl., teine ja kolmas tükk 522 rbl. Mitu meetrit riidet on igas tükis, kui meetri hinnaks on 6 rbl.?

1207. Kahes korvis oli 1130 kurki. Kui esimesest korvist pandi teise 148 kurki, siis oli mõlemas korvis ühepalju. Mitu kurki oli kummaski korvis algul?

1208. Mootorpaat sõitis 3 tundi 17 km tunnis, 2 tundi 18 km tunnis ja 3 tundi 19 km tunnis. Kui suur oli mootorpaadi keskmine tunniikiirus?

1209. Esimeses laos oli 2040 kg raudplekki; teises kolm korda vähem kui esimeses. Kogu plekk kulus kahe maja ehitamiseks; esimesele kulus 950 kg rohkem kui teisele. Kui palju raudplekki kulus kummagi maja ehitamiseks?

1210. Töölisele määrati igakuine pension, mille suurus on $\frac{3}{4}$ kolme viimase kuu keskmisest palgast. Leida töölise igakuine pension, kui tema töötasu kolmel viimasel kuul oli 954 rbl., 768 rbl. ja 882 rbl.

1211. 12 kg rukkijahust küpsetati 17 kg leiba. Kui palju jahu tuleb võtta, et saada 1564 kg leiba?

1212. Moskvast Gorkisse on 450 km. Kell 6 hommikul väljus kummastki linnast teineteisele vastu kaks mootorratturit. Esimene, Moskvast väljunud mootorrattur, sõitis 48 km tunnis, teine mootorrattur 42 km tunnis. Mis kell ja kui kaugel Moskvast nad kohtuvad?

1213. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

1214. Mesilas oli 16 mesipuid. Iga mesipuu andis keskmiselt 25 kg mett. Viis kaheksandikku kogu meest müüdi hinnaga 56 rbl. kilogramm. Kui palju raha saadi mee müügist?

1215. Kahes kastis oli 214 ühesuguse hinnaga apelsini. Kui ühest kastist müüdi 250 rbl. eest apelsine ja teisest kastist 290 rbl. eest, siis jäi kummassegi kasti kokku 106 apelsini. Kui palju maksis üks apelsin?

1216. Kahes rullis kokku oli 43 m üht sorti riiet. Kui esimesest rullist müüdi riiet 600 rbl. eest ja teisest rullist 640 rbl. eest, siis jäi mõlemasse rulli kokku 12 m. Kui palju maksis meeter riiet?

1217. Kaks jalgratturit pidid sõitma ... km. Üks sõitis tunnis ... km, teine ... km. Kumb neist kattis selle tee kiire-

mini ja kui palju kiiremini? (Valida arvud ja lahendada ülesanne.)

1218. Kaupluses oli 80 m musta kalevit hinnaga 75 rbl. meeter ja 68 m sinist kalevit hinnaga 90 rbl. meeter. Päeva jooksul müüdi ära 35 m musta ja 40 m sinist kalevit. Kui palju kalevit jäi üldse kauplusse järele? (Kõrvaldada ülesandest tarbetud arvud ja lahendada ülesanne.)

1219. Kooli raamatukogule osteti 24 raamatut à 2 rbl. 15 raamatut à 3 rbl. ja 28 raamatut à 4 rbl. Mitu raamatut osteti kooli raamatukogule kokku? (Kõrvaldada ülesandest tarbetud arvud ja lahendada ülesanne.)

1220. Koostada ja lahendada ülesanne, milles tuleb leida, kui palju suurenes õpilaste arv sinu kodulinna (koduvallas) viimase viie aasta kestel.

1221. Sööklale muretseti võid 30 päevaks, arvestades 6 kg 500 g iga päeva kohta. Mitmeks päevaks jätkub sellest võist, kui võid igapäevane tarvitamine suureneb 1 kg 300 g võrra?

1222. Juurviljalaos oli 1352 ts kartuleid, peete ja porgandeid. Kui viidi ära 680 ts kartuleid, 75 ts peete ja 39 ts porgandeid, siis jäi kõiki juurvilju ühepalju järele. Kui palju kartuleid, peete ja porgandeid oli laos algul?

1223. Kaks rätsepaartelli pidi õmblema kokku 720 ülikonda. Üks artell sai 1200 m riidet, teine 960 m. Mitu ülikonda pidi õmblema kumbki artell?

1224. Kirjutuslaua ja tugitooli eest maksti 720 rbl. Kui palju maksid kirjutuslaud ja tugitool eraldi, kui tugitool oli kirjutuslauast 9 korda odavam?

1225. 45 kg värsketest seentest saab 4 kg kuivatatud seeni. Kui palju on vaja värskaid seeni, et saada 20 kg kuivatatud seeni.

1226. 65 l piimast saadi 3 kg võid. Kui palju võid saab 1300 l piimast?

1227. Kahest sadamast, mille vahemaa 560 km, väljus samaaegselt teineteisele vastu 2 aurikut. Üks aurik sõitis kiirusega 18 km tunnis, teine kiirusega 22 km tunnis. Mitme tunni pärast need aurikud kohtusid?

1228. Muutes eelmise ülesande küsimust, koostada mõned uued ülesanded ja lahendada need.

Ülesandeid peamurdmiseks.

1229. Poiss läks hommikul kooli. Poolel teel tuli talle meelde, et ta unustas sullepea koju, pöördus koju tagasi, võttis sullepea ja läks kooli. Kokku käis ta sel hommikul 160 m. Kui kaugel on poisi kodu koolist?

1230. Kahe arvu summa on 396. Esimene neist lõpeb nulliga. Kui see null maha tõmmata, saame teise arvu. Leida need arvud.

1231. a) Võtnud pumbamajast vett, liikus vedur 90 m edasi, seejärel 100 m tagasi ja siis 40 m edasi. Kui kaugel pumbamajast asetseb vedur?

b) Võtnud pumbamajast vett, liikus vedur 75 m tagasi, seejärel 60 m edasi ja siis 80 m tagasi. Kui kaugel pumbamajast asetseb vedur?

VI. Peastarvutamise harjutusi.

I.

1232.

25+34-49	26+34-46	36+25-43	15+76-48
34+23-45	65+25-58	46+27-32	23+49-67
43+45-62	48+32-55	39+26-48	48+35-79
16+63-37	17+73-34	54+19-26	18+67-36

1233.	345+4	360+20	470+200	360+210
	252+6	640+30	360+400	640+120
	742+7	830+60	540+300	270+410

1234.	386-5	890-70	730-300	470-350
	458-8	750-40	850-600	650-230
	769-7	670-60	940-800	780-670

1235.	447+3	435+25	230+70	250+350
	524+6	563+27	540+60	170+430
	761+9	617+43	810+90	360+540
	872+8	956+24	320+80	410+290

1236.	650-8	670-48	200-40	300-150
	510-4	260-32	500-60	700-650
	340-6	490-12	800-70	900-120
	790-9	680-53	600-90	800-640

1237.	328+7	324+48	60+80	450+90
	634+8	457+25	90+70	340+70
	569+3	618+56	50+60	580+50
	256+9	935+47	80+90	870+90

1238.	432-8	632-18	150-90	420-40
	653-6	561-25	170-80	530-60
	391-9	472-16	130-40	810-90
	785-7	847-29	120-70	640-70

1239.	420+70-40	790-60+40	120+80-50
	230+50-60	850-30+60	340+60-30
	610+80-70	470-60+80	510+90-70
	540+30-50	980-50+20	830+70-60

1240.	400-80+50	290+30-50	310-30+50
	600-40+30	480+60-80	530-50+40
	900-70+40	370+70-60	840-70+80
	700-60+20	750+90-70	920-80+90

1241.	324+46-50	470-35+50	346+18-30
	236+54-70	560-28+40	275+16-60
	547+33-40	640-16+20	425+39-40
	638+12-20	850-39+30	516+58-70

1242.	425-16+80	620+240-50	860-240+50
	352-38+50	310+470-60	970-160+40
	675-46+20	130+750-40	780-540+30
	891-85+40	240+530-20	690-470+60

1243. Mitu ühelist puudub 100-st iga järgmise arvu puhul: 98; 96; 89; 85?

1244. Mitu ühelist puudub 1000-st iga järgmise arvu puhul: 997; 994; 988; 985?

1245. Liita arvud, ümardades üht neist:

35+19	46+99	137+99	152+199
29+56	99+37	304+97	417+298
43+39	95+64	98+175	197+324
17+78	98+55	96+436	399+543

1246. Paigutada liidetavad ümber nii, et on hõlpus liita:

$$\begin{array}{cccc}
 9+56+91 & 15+77+85 & 47+192+8 & 392+69+8 \\
 7+34+93 & 23+58+77 & 76+295+5 & 87+584+16 \\
 6+78+94 & 29+87+71 & 48+489+11 & 693+75+7 \\
 8+63+92 & 14+68+86 & 68+272+28 & 85+376+24
 \end{array}$$

1247. $297+25+3$ $188+54+12$ $43+295+5$
 $195+19+5$ $285+69+15$ $65+492+8$
 $247+49+3$ $387+76+13$ $39+689+11$
 $458+37+2$ $475+42+25$ $57+378+22$

1248. Lahutada ümardades lahutatavat:

$$\begin{array}{cccc}
 326-99 & 436-199 & 613-297 & 725-498 \\
 728-97 & 368-198 & 546-298 & 843-699 \\
 436-98 & 328-299 & 435-399 & 914-397 \\
 512-99 & 615-197 & 824-198 & 632-298
 \end{array}$$

1249. Täita tühjad ruudud arvudega niiviisi, et iga rea ja iga tulba liitmisel saaksime sama summa.

15	30	9
	18	
27		

10		20
	25	15
30		10

7	26	42
14		26
	14	

1250. Leida x :

$$\begin{array}{cccc}
 x+70=150 & x+300=500 & 20+x=800 & x+150=390 \\
 x+40=130 & x+700=900 & 60+x=500 & x+240=670 \\
 x+30=200 & x+120=340 & 70+x=320 & x+130=780 \\
 x+60=600 & x+130=180 & 80+x=610 & x+410=950
 \end{array}$$

1251. $x-50=60$ $x-200=650$ $130-x=40$
 $x-30=90$ $x-140=300$ $120-x=50$
 $x-60=90$ $x-170=200$ $140-x=60$
 $x-80=70$ $x-230=450$ $160-x=80$

II.

1252.	24×3	18×3	4×19	3×29	3×19
	16×4	23×4	5×16	6×13	2×37
	15×5	17×5	7×13	5×19	5×14
	28×3	14×7	3×27	8×12	4×25
1253.	120×2	230×3	102×3	103×3	203×3
	230×2	240×2	302×2	402×2	101×5
	130×3	110×7	201×4	302×3	303×3
	110×4	120×4	202×3	102×4	204×2
1254.	102×6	103×8	107×6	109×8	308×3
	105×5	104×4	104×8	107×6	107×7
	108×8	106×7	103×7	109×4	109×5
	107×7	109×9	105×3	106×7	208×3
	20×9	40×8	80×6	90×6	50×8
	30×6	50×7	40×9	70×8	80×7
	40×5	30×9	60×7	80×9	90×9
	60×4	70×4	50×9	60×8	70×7
1255.	64×2	63×3	41×4	51×7	62×7
	73×2	82×3	71×3	81×6	82×4
	91×2	72×3	61×5	91×9	31×8
	82×2	42×4	31×9	61×8	51×6
1256.	17×6	13×7	12×8	18×9	17×9
	19×6	15×7	17×8	16×9	18×8
	15×8	19×7	15×8	19×9	13×9
	14×7	12×9	16×7	15×7	16×8
1257.	55×2	34×3	54×7	44×8	35×6
	68×2	47×4	66×6	53×9	24×8
	77×2	64×3	96×4	94×7	76×5
	86×3	76×5	82×9	46×6	94×7

1258.	140×2	120×5	160×4	170×4	230×4
	120×4	140×3	180×3	140×7	290×3
	110×7	130×4	170×5	130×6	380×2
	230×3	150×5	190×4	120×8	270×3

1259.	112×4	145×3	248×3	117×8	115×8
	213×3	236×2	117×8	256×3	126×4
	328×2	118×6	136×5	129×4	295×3
	419×2	123×4	112×7	136×5	128×5

1260. Iga järgnevat arvu korrutada 10-ga, 2-ga, 20-ga:
10, 14, 13, 23, 37, 45, 50.

1261.	5×30	15×40	20×40	25×30	24×40
	6×40	13×60	30×30	28×30	37×20
	7×50	17×50	40×20	38×20	23×40
	8×60	18×40	20×50	46×20	27×30

1262.	$45 \times 9 = 405$				
	$45 \times 10 = 450$	$450 - 45 = 405$			
	15×9	16×9	37×9	27×9	34×9
	25×9	24×9	68×9	56×9	67×9
	45×9	34×9	46×9	78×9	47×9
	36×9	28×9	58×9	48×9	89×9

1263.	25×4	25×24	25×40	16×25	44×25
	25×8	25×32	25×36	28×25	64×25
	25×12	25×20	25×48	12×25	80×25
	25×16	25×28	25×60	32×25	56×25

1264.	$16 \times 5 + 80$	$32 \times 4 + 60$	$25 \times 8 - 60$	$140 \times 2 - 150$
	$17 \times 7 + 50$	$56 \times 5 + 40$	$32 \times 5 - 80$	$160 \times 3 - 300$
	$13 \times 7 + 60$	$46 \times 3 + 50$	$28 \times 5 - 90$	$130 \times 5 - 450$
	$15 \times 6 + 70$	$65 \times 4 + 80$	$46 \times 5 - 50$	$120 \times 6 - 320$

1265. $12 \times 80 + 40$ $17 \times 30 - 40$ $13 \times 40 - 50$ $24 \times 30 - 60$
 $14 \times 70 - 90$ $18 \times 50 - 70$ $14 \times 30 + 60$ $25 \times 20 - 90$
 $15 \times 60 + 30$ $19 \times 40 + 50$ $18 \times 30 + 80$ $23 \times 40 + 80$
 $16 \times 50 - 60$ $20 \times 30 - 80$ $19 \times 50 - 90$ $38 \times 20 - 70$

III.

1266. $60 : 4$ $76 : 4$ $60 : 12$ $96 : 24$ $78 : 13$
 $56 : 2$ $84 : 6$ $90 : 15$ $81 : 27$ $85 : 17$
 $48 : 3$ $95 : 5$ $72 : 18$ $76 : 19$ $84 : 28$
 $72 : 6$ $91 : 7$ $80 : 16$ $98 : 14$ $92 : 23$

1267. $360 : 3$ $505 : 5$ $306 : 3$ $406 : 2$ $906 : 3$
 $480 : 4$ $609 : 3$ $208 : 2$ $408 : 4$ $806 : 2$
 $840 : 4$ $804 : 2$ $903 : 3$ $808 : 8$ $707 : 7$

1268. $545 : 5$ $824 : 8$ $530 : 5$ $624 : 3$ $836 : 4$
 $318 : 3$ $612 : 6$ $832 : 8$ $636 : 6$ $763 : 7$
 $420 : 4$ $918 : 9$ $816 : 4$ $728 : 7$ $856 : 8$
 $614 : 2$ $749 : 7$ $642 : 6$ $954 : 9$ $981 : 9$

1269. $140 : 2$ $300 : 5$ $350 : 7$ $720 : 9$ $270 : 3$
 $180 : 3$ $240 : 6$ $480 : 8$ $630 : 7$ $540 : 6$
 $280 : 4$ $270 : 3$ $420 : 6$ $400 : 5$ $640 : 8$
 $320 : 8$ $360 : 4$ $450 : 9$ $480 : 6$ $720 : 9$

1270. $340 : 2$ $480 : 3$ $570 : 2$ $840 : 7$ $650 : 5$
 $420 : 3$ $700 : 5$ $760 : 4$ $950 : 5$ $920 : 4$
 $600 : 5$ $840 : 6$ $850 : 5$ $960 : 8$ $870 : 3$
 $640 : 4$ $910 : 7$ $780 : 6$ $900 : 6$ $980 : 7$

1271. Arvu 480 jagada 2-ga, 3-ga, 4-ga, 5-ga, 6-ga, 8-ga, 10-ga.

1272. Missuguste arvudega jagub arv 360 jäägita?

1273. Mitu grammi on $\frac{1}{2}$ kg? $\frac{1}{4}$ kg? $\frac{1}{8}$ kg?

1274. Jagada 720 2-ga, 4-ga ja 8-ga; 3-ga ja 6-ga.

1275. Iga järgnevat arvu jagada algul 10-ga, pärast 20-ga:
180, 260, 340, 580, 760, 920.

1276.	240 : 30	400 : 50	490 : 70	540 : 60
	360 : 40	420 : 60	450 : 90	420 : 70
	140 : 20	280 : 40	720 : 80	560 : 80
	320 : 80	270 : 30	480 : 60	810 : 90

1277. Ühes rajoonis on 150 kooli. Enne Oktoobrirevolutsiooni oli selles rajoonis koole 15 korda vähem. Mitu kooli oli selles rajoonis enne Oktoobrirevolutsiooni?

1278.	240 : 12	650 : 13	600 : 12	900 : 18	950 : 19
	480 : 16	840 : 14	560 : 14	640 : 16	920 : 23
	750 : 15	960 : 16	650 : 13	720 : 24	680 : 17
	720 : 18	850 : 17	600 : 15	960 : 32	980 : 14

1279. Nimetada mõned arvud, mis jaguvad 18-ga jäägita.

1280. Missuguste arvudega jaguvad 450; 720; 960 jäägita?

1281. Kumb jagatis on suurem: 240:8 või 256:8? Kui palju suurem?

1282.	60 : 4×8	120 : 2×6	140 : 20×30	180 : 30×80
	72 : 3×6	150 : 5×7	160 : 40×80	240 : 60×90
	84 : 6×9	240 : 3×6	420 : 60×40	720 : 80×70
	60 : 5×7	540 : 6×5	260 : 20×30	360 : 20×30

1283.	160 : 2+120	360 : 2-150	900 : 5-160	30×8 : 4
	240 : 4+150	540 : 2-230	920 : 4-190	60×6 : 3
	360 : 6+280	720 : 3-180	750 : 3-180	40×8 : 2
	280 : 7+560	680 : 4-120	540 : 2-150	50×9 : 3

IV.

1284. Üks lennuk lendab tunnis 210 km, teine 110 km esimesest rohkem ja kolmas 40 km teisest rohkem. Leida kolmanda lennuki lennukiirus.

1285. Koostada ülesanne, kus tuleb antud arvu suurendada mõne teise arvu võrra.

1286. Koostada ülesanne, kus tuleb antud arvu vähendada mõne teise arvu võrra.

1287. Nõu võiga kaalub 600 g; tühi nõu kaalub 180 g. Kui palju kaalub või?

1288. Kahe liidetava summa on 400; üks liidetavaist on 320. Millega võrdub teine liidetav?

1289. Koolis on 156 õpilast, neist 80 tütarlast. Kui palju on poisse tütarlastest vähem?

1290. Mõelda mingi arv, liita sellega 100, saadud summast lahutada 80 ja jäägist lahutada arv, mille algul mõtlesite. Saate jäägi 20. Miks saame niisuguse vastuse?

1291. Vähendatav on 210, lahutatav on 60. Leida vahe.

1292. Vähendatav on 180, lahutatav on 50. Leida vahe.

1293. Vastutuult lendab lennuk 3 tunniga 480 km, pärituult 2 tunniga 420 km. Mitu kilomeetrit lendas lennuk tunnis pärituult rohkem kui vastutuult?

1294. Ma mõtlesin ühe arvu, liitsin sellega 42 ja sain 96. Mis arvu ma mõtlesin?

1295. Mõelda mingi arv, liita sellega 85 ja siis veel 15; lahutada saadud summast mõeldud arv. Tulemus on 100. Miks saame niisuguse vastuse?

1296. Rongil tuli sõita 120 km. Pärast 2-tunnist teelolekut jäi rongil veel sõita 30 km. Kui suure kiirusega sõitis rong?

1297. Moskvast väljus Leningradi suunas üheaegselt 2 lennukit. Tunni aja pärast oli ühel lennukil Kalininini lennata veel 15 km, teine lennuk aga oli juba 38 km Kalininist edasi Lenin-

gradi pool. Mitu kilomeetrit lendas teine lennuk esimesest rohkem?

1298. Kanade söötmiseks oli varutud 30 kg otri ja 99 kg kaeru. Tuli veel juurde osta 37 kg kaeru. Kui palju vilja kulus üldse kanade söötmiseks?

1299. Õpilane luges raamatut ... päeva ... lehekülge päevas. Tal jäi veel lugeda ... lehekülge. Mitu lehekülge oli selles raamatus? (Valida arvud ja lahendada ülesanne.)

1300. Kolhoos varus talveks heinu. Kevadeks jäi heintest üle 18 koormat, muu osa kulus kõik 40 lehma söötmiseks, 5 koormat igale lehmale. Mitu koormat heinu oli kolhoos varunud?

1301. Hobune jooksis kiirusega 3 m sekundis. Kui pika maa jookseb hobune 1 minutiga? 3 minutiga?

1302. Jalgrattur sõitis kiirusega 5 m sekundis. Mitu meetrit sõidab ta 1 minutiga? 2 minutiga?

1303. Kolhoos saatis kokkuostupunkti kaks voori viljaga. Esimeses vooris oli 20 veokit, 7 kotti rukist igas veokis. Teises vooris oli 30 veokit, 6 kotti igas veokis. Mitu kotti rukkeid saatis kolhoos kokkuostupunkti?

1304. Isa on 45 a. vana, poeg 3 korda noorem. Mitu aastat on isa pojast vanem?

1305. Poiss korjas 36 sent, tema isa aga 3 korda rohkem. Mitu sent korjas isa rohkem kui poeg?

1306. Metsatöölise brigaad peab plaani järgi iga päev maha lõikama 240 puud ja lõpetama kogu töö 4 päevaga. Tänu lööktööle lõpetas brigaad töö 3 päevaga. Mitu puud lõikas brigaad päevas rohkem maha, kui plaanis oli nõutud?

1307. Tsaarivõimu aegu oli ühes linnas 8 alg- ja 2 keskkooli. Nõukogude võimu aastail suurenes algkoolide arv 5 korda ja keskkoolide arv 13 korda. Mitu kooli loodi selles linnas juurde nõukogude võimu aastail?

1308. Põllutöömasinate tehas tootis päevas 30 viljapeksu-
masinat. Astunud sotsialistlikku võistlusse, tõstis tehas too-
dangu 42 viljapeksumasinalale päevas. Kui palju suurenes tehase
toodang 6 tööpäevaga? (Lahendada kahel viisil.)

1309. Osteti ... -kopikalist kirjamarki ja ...
kopikalist kirjamarki. Kui palju saadi tagasi ... rublast?
(Valida arvud ja lahendada ülesanne.)

1310. Esimene arv on 85, teine 2 korda esimesest suurem.
Kui palju on teine arv esimesest suurem?

1311. Üks arv on 150, teine arv 3 korda esimesest suurem.
Mitme võrra on teine arv esimesest suurem?

1312. a) Arvu 25 suurendada 6 korda, saadud arvu vähen-
dada 30 võrra.

b) Arvu 48 suurendada 4 võrra, saadud arvu suuren-
dada 4 korda.

1313. Missuguste arvude korrutamisel võib saada 120?
160? 240?

1314. a) Mitu kopikat sisaldab $\frac{7}{10}$ rbl.? $\frac{3}{4}$ rbl.? $\frac{4}{5}$ rbl.?

b) Mitu minutit sisaldab $\frac{1}{2}$ tundi? $\frac{1}{4}$ tundi? $\frac{3}{4}$ tundi?
 $\frac{2}{3}$ tundi?

d) Mitu grammi sisaldab $\frac{1}{2}$ kg? $\frac{1}{4}$ kg? $\frac{3}{4}$ kg?

1315. Enne Oktoobrirevolutsiooni õppis ühes külas ainult
60 last. Nüüd õpib algkoolis 120 last ja keskkoolis 2 korda
rohkem kui algkoolis. Kui palju õpib nüüd selles külas lapsi
rohkem kui enne Oktoobrirevolutsiooni?

1316. 5 kotti jahu kaalub 400 kg. Kui palju kaalub 7 ni-
sugust kotti jahu?

1317. Kahele hobuveokile laaditi 900 kg kartuleid: ühele
veokile 8 kotti ja teisele veokile 10 samasuguse raskusega
kotti. Mitu kilogrammi kartuleid laaditi kummalegi hobuveo-
kile?

1318. Kahe puusepa vahel tuleb jaotada 300 rbl. vastavalt tööpäevade arvule. Üks puusepp töötas 6 päeva, teine 4 päeva. Mitu rubla saab kumbki puusepp?

1319. Üks ostja ostis 5 tassi, teine 8 samasugust tassi. Teine ostja maksis 36 rbl. rohkem kui esimene ostja. Kui palju raha kulutas kumbki ostja tasside ostmiseks?

1320. Kauplus müüs ühel päeval 7 rulli lõuendit ja teisel päeval 9 samasugust rulli. Esimesel päeval müüdi 80 m lõuendit vähem kui teisel päeval. Mitu meetrit lõuendit müüs kauplus kummalgi päeval?

1321. 6 lusikat maksab 24 rbl. Mitu niisugust lusikat saab osta 36 rbl. eest? 60 rbl. eest?

1322. Kahe tunniga sõitis jalgrattur 24 km. Mitme tunniga sõidab ta 60 km?

1323. Kauplusse toodi 60 kg õunu kahes kastis. Esimene kast maksis 320 rbl., teine 280 rbl. Mitu kilogrammi õunu oli kummaski kastis?

1324. Lennuk lendas ühesuguse kiirusega kuni peatuseni 4 tundi ja pärast peatust 3 tundi. Mitu kilomeetrit lendas lennuk peatuseni ja pärast peatust, kui ta lendas üldse 2100 km?

1325. Osteti 2 tükki üht sorti riidet. Esimene tükk maksis 200 rbl., teine 120 rbl. Esimeses tükis oli riidet 2 m rohkem kui teises. Mitu meetrit riidet oli kummaski tükis?

1326. Ühele hobuveokile laaditi 640 kg jahu, teisele 400 kg jahu ühesuguse raskusega kottides. Mitu kotti jahu laaditi kummalegi hobuveokile, kui teisele veokile laaditi 3 kotti vähem kui esimesele?

1327. Poisil oli 12 rbl. raha. Ta jaotas selle neljaks võrdseks osaks: ühe osa eest ostis ta kinopileti ja kolme osa eest raamatuid. Kui palju raha kulutas poiss kinopileti ja kui palju raamatute ostmiseks?

1328. Perenaine ostis 300 rbl. eest teemasina ja pesukausi. Teemasin oli pesukaustist 3 korda kallim. Mitu rubla maksis teemasin ja mitu rubla pesukauss?

1329. Kool kulutas 400 rbl. raamatute ja vihikute ostmiseks; raamatute ostuks 7 korda rohkem kui vihikute ostuks. Kui palju raha kulutas kool raamatute ostmiseks ja kui palju vihikute ostmiseks?

1330. Sovhoos saatis linna . . . t porgandeid ja peete, porgandeid . . . korda rohkem kui peete. Mitu tonni porgandeid ja mitu tonni peete saatis sovhoos linna? (Valida arvud ja lahendada ülesanne.)

1331. Kolm nõopi maksab 5 rbl. Kui palju maksab 6 niisugust nõopi? 15 nõopi?

1332. Paar õunu maksab 5 rbl. Kui palju maksab 10 niisugust õuna?

1333. Kolmest kilogrammist jahust saab 4 kg leiba. Kui palju tuleb võtta jahu, et saada 20 kg leiba?

1334. Perenaine ostis ühepalju tasse ja alustasse, kokku 90 rbl. eest. Tass maksis 12 rbl., ja alustass 6 rbl. Mitu tassi ja alustassi ostis perenaine?

1335. Kioskis oli ühepalju kaht sorti kompvekke, kokku 700 rbl. eest. Kilogramm esimest sorti kompvekke maksis 20 rbl. ja kg teist sorti kompvekke 15 rbl. Mitu kilogrammi kumbagi sorti kompvekke oli kioskis?

1336. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

1337. Kaks mullatöölist kaevas koos 200 m pikkuse kraavi. Esimene mullatööline kaevas päevas 30 m kraavi, teine 20 m. Mitu päeva töötas kumbki mullatööline?

1338. Kahest sadamast, mille vahemaa on 200 km, väljus samaaegselt teineteisele vastu kaks aurikut. Esimene aurik sõitis tunnis 30 km, teine 20 km. Mitme tunni pärast need aurikud kohtusid?

1339. Lehm andis kahe lüpsiga 21 l piima. Hommikul andis ta 3 l rohkem kui õhtul. Mitu liitrit piima andis lehm hommikul ja mitu liitrit õhtul?

1340. Kahe tunniga sõitis jalgrattur 30 km. Esimesel tunnil sõitis ta 2 km rohkem kui teisel. Mitu kilomeetrit sõitis jalgrattur esimesel tunnil ja mitu teisel?

1341. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

1342. Aurik oli teel terve ööpäeva, seejuures seisis ta sadamais ... tundi, ülejäänud aja sõitis ta kiirusega ... km tunnis. Kui pika tee sõitis aurik? (Valida arvud ja lahendada ülesanne.)

1343. Kaks poissi läheb teineteisele vastu, liikudes kumbki kiirusega 48 m minutis. Kas nad kohtuvad 5 min. pärast, kui esialgne kaugus nende vahel oli 500 m? Kui kaugel üksteisest asetsevad nad sel ajal?

1344. Tehases tarvitati esimesel päeval 45 t rauda, teisel päeval 60 t. Pärast seda jäi tehasesse 3 korda rohkem rauda, kui kahel päeval ära kulutati. Kui palju rauda oli tehases algul?

1345. Mootorpaat sõitis 30 km. Kaater oli teel 2 korda rohkem aega ja liikus mootorpaadist 2 korda kiiremini. Kui pika tee sõitis kaater?

1346. Poiss tahtis osta ... ümbriku ... kop. tükk, kuid tal tuli ... kop. puudu. Kui palju raha oli poisil? (Valida arvud ja lahendada ülesanne.)

1347. Tindipoti ja sulepea eest maksti 1 rbl. Tindipott on sulepeast 4 korda kallim. Kui palju maksab tindipott ja kui palju sulepea?

1348. 3 kg pähkleid maksab 90 rbl. Mitu kilogrammi pähkleid on kotis, kui see maksab 540 rbl.?

1349. Hommikul oli 19 kraadi, päeval 15 kraadi, õhtul 17 kraadi külma. Missugune oli päeva keskmine temperatuur?

1350. Kahest rullist üht sorti kalevist õmmeldi sineleid. Esimeses rullis oli 48 m, teises rullis 60 m kalevit. Esimesest rul-

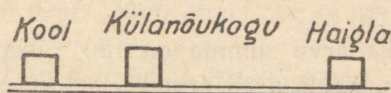
list saadi 3 sinelit vähem kui teisest. Mitu sinelit õmmeldi kum-
mastki rullist kalevist?

1351. Kauplus pidi saama 20 lauda ja 150 tooli, kuid selle
raha eest toodi vaid toole. Mitu tooli sai kauplus, kui laud oli
5 korda toolist kallim?

1352. Parki istutati pärni 4 korda vähem kui kaski. Kui
palju puid istutati kokku, kui pärni istutati 60 tükki?

1353. Kahest sadamast, mille vahemaa 40 km, väljus ühe-
aegselt vastandsuunas 2 aurikut. Kumbki sõitis kiirusega 15 km
tunnis. Kui kaugel teineteisest on aurikud ühe tunni pärast?

1354. Koolimaja juurest külanõukogusse on 3 korda
vähem maad kui koolimaja juurest haiglasse (joonis 35). Kui
kaugel on külanõukogu haiglast, kui kooli kaugus külanõuko-
gust on 250 m?

Joon. 35.

1355. Sööklale osteti 30 nuga ja niisama palju kahvleid.
Nuga maksab 3 rbl.; 6 nuga maksab niisama palju kui 9
kahvlit. Kui palju raha maksti kokku?

1356. 3 mullatöölist teenis kokku 160 rbl. Esimene ja teine
mullatööline töötasid 3 päeva, kolmas 2 päeva. Kui palju raha
peab saama iga mullatööline?

1357. Isa ja poeg leidsid 45 puravikku. Isa leidis neid 4
korda rohkem kui poeg. Mitu puravikku leidis isa ja mitu poeg?

1358. Tööline valmistas 15 minutiga 18 detaili. Mitu nii-
sugust detaili valmistab tööline tunnis?

1359. Enne Oktoobrirevolutsiooni tellisid ühe küla elani-
kud kokku 6 eksemplari mitmesuguseid ajalehti. Nüüd tellivad

nad 100 eksemplari keskajalehti ja 80 eksemplari kohalikke ajalehti. Mitu korda tellivad selle küla elanikud nüüd ajalehti rohkem kui enne Oktoobrirevolutsiooni?

1360. Kaks poissi hakkasid jooksuma: üks jookseb iga 3 minutiga 360 m, teine iga 4 minutiga 500 m. Kui palju maad jõuab teine poiss esimesest ette 6 min. pärast?

1361. Emal oli raha 12 m riide ostmiseks, kuid ta ostis ainult 7 m ja tal jäi 180 rbl. üle. Kui palju maksab 1 m seda riidet?

1362. Ma mõtlesin ühe arvu, suurendasin teda 5 korda ja sain 525. Missuguse arvu ma mõtlesin?

1363. Kumb on suurem: $\frac{1}{4}$ 120-st või $\frac{1}{8}$ 240-st?

1364. Reisirong sõitis ... tunniga ... km ja kaubarong ... tunniga ... km. Mitu kilomeetrit tunnis on reisirongi kiirus suurem kaubarongi kiirusest? (Valida arvud ja lahendada ülesanne.)

1365. a) Kahe arvu summa on 150; üks arv on teisest suurem 20 võrra. Leida need arvud.

b) Kahe arvu summa on 200. Nende vahe 50. Leida need arvud.

1366. a) Kahe arvu summa on 90. Üks arv on teisest 5 korda suurem. Leida need arvud.

b) Kahe arvu summa on 150. Üks on teisest 4 korda suurem. Leida need arvud.

1367. Kaupluses oli 150 m siidriiet. Päeva lõpuks jäi sellest üle $\frac{2}{5}$. Kui palju siidi müüdi ära?

1368. Kastruli valmistamiseks läheb 2 kg vaske, teemasina valmistamiseks 5 kg. Artellil on tükk vaske, mis kaalub ... kg. Kumbi saab sellest vasest rohkem, kas kastruleid või teemasinaid, ja kui palju rohkem? (Valida arv ja lahendada ülesanne.)

1369. Petja ütleb Mišale: „Kui mul oleks 3 korda rohkem raha, kui mul on, siis ma saaksin osta 8-rublase raamatu ja mul jääks veel 7 rbl. üle.“ Kui palju raha oli Petjal?

1370. Kaks kolhoosnikut ostsid koos 50 ühesugust lauda: esimene 30 lauda, teine ülejäänud. Esimesel tuli maksta 80 rbl. rohkem kui teisel. Kui palju raha maksis kumbki kolhoosnik laudade eest?

1371. Tõrs, mis mahutab 240 pange vett, täituks kraani kaudu veega 6 tunni kestel. Et tõrre põhjas oli auk, siis täitus ta 8 tunniga. Mitu pange vett läks põhja kaudu kaduma?

1372. Kahest linnast, mille vahemaa on 100 km, sõitis samaaegselt teineteisele vastu 2 jalgratturit. Esimene neist sõitis 12 km tunnis, teine 13 km tunnis. Kui pika tee sõidab kumbki jalgrattur kohtumiseni?

1373. Kaks perenaist ostis koos 8 kg maasikaid. Üks andis selleks ostuks 60 rbl., teine 36 rbl. Mitu kilogrammi aedmaasikaid peab saama kumbki perenaine?

1374. Kolm kana munes aastas igaüks 100 muna ja kaks kana igaüks 125 muna. Mitu muna munes iga kana keskmiselt aastas?

1375. Kastis oli 240 rbl. eest kompekke. Kui neist müüdi ära 6 kg, jäi kompekke järele veel 180 rbl. eest. Mitu kilogrammi kompekke oli kastis enne müüki?

1376. Kahes korvis oli kokku 155 apelsini. Kui esimesest korvist müüdi 30 apelsini ja teisest 5 apelsini, siis jäi neid kummassegi korvi ühepalju. Mitu apelsini oli kummaski korvis enne müüki?

1377. Tükist alumiiniumist valmistati 20 supi- ja 90 teelusikat. 2 supilusikat kaalub niisama palju kui 5 teelusikat. Mitu teelusikat oli võimalik valmistada sellest alumiiniumist?

1378. Matkaja arvestas, et kui ta sõidab kiirusega 50 km tunnis, siis jõuab ta järgmisse linna 6 tunniga, tal aga oli tarvis jõuda sinna 5 tunniga. Kui suure kiirusega pidi ta sõitma?

1379. Öde ja vend korjasid metsast pähkleid. Kui nad olid ära söönud 18 pähklit, ütles vend: „Pähkleid on jäänud 3 korda vähem järele, kui me ära sõime.“ Mitu pähklit nad korjasid?

1380. Kui ühele kaalukaasile pandi 2 saia ja teisele 600-grammine kaaluviht, siis oli kaal tasakaalus. Kui seejärel võeti kaaluviht ära ja pandi üks sai ühele, teine sai teisele kaalukaasile, siis selgus, et üks sai oli teisest 40 g raskem. Kui palju kaalus kumbki sai?

1381. Ema on tütrest 2 korda vanem. Kui nende vanuse summale liita 8, siis saame 80. Kui vana on ema ja kui vana on tütar?

1382. Betooni saamiseks võetakse 1 osa tsementi, 2 osa liiva ja 4 osa kivi puru. Kontrollida, kas betoon on õigesti valmistatud, kui 85 kg tsemendi kohta võeti 170 kg liiva ja 320 kg kivi puru?

1383. Kaks metsatöölisi sai kokku 360 rbl. Üks neist töötas 7 päeva, teine 5 päeva. Kui palju raha sai esimene metsatööliline teisest rohkem?

1384. 48 kg pähkleid tahetakse panna kahte korvi, nii et ühes oleks 2 korda rohkem kui teises. Kui palju pähkleid tuleb panna kummassegi korvi?

1385. Kolhoosis anti mullu normipäeva eest 4 kg teravilja, tänavu aga 7 kg. Kolhoosniku perekond tegi möödunud aastal 300 normipäeva ja tänavu 400 normipäeva. Kui palju teravilja sai kolhoosniku perekond tänavu rohkem kui mullu?

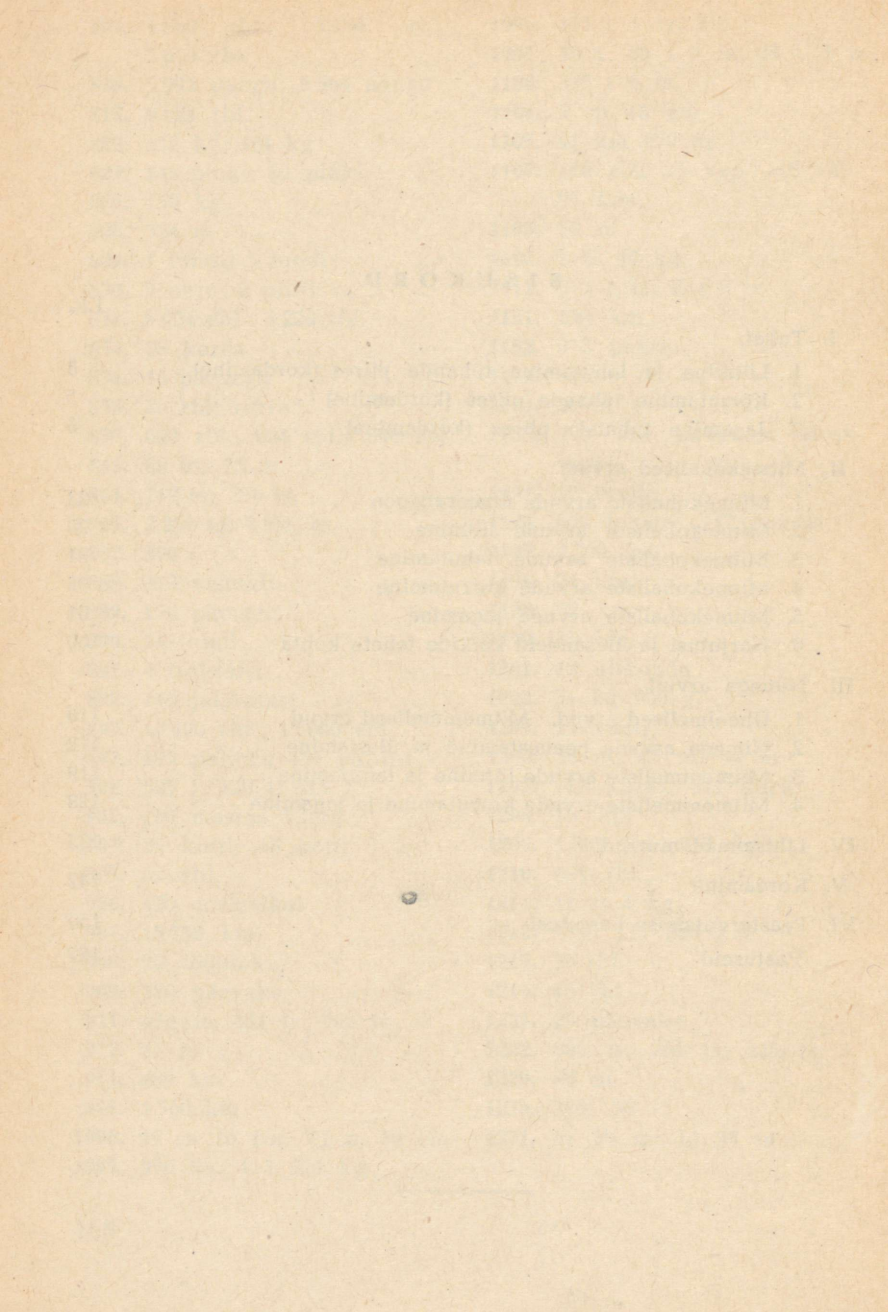
1386. Tehas pidi tootma nädalas 240 masinat. Tänu lööktööle tootis tehas kahel esimesel nädalapäeval 45 masinat päevas ja ülejäänud neljal päeval 50 masinat päevas. Mitme masina võrra ületas tehas plaani sel nädalal?

383. 108 rbl.	573. 875 rbl.
384. 150 rbl.	577. 36 m; 34 m
387. 3330 km	621. 516 rbl.; 444 rbl.
392. 4760 pange	623. 2352 m; 1512 m
393. 450 rbl.; 300 rbl.	624. 4800 l
397. 27000 rbl.	626. 17 kotti, 13 kotti
398. 504 km; 616 km	665. Esimene 800 km võrra
400. 96 rbl.	666. 115 t
402. 1728 kg; 1392 kg	669. 8160 t
403. 511 masinat	675. 7502 ts
406. 320 rbl.; 230 rbl.	676. 21 vagunit
429. 52400 rbl.	677. 46 tunniga
473. 7440 rbl.	681. 855 rbl.
479. 10800 rbl.	684. 2120 km; 2385 km
480. 9072 rbl.; 8496 rbl.	690. 2475 rbl; 1260 rbl.
481. 3680 kg; 3488 kg	693. 140 päevaks
486. 2700 kg; 3425 kg	695. 7 kg; 6 kg
487. 1500 kg; 540 kg; 375 kg	696. 48 m; 44 m
488. 203200 l	697. 75 paari; 63 paari
489. 12375 m	698. 60 m
490. 2520 km	702. 690 vihikut; 464 vihikut;
290 vihikut
491. 1620 km	704. 25 klassi; 22 klassi
531. 183 palitut	705. 18 tundi; 19 tundi
532. 42 km	712. 11 kg
533. 56 km	715. 39 kg; 33 kg
535. 6090 t	716. 294; 252; 378
539. 3157 rbl.	718. 23 klassi; 17 klassi
546. 3300 tellist; 2475 tellist	721. 1100 kg; 165 kg; 110 kg
553. 1472 kg; 1280 kg	757. 2640 pliiatsit; 640 pliiatsit
555. 4680 rbl.	760. 190 kotti; 210 kotti
556. 504 rbl.	796. 80 m
560. 350 tükki	798. 41 m
562. 32 kg; 28 kg	800. 2 korda
569. 955 õpilast; 895 õpilast	804. 36 ts
572. 61 kg; 69 kg	

809. 4 860 rbl.; 5 184 rbl.; 5 616 rbl.
810. 5 992 pange; 5 564 pange
815. 6 624 rbl.
822. 132 kg; 164 kg
823. 148 pinki; 82 pinki
825. 150 kg
826. 324 m
829. 7 tundi; 5 tundi
830. 5 ahju; 2 pliiti
832. 6 624 rbl.; 3 220 rbl.
834. 78 korda
836. 16 päevaga
838. 20 rbl. võrra
839. 600 rbl.; 624 rbl.; 640 rbl.
841. 68 m; 75 m
864. 712 ts; 856 ts.
865. 2 288 ts; 2 038 ts
887. 890 t
888. 410 vagunit
889. 150 päevaks
890. 14 tundi
891. 4 traktorit
892. 110 jalgratast
893. 10 400 rbl.; 15 600 rbl.
897. 495 palitut; 455 palitut
900. 525 l; 420 l; 315 l
902. 160 masina võrra
903. 23 kotti; 18 kotti
905. 52 rbl.
906. 420 teelusikat
907. 15 750 km
908. 20 tööpinki
909. 120 päevaks
911. 430 ts; 451 ts; 562 ts
912. 35 m
914. 489 km
915. 1 560 km
1090. 17 m 10 cm; 21 m 60 cm
1095. 990 kg; 1 t 320 kg
1096. 445 t 5 ts; 330 t
1097. 40 t; 29 t 5 ts; 28 t 3 ts
1100. 335 t 6 ts
1104. 3 m 44 cm
1105. 41 km 250 m
1107. 110 rbl. 25 kop.; 18 rbl. 95 kop.
1109. 30 m
1110. 1 ts 99 kg
1111. 5 t 6 ts; 2 t 8 ts
1151. 138 km
1152. 672 paari
1179. 63 250 t
1184. 20 m
1188. 590 km kaugusel Mosk-
vast
1191. 32 tundi
1194. 650 lehma; 117 hobust
1195. 2 500 km
1196. 24 km
1198. 52 km
1199. 45 km
1201. 12 ülikonda
1202. 31 kg 500 g
1205. 15 vaati
1206. 38 m; 43 m; 44 m
1207. 713 kurki; 417 kurki
1208. 18 km
1209. 1 865 kg; 915 kg
1210. 651 rbl.
1211. 11 ts 4 kg
1212. Kell 11; 240 km
1215. 5 rbl.
1216. 40 rbl.
1221. 25 päevaks
1222. 866 ts; 261 ts; 225 ts
1229. 80 m
1230. 360; 36
1231. a) 30 m; b) 95 m

SISUKORD.

	Lk.
I. Tuhat.	
1. Liitmine ja lahutamine tuhande piires (kordamine)	3
2. Korrutamine tuhande piires (kordamine)	5
3. Jagamine tuhande piires (kordamine)	6
II. Mitmekohalised arvud.	
1. Mitmekohaliste arvude numeratsioon	23
2. Mitmekohaliste arvude liitmine	28
3. Mitmekohaliste arvude lahutamine	31
4. Mitmekohaliste arvude korrutamine	35
5. Mitmekohaliste arvude jagamine	61
6. Harjutusi ja ülesandeid kõikide tehete kohta	100
III. Nimega arvud.	
1. Uhenimelised arvud. Mitmenimelised arvud	110
2. Nimega arvude peenestamine ja ülestamine	112
3. Mitmenimeliste arvude liitmine ja lahutamine	119
4. Mitmenimeliste arvude korrutamine ja jagamine	128
IV. Lihtsaimad murrud	135
V. Kordamine	142
VI. Peastarvutamise harjutusi	150
Vastuseid	167

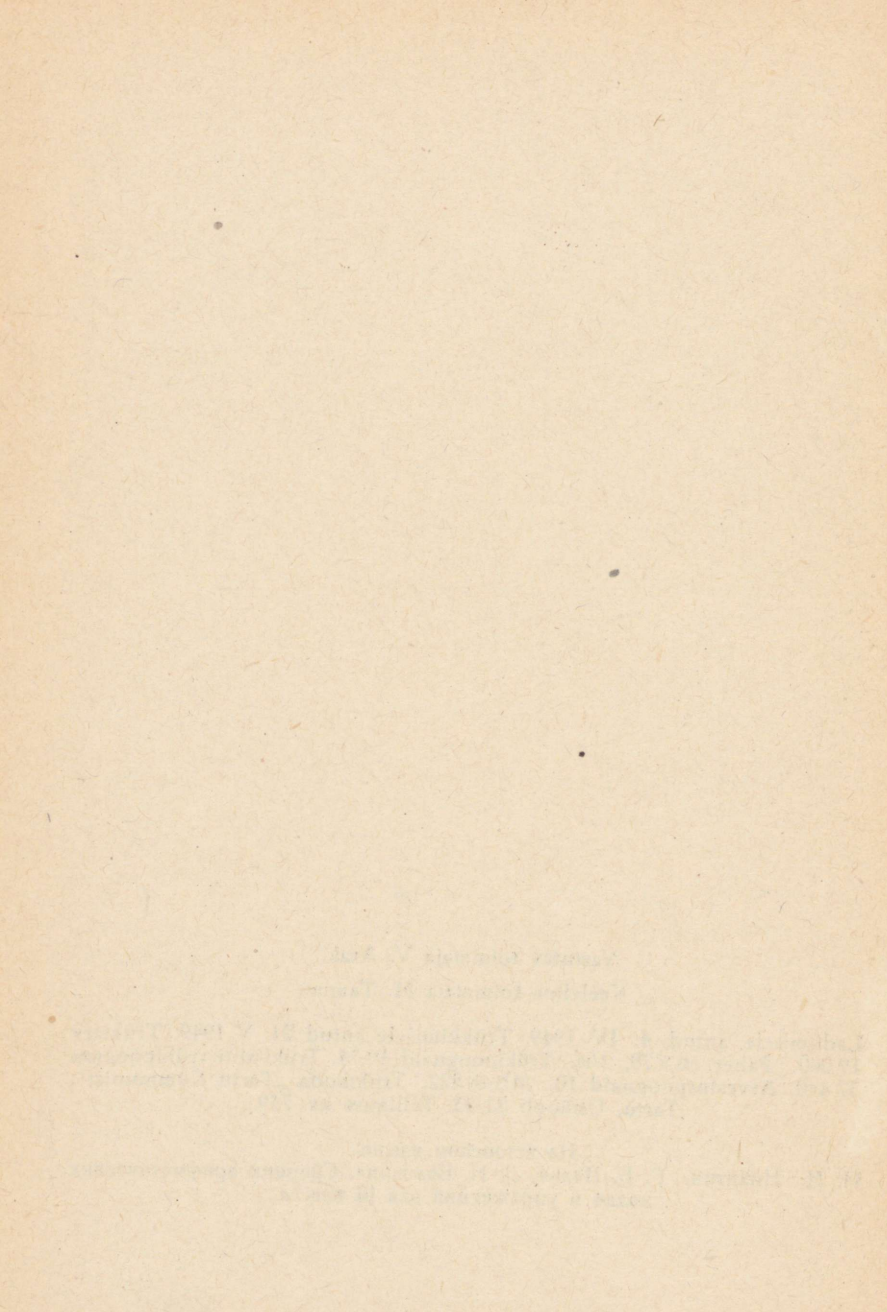

Vastutav toimetaja V. Arak.
Keeleline toimetaja M. Tamm.

Ladumisele antud 4. IV 1949. Trükkimisele antud 24. V 1949. Trükiarv 19 000. Paber 56×79, $\frac{1}{16}$. Trükipoognaid 10,75. Trükitähti trükipoognas 37 440. Arvestuspoognaid 10. MB-01822. Trükikoda „Tartu Kommunist“, Tartu, Ulikooli 21/23. Tellimise nr. 759.

На эстонском языке.

Н. Н. Никитин, Г. Б. Поляк, Л. Н. Володина. Сборник арифметических задач и упражнений для III класса.

Rbl. 4.50

A-17882

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00463086 1

49 627